

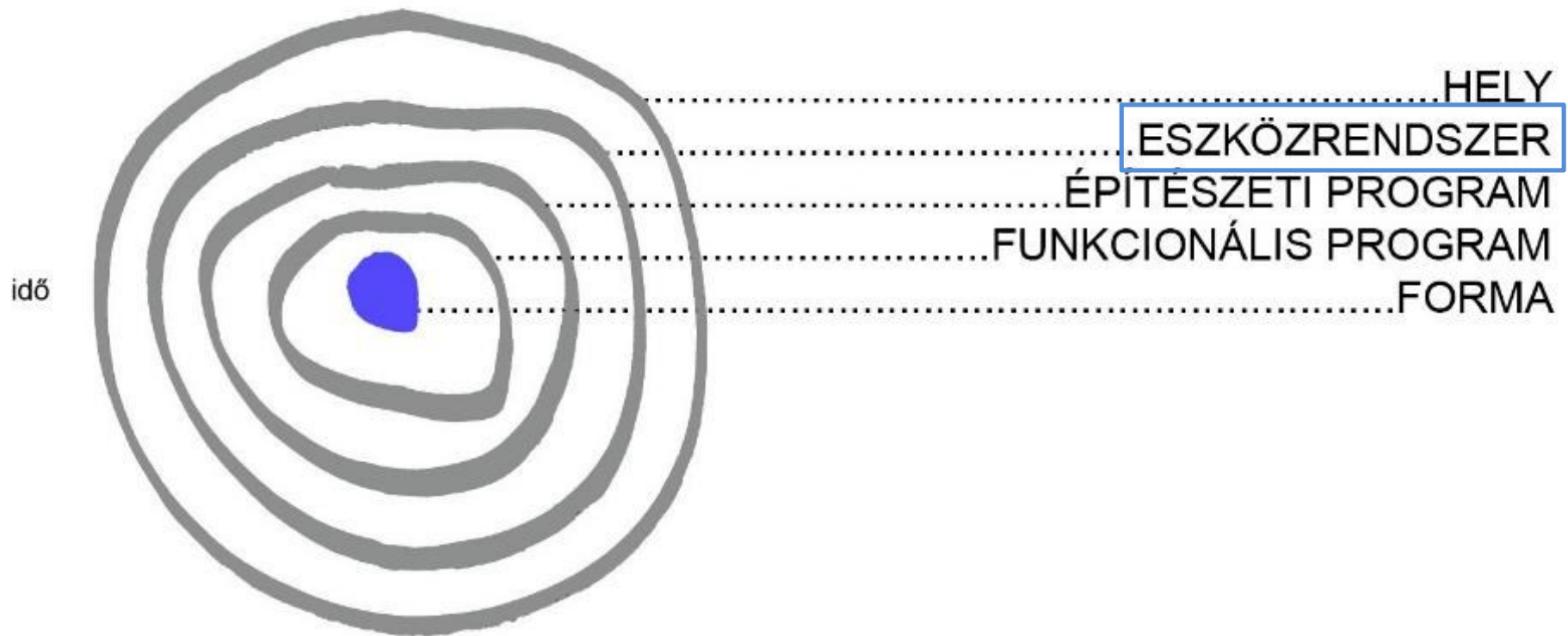
Lépték, arány, ritmus

Water Tower, Lauren Marsolier

Arányos építészeti viselkedés

FIZIKAI KÖRNYEZET

SZELLEMI KÖRNYEZET

FORMA (Design, Gestaltung) – a konkrét építészeti mű, mely megformálás, alakítás, tervezés következtében jön létre.

ESZKÖZÖK

SZÉPSÉG

Lépték, arány, ritmus

Forma és kompozíció

TARTÓSSÁG

Tartósság, tektonika

Szerkezet, anyag; fenntarthatóság

Összehasonlító táblák

Kr. e. 2000 Kr. e. 1300 Kr. e. 470-450 Kr. e. 1. század 14. század

Ezüst férfiszobrocska Aleppo, Nemzeti Múzeum
 Egyiptomi falfestmény Sennedjem hivatalnok ábrázolásával Deir el-Medina, nekropolisz
 Nubida festő: Fules kralér Nápoly, Museo Archeologico Nazionale
 Lar Nápoly, Museo Archeologico Nazionale
 Anjou-udvari kódexfestő: A zene és művelői Severinus Boethius De arithmetica, de musica c. művének illusztrációja Nápoly, Biblioteca Nazionale

FELÖLTÖZÖTT ADÓNISZ

1360 1410-1411 1433 1500 1573

Guariento d'Arpa: Páncolás és fegyveres angyalok serege Padova, Museo Civico
 Limbourg fivérek: Árnás Berry herceg hárskönyve Chantilly, Musée Condé
 Jan Van Eyck: Férfi vörös turbánban London, National Gallery
 Albrecht Dürer: Ónarcélp München, Alte Pinakothek
 Paolo Veronese: Lakoma Lévi házában Bal oldal részlete Venecia, Gallerie dell'Accademia

1593-1594 1609-1610 1634 1660 körül 1668 körül

Caravaggio: Gyümölcsösű fiú Roma, Galleria Borghese
 Peter Paul Rubens: Ónarcélp Isabella Brandtval München, Alte Pinakothek
 Rembrandt van Rijn: Marten Soomans portréja Párizs, magángyűjtemény
 Jan Cossiers: Tenyérvadász Szentpétervár, Ermitázs
 Jan Vermeer: A geográfus Frankfurt, Städtisches Kunstinstitut

1726 1787 1800 1818

Fra Galgario: Nemzetember Bergamo, Milano, Pinacoteca di Brera
 Johan Heinrich Wilhelm Tischbein: Goethe a római Campagnán Frankfurt, Städtisches Kunstinstitut
 Jacques-Louis David: Napóleon a Szent Bernát-hágón Párizs, Musée National de Malmaison
 Joseph Severn: Shelley Caracalla termáznál Róma, Keats and Shelley Memorial House

1844 1897 1901 1947 körül 1954

Émile Deroy: Baudelaire arcképe Versailles, Musée National du Château
 Giovanni Boldini: Robert de Montesquiou-Fézensac gróf Párizs, Musée d'Orsay
 Aubrey Beardsley: Et in Arcadia Ego The Latest Works of Aubrey Beardsley London-New York, 1901 Milánó, Biblioteca Nazionale Brancaccio
 Humphrey Bogart
 Marlon Brando, Rockparton

1984 1975 1989 2002 2002

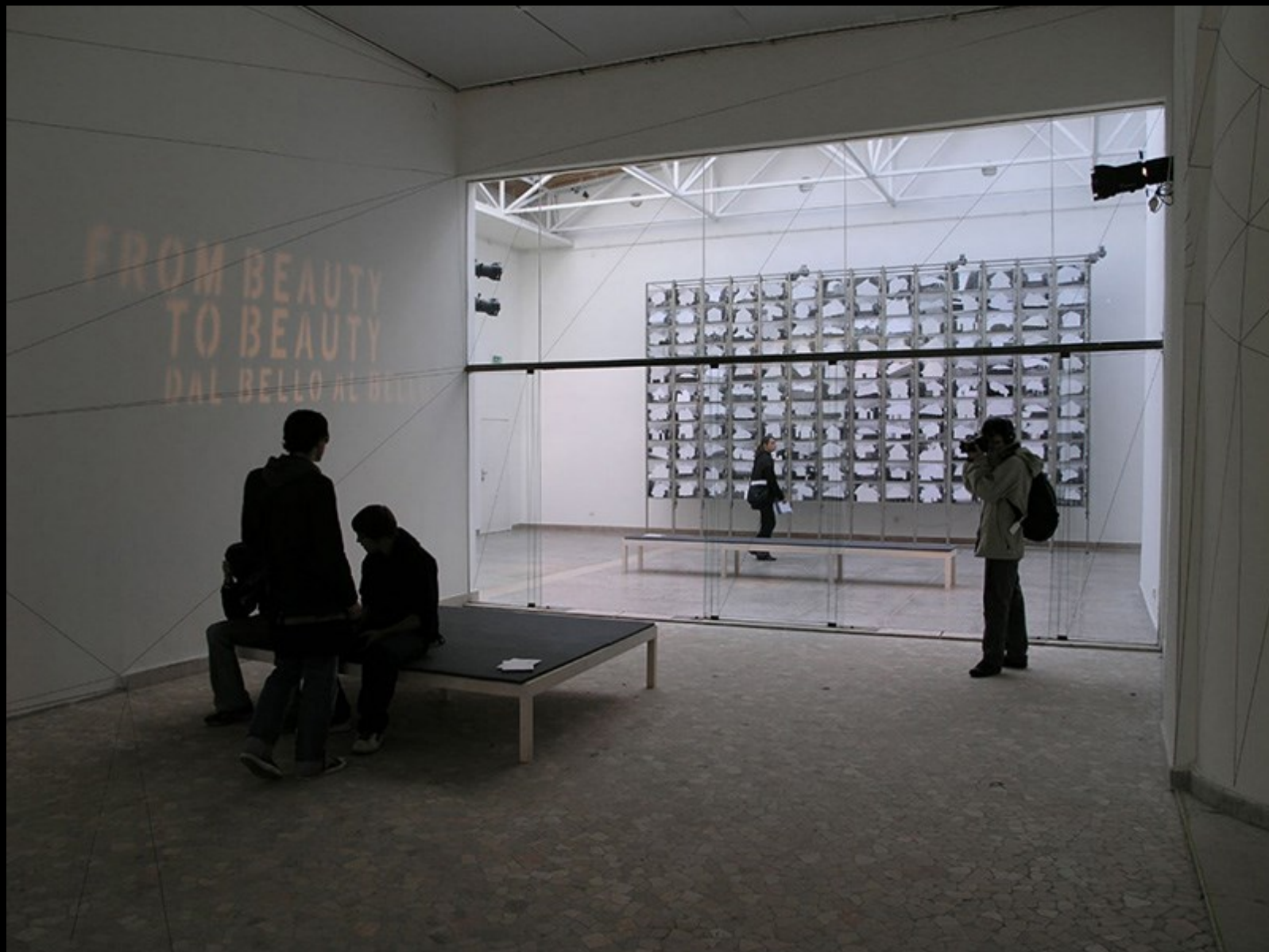
James Dean
 David Bowie
 Mick Jagger
 David Beckham
 George Clooney

Összehasonlító táblák

FELÖLTÖZÖTT VENUS

									
Kr. e. 7. század	Kr. e. 7. század	Kr. e. 6. század	Kr. e. 470	1340 körül	1456	1503-1506	1514 körül	1530-1535	
Auverne-i nőszobor Krétai eredetű Párizs, Musée du Louvre	Fivra Stabise-i villa freskója Nápoly, Museo Archeologico Nazionale	Leány-szobor Athen, Nemzeti Régészeti Múzeum	Szapphó és Alkaios Vörös alakos attikai kráter München, Staatliche Antikensammlungen	Játék közműsban Himzett piárisi erselőny Hamburg, Museum für Kunst und Gewerbe	Paolo Uccello: Szent György és a sárkány London, National Gallery	Francesco del Cossa: Április A Hónapok termének freskója Ferrara, Palazzo Schifanoia	Leonardo da Vinci: Mona Lisa Párizs, Musée du Louvre	Raffaello: La velata (Frítyles nő) Firenze, Galleria Palatina, Palazzo Pitti	Parmigianino: Antea Nápoly, Museo Nazionale di Capodimonte
									
1540 körül	1606-1607	1650	1740	1756	1760	1800	1866	1867	
Tiziano: A szépség Firenze, Galleria Palatina, Palazzo Pitti	Peter Paul Rubens: Veronica Spinola Dona Karlsruhe, Staatliche Kunsthalle	Michel Gatiné: Madame de Sévigné a Galerie française de femmes céllóres-ből (Párizs, 1827)	Jean-Étienne Liotard: Francia hölgy török ruhában Gené, Musée d'art et d'histoire	François Boucher: Madame de Pompadour München, Alte Pinakothek	Thomas Gainsborough: Mrs. Graham portréja Edinburgh, National Gallery of Scotland	Jacques-Louis David: Madame Récamier Párizs, Musée du Louvre	Edward Bume-Jones: A fohoz kímcolt hercegnő New York, The Forbes Collection	Charles-Auguste Mangin: Szapphó Manchester Art Gallery, Bridgeman Art Library	
									
1899	1902	1910	1917	1920 körül	1927	1946	1980		
Paul Gauguin: Mária hónapja Szentpétervár, Ermittázs	Gustav Klimt: Beethoven-fríz: a paradicsomi angyalok kónusa Bécs, Österreichische Galerie	Ferdinand Hodler: Sétáló nő Thomas Schmidheiny- gyűjtemény	Egon Schiele: Nő felhúzott térdel Prága, Národní Galerie	Colette	Coco Chanel: Manóken	Rita Hayworth	Anita Ekberg, Az édes élet		

Posztmodern állapot, narratívák egymás mellettisége

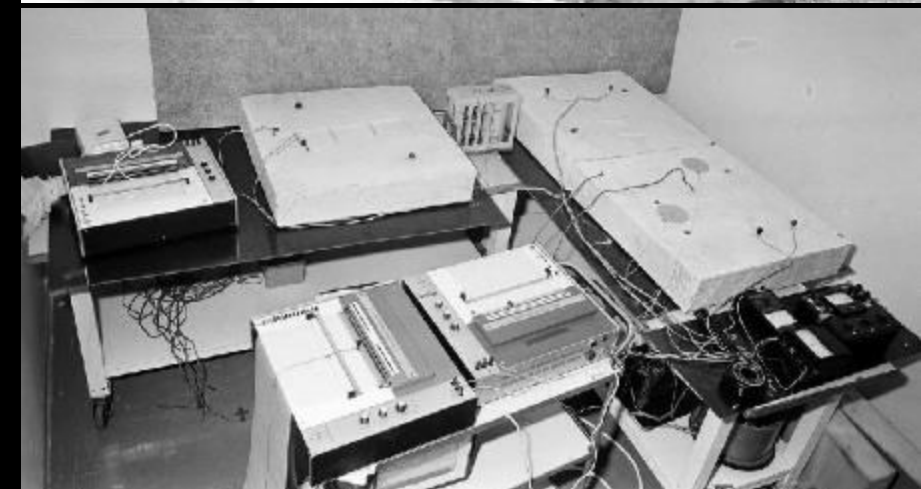
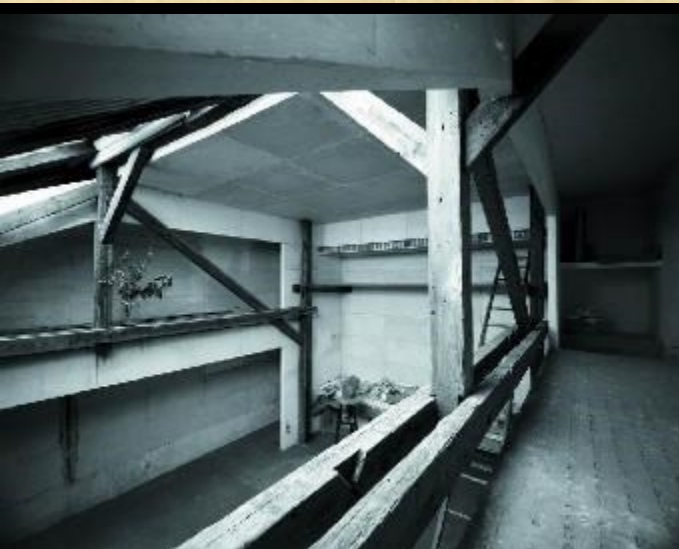
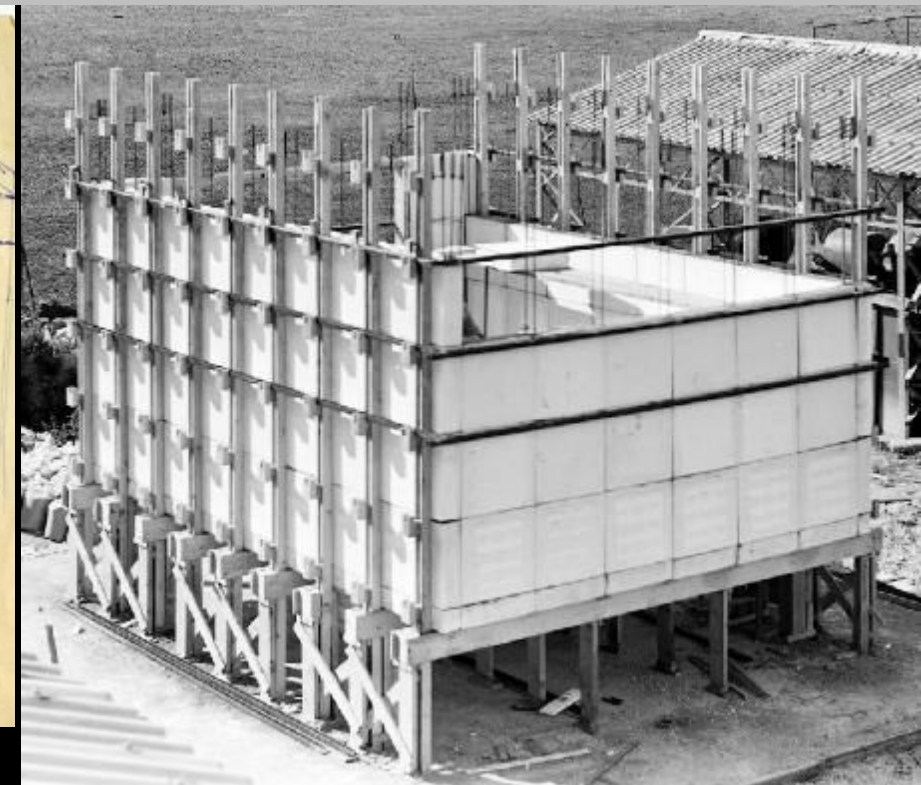
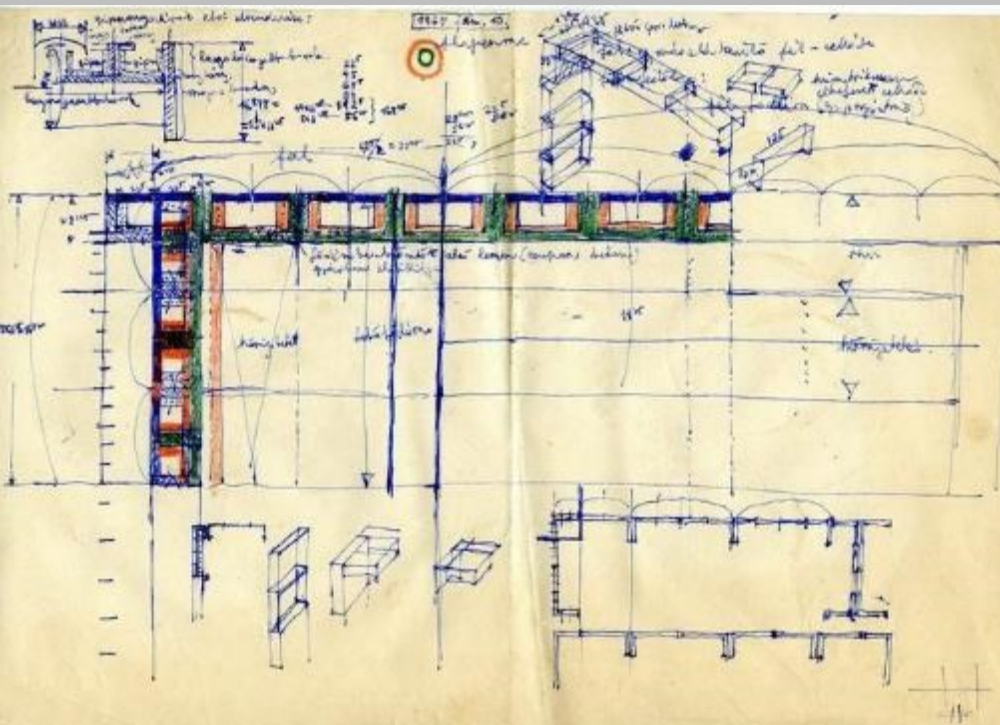

*Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon - Janáky István gyűjtése
A mérnök-művész - Sámsondi Kiss Béla találmányai
Szép házak, A Nagy Lapozógép - Csörgő Attila / Szabó Zoltán installációi*

Janesch Péter, Széptől szépig (és vissza), Velencei Építészeti Biennále 2004, Magyarország

Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon - Janáky István gyűjtése
A mérnök-művész - Sámsondi Kiss Béla találmányai
Szép házak, A Nagy Lapozógép - Csörgő Attila / Szabó Zoltán installációi

Gipszbeton, dermesztett beton, szövetszerkezet

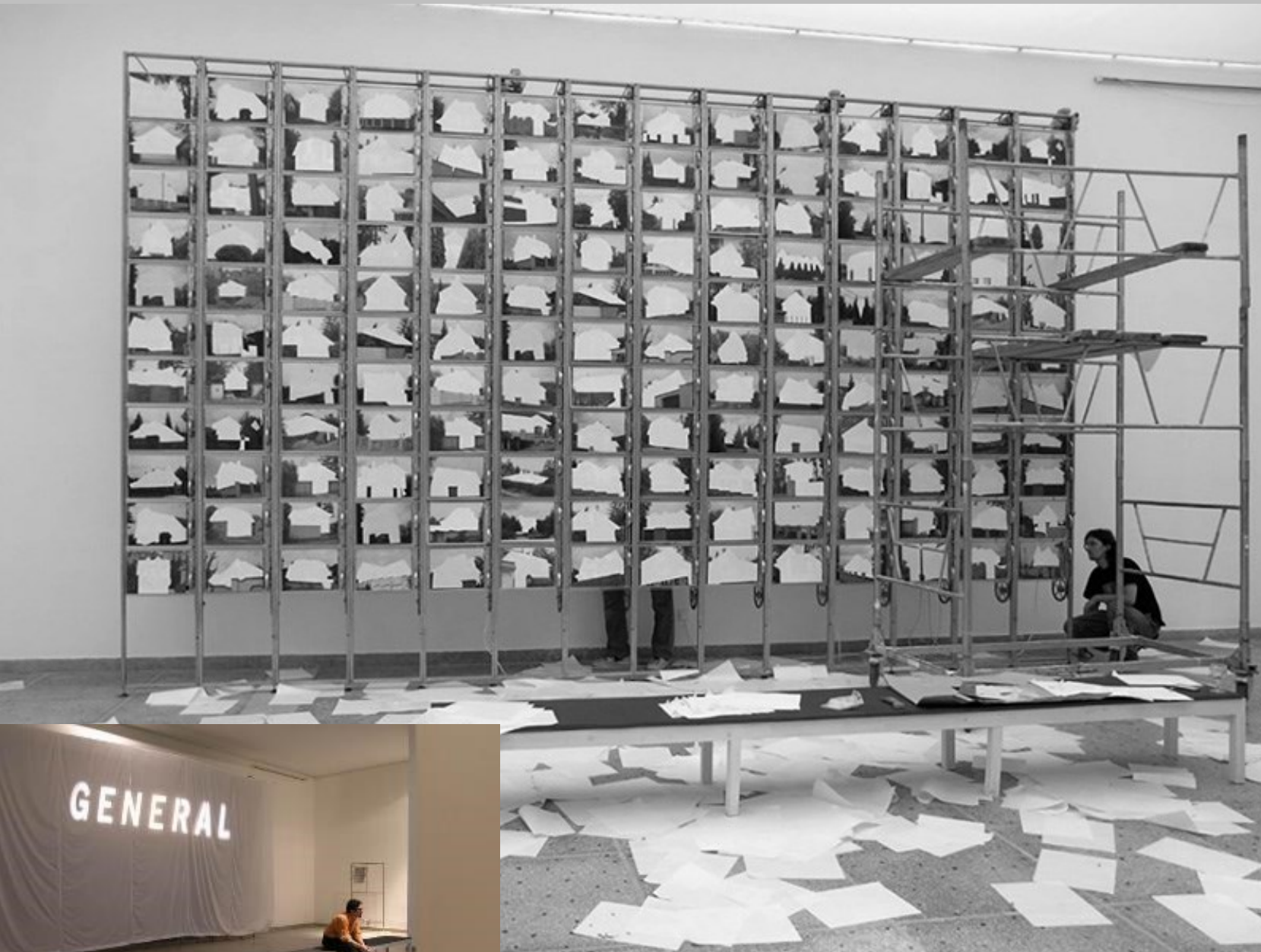
Jansch Péter, Széptől szépig (és vissza), Velencei Építészeti Biennále 2004, Magyarország

Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon - Janáky István gyűjtése
A mérnök-művész - Sámsondi Kiss Béla találmányai

Szép házak, A Nagy Lapozógép - Csörgő Attila / Szabó Zoltán installációi

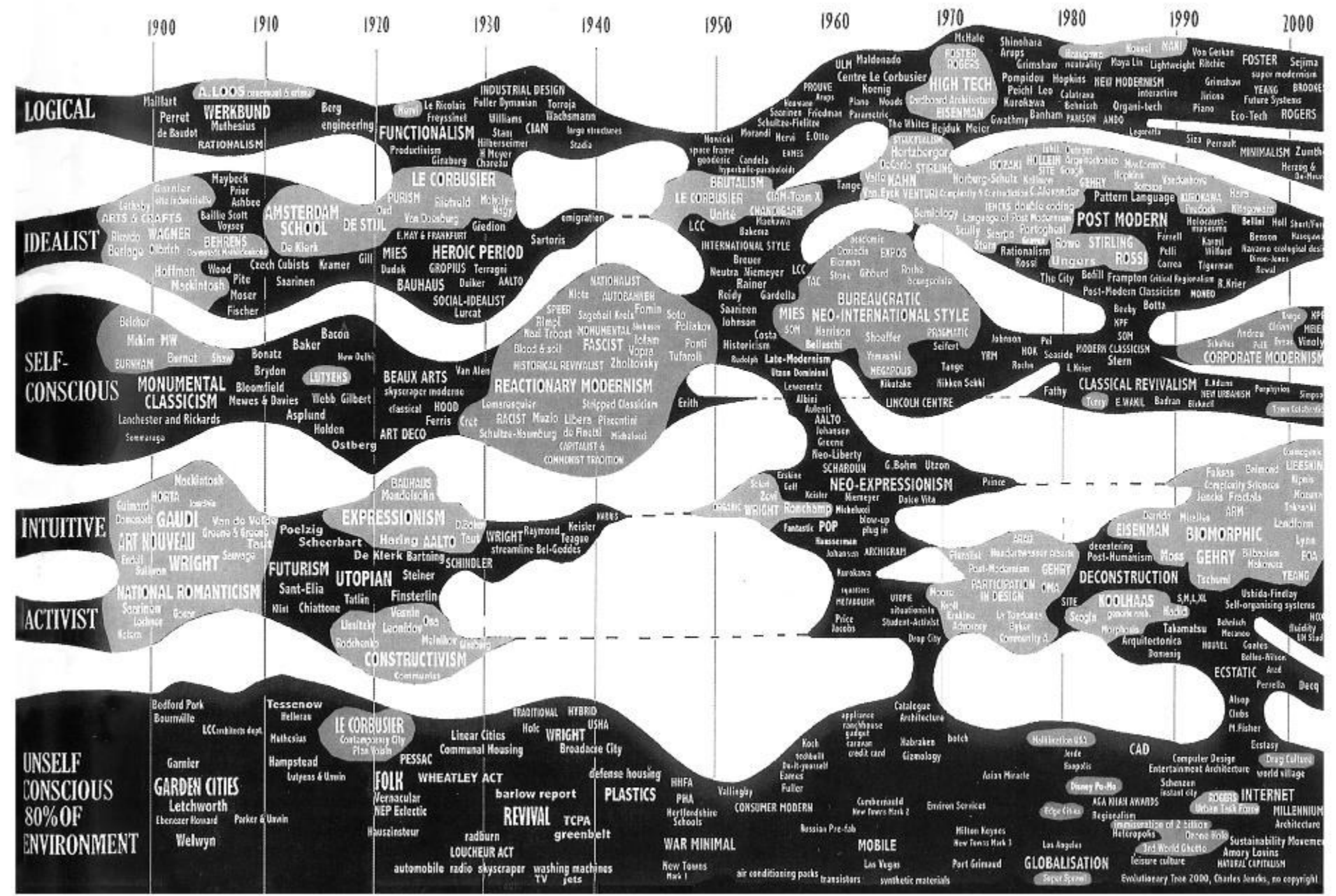
Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon - Janáky István gyűjtése
 A mérnök-művész - Sámsondi Kiss Béla találmányai
 Szép házak, A Nagy Lapozógép - Csörgő Attila / Szabó Zoltán installációi

Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon - Janáky István gyűjtése
A mérnök-művész - Sámsondi Kiss Béla találmányai
Szép házak, A Nagy Lapozógép - Csörgő Attila / Szabó Zoltán installációi

Janesch Péter, Széptől szépig (és vissza), Velencei Építészeti Biennálé 2004, Magyarország

Charles Jencks, The Century is Over, Evolutionary Tree of 20th-Century Architecture, 2000

Evolutionary Tree 2000, Charles Jencks, no copyright.

Lépték

A LÉPTÉK a dolgok jelenségek egymáshoz való viszonyításának eszköze. A lépték a meghatározó méretekre vonatkozó és a művészetekben általánosan használt alapvető eszköz. Általában meghatározhatjuk úgy, hogy a lépték a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Időbeli és absztrakt dimenzió

Josef Hoffmann, dísletterv, 1876, Richard Wagner, Ring des Nibelungen (Ring ciklus: A Rajna kincse, A walkür, Sigfried, Az istenek alkonya)

A LÉPTÉK a dolgok jelenségek egymáshoz való viszonyításának eszköze. A lépték a meghatározó méretekre vonatkozó és a művészetekben általánosan használt alapvető eszköz. Általában meghatározhatjuk úgy, hogy a lépték a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió

A LÉPTÉK a dolgok jelenségek egymáshoz való viszonyításának eszköze. A lépték a meghatározó méretekre vonatkozó és a művészetekben általánosan használt alapvető eszköz. Általában meghatározhatjuk úgy, hogy a lépték a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió

Carnegie tó, Ausztrália

Sertéshús elektro-mikroszkópos képe

A LÉPTÉK a dolgok jelenségek egymáshoz való viszonyításának eszköze. A lépték a meghatározó méretekre vonatkozó és a művészetekben általánosan használt alapvető eszköz. Általában meghatározhatjuk úgy, hogy a lépték a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió

A LÉPTÉK a dolgok jelenségek egymáshoz való viszonyításának eszköze. A lépték a meghatározó méretekre vonatkozó és a művészetekben általánosan használt alapvető eszköz. Általában meghatározhatjuk úgy, hogy a lépték a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió

Lencsefelhők a Fuji fölött

Az ember alapvetően mindent magához viszonyít. Az emberközpontú (antropocentrikus) gondolkodásban az ember áll a képzeletbeli skála középpontjában.

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

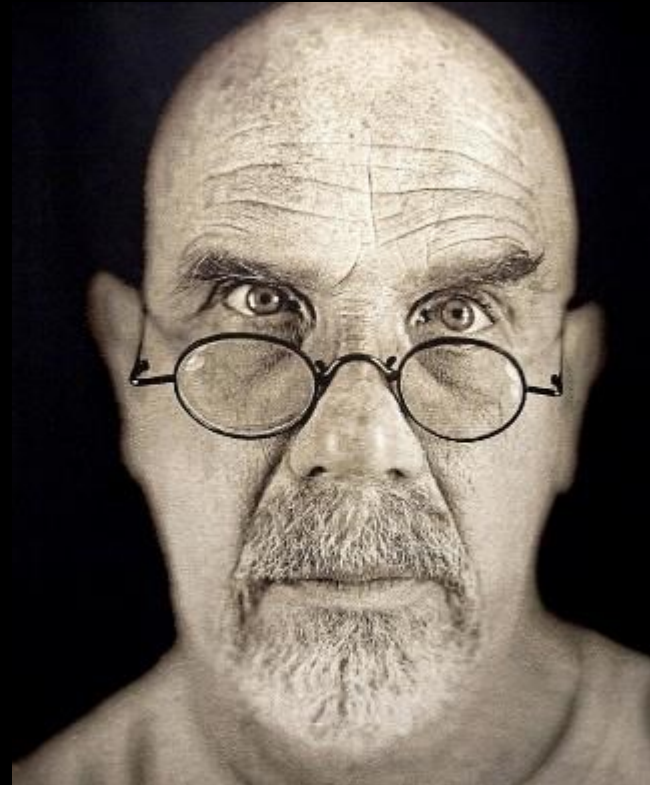
Antropocentrizmus

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték

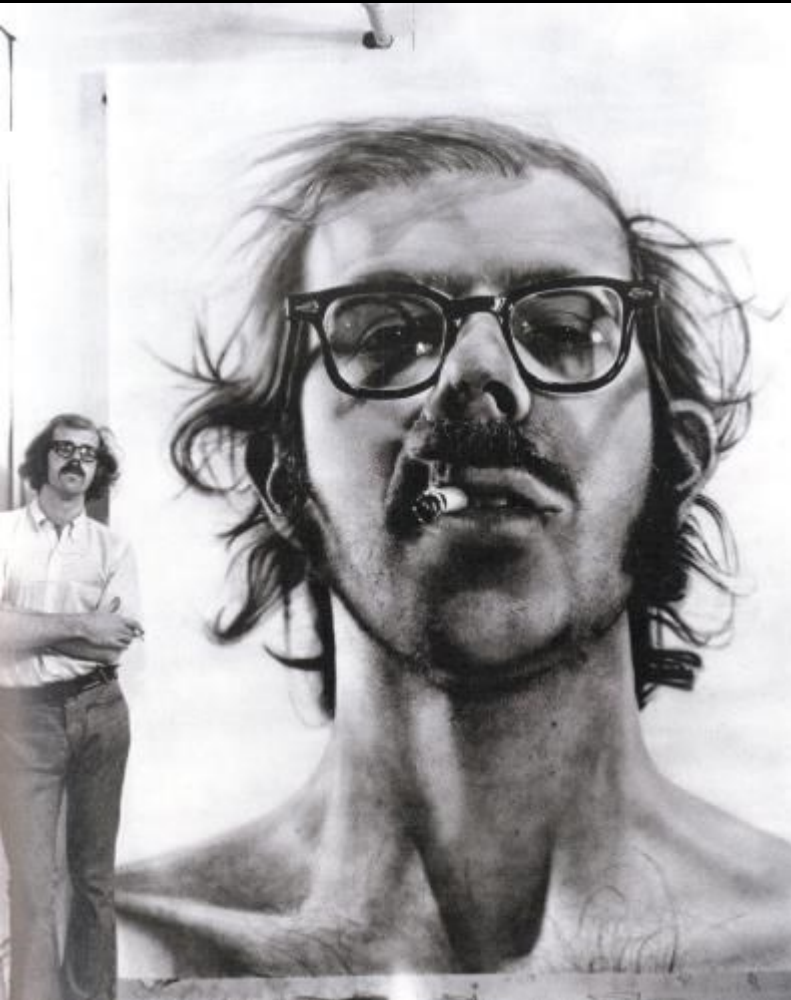
Chuck Close, Nagy önarckép, 1968

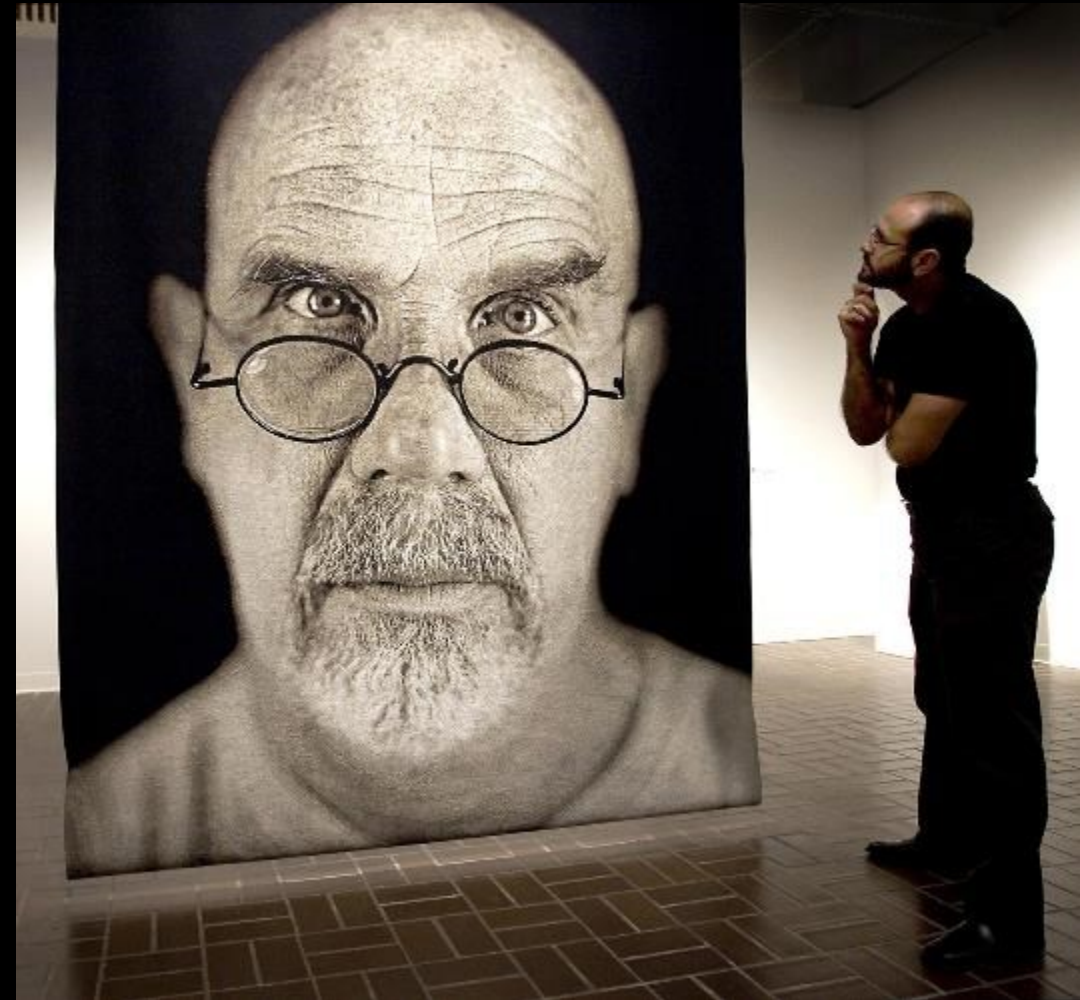
Chuck Close, Önarckép, 2006

RELATÍV LÉPTÉK: Nincs pontos méret, csak a viszonyítási alaphoz mért kicsinység vagy nagyság.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték

Chuck Close, Nagy önarckép, 1968

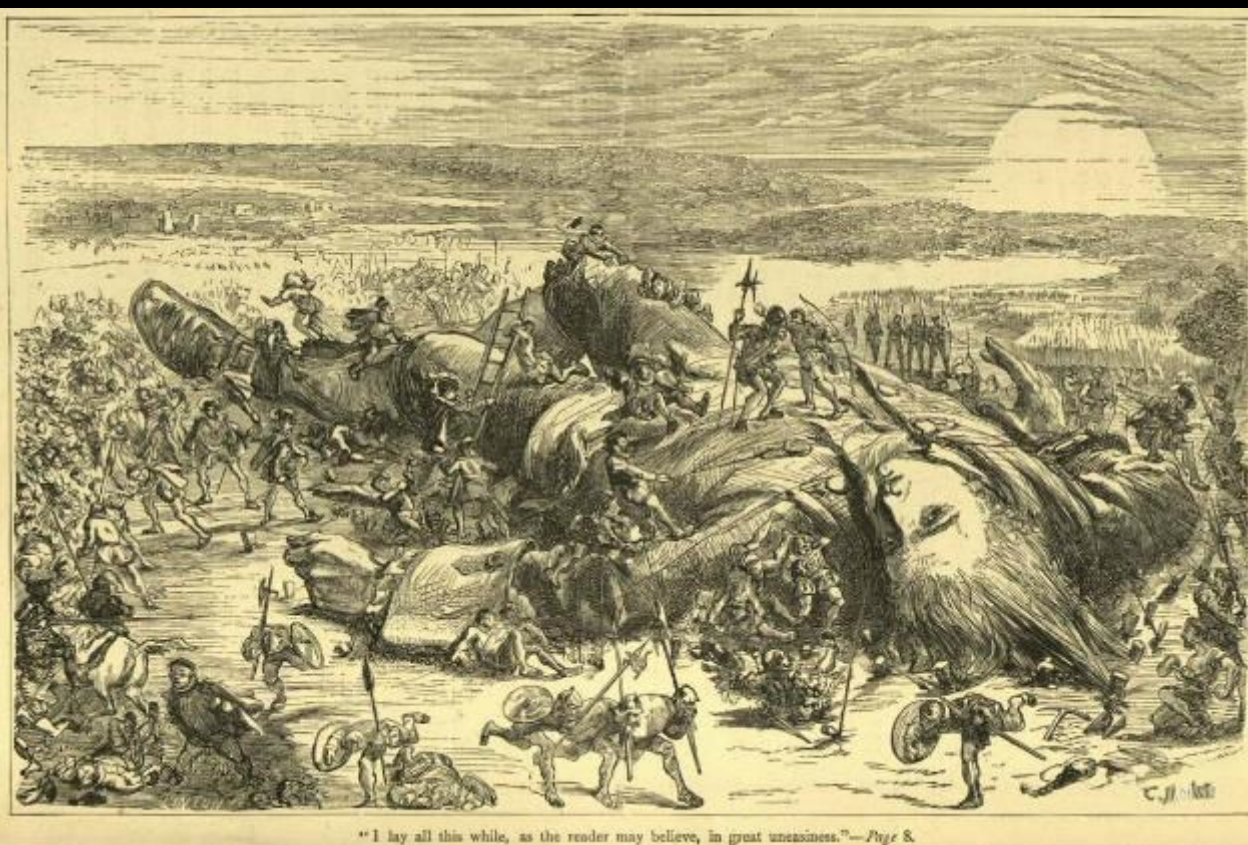

Chuck Close, Önarckép, 2006

„Valóban úgy van tehát, ahogy a filozófusok tanítják: semmi sem nagy, vagy kicsi önmagában, hanem csak viszonyítva” Jonathan Swift, *Guliver utazásai*

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték

Guliver óriás volt Liliputban és törpe Brobdingnagban, ugyanakkor hat láb magas volt abszolút léptékben.

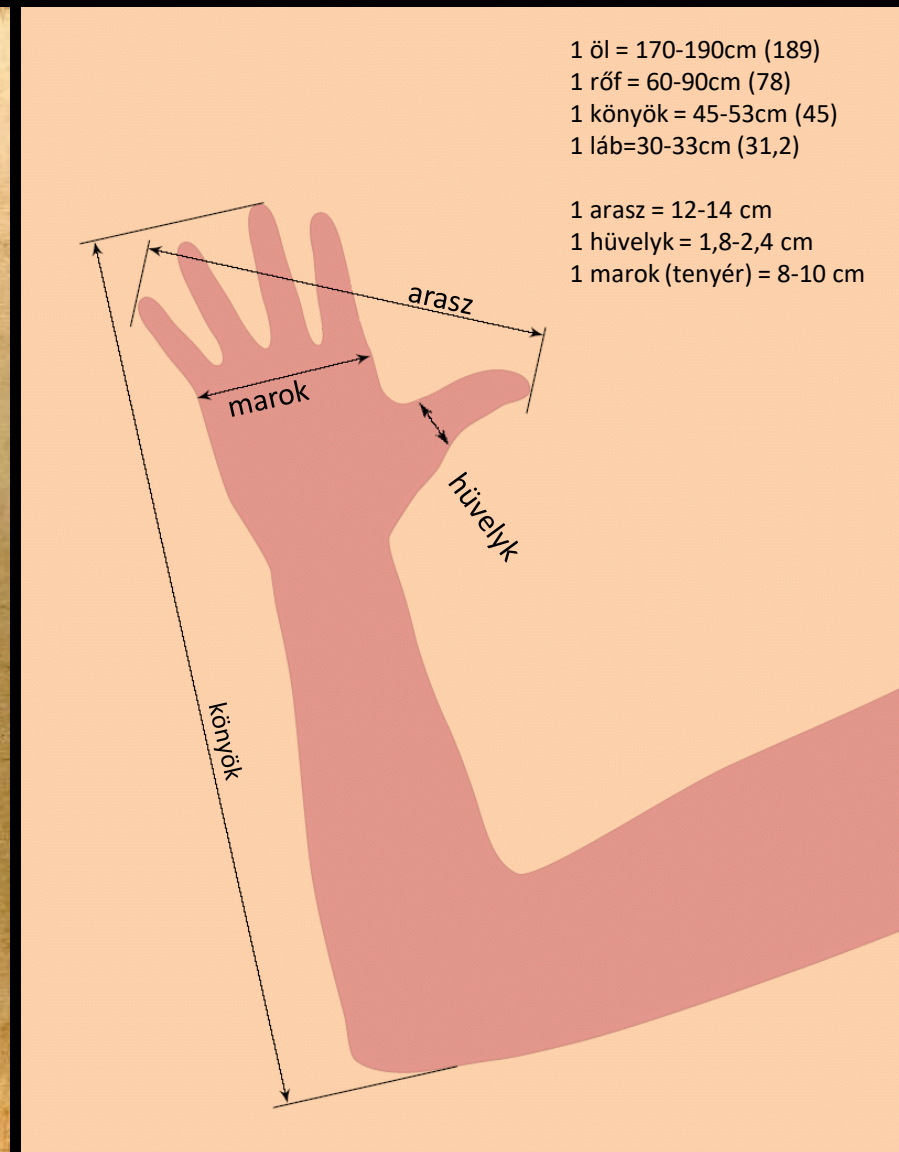
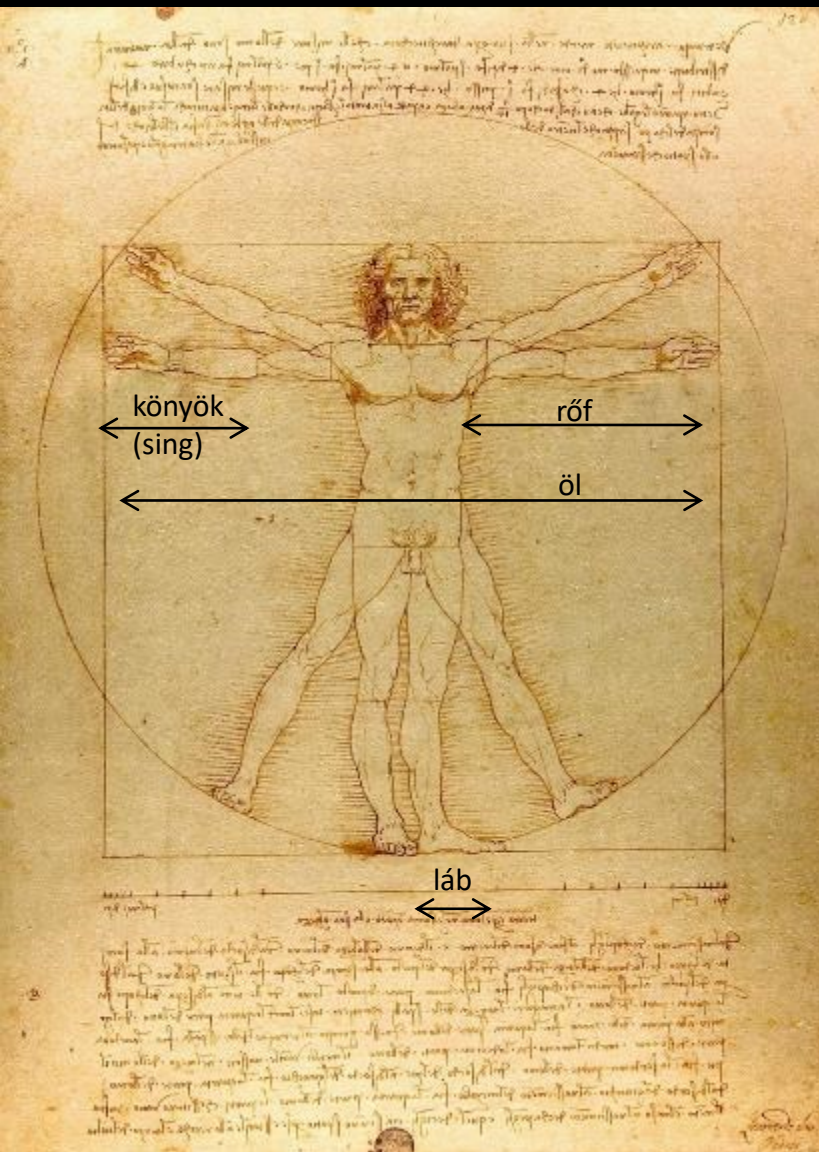
Guliver Liliputban

Guliver a Brobdingnag királyának udvarában

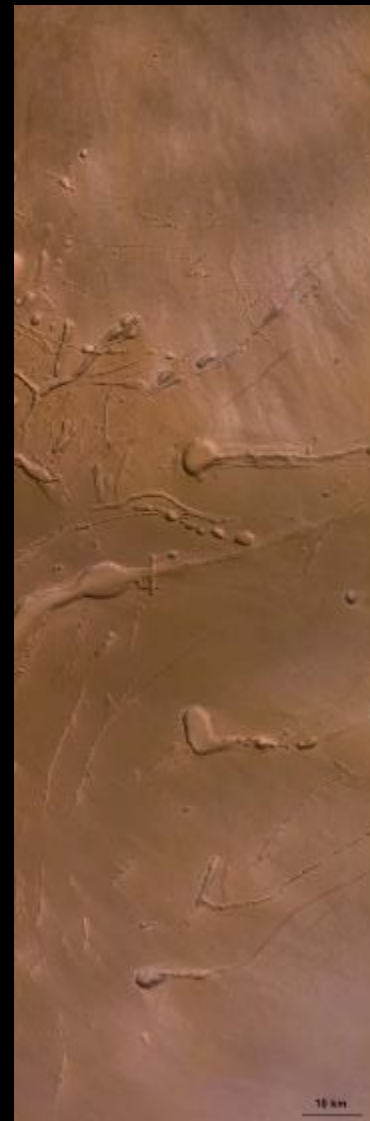
Régi mértékegységek: ujj, hüvelyk, tenyér, arasz, láb, rőf, könyök, lépés, kettőslépés, öl.
Az emberi méretektől függetlenül váltak egységessé. (SI)

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték

A méretarány azt mutatja, hogy a térképen vagy rajzon egységnyi hosszúság (rendszerint 1 cm) a valóságban mekkora értéknek felel meg. Jellemzője hogy két külön vonatkoztatási rendszerben egy absztrakt, ábrázolt, reprezentatív tér, és a valóság közti arányosságot fejezi ki.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méterarány

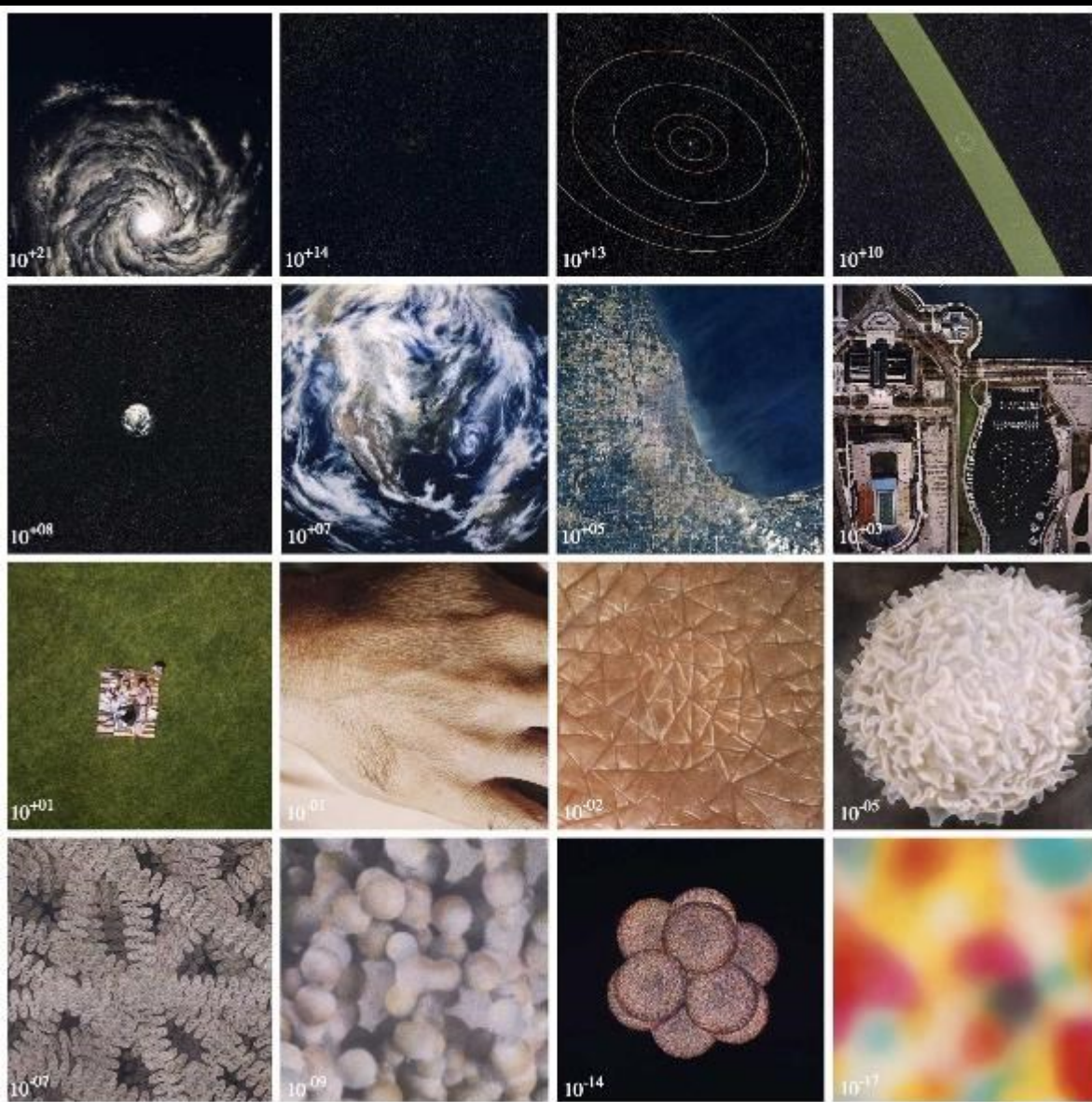
Samuel Mockbee, Rural Studio, pavilon északi homlokzata, 1997

Úrszonda felvétele a Marsról

Túristatérkép

A méretarány azt mutatja, hogy a térképen vagy rajzon egységnyi hosszúság (rendszerint 1 cm) a valóságban mekkora értéknek felel meg. Jellemzője hogy két külön vonatkoztatási rendszerben egy absztrakt, ábrázolt, reprezentatív tér, és a valóság közti arányosságot fejezi ki.

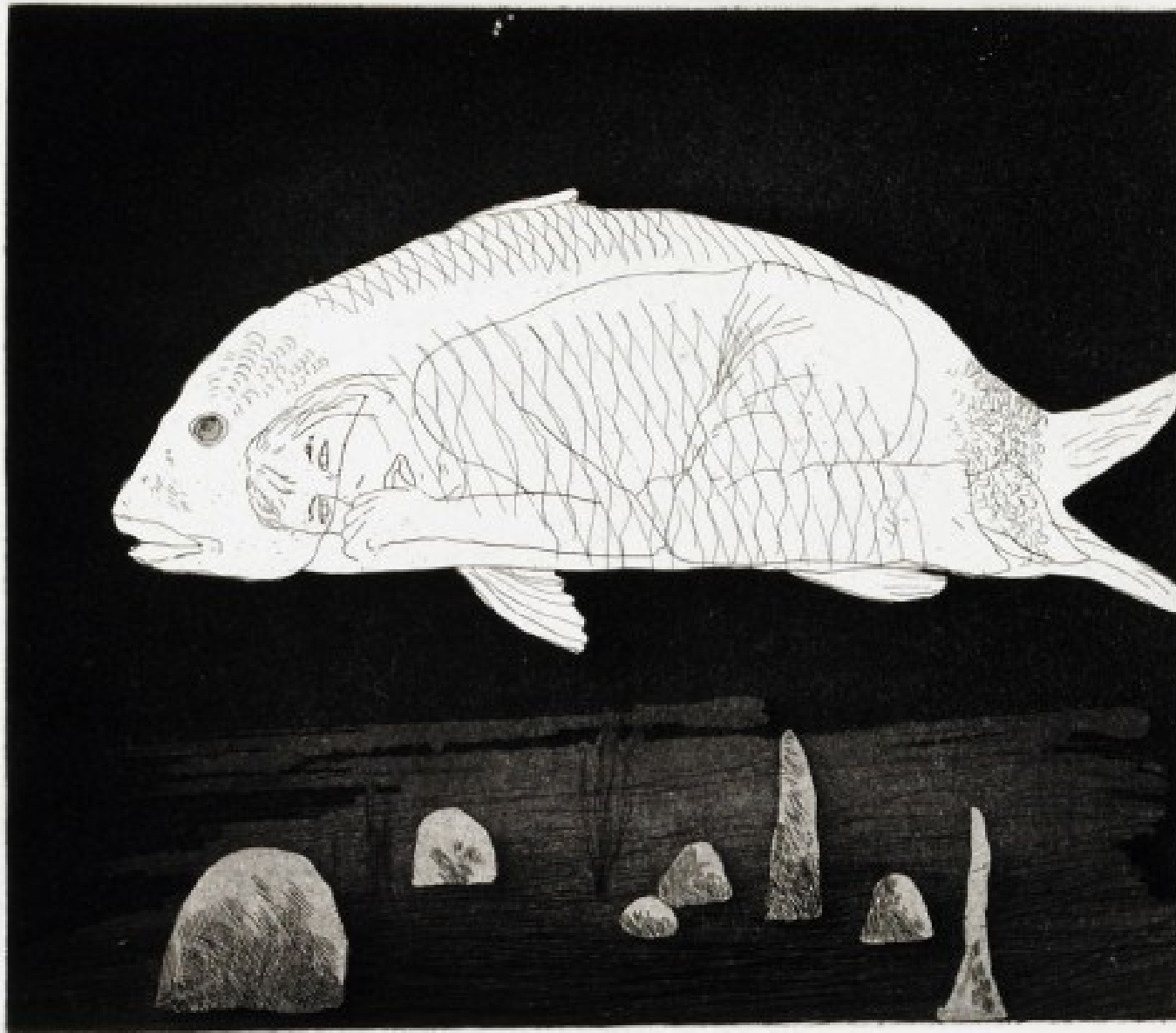
Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány

A méretarány azt mutatja, hogy a térképen vagy rajzon egységnyi hosszúság (rendszerint 1 cm) a valóságban mekkora értéknek felel meg. Jellemzője hogy két külön vonatkoztatási rendszerben egy absztrakt, ábrázolt, reprezentatív tér, és a valóság közti arányosságot fejezi ki.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méterarány

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút lépték
 Méretarány
 Lépték az építészetben

Ha valamit pontosan az értelemhez szólóan akarunk ábrázolni, akkor azt abszolút léptékben tesszük (műszaki rajz, látványterv, vázlat). Ha azonban valamit az érzelmek felől közelítünk, akkor relatív léptéket alkalmazunk.

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

Abszolút lépték

Méretarány

Lépték az építészetben

Smiljan Radic, Marcela Correa (El Niño Escondido En Un Pez) The Boy Hidden In a Fish, Vence, 2010

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben

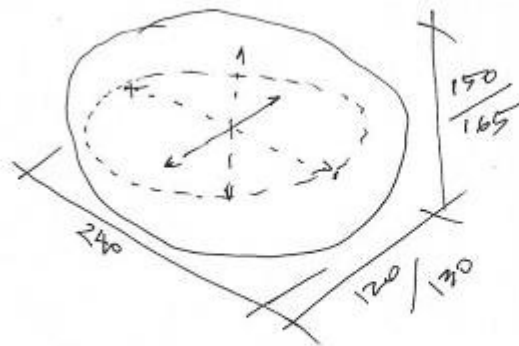

RELATÍV lépték

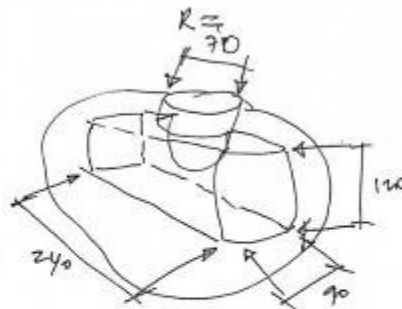
- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút lépték
- Méretarány
- Lépték az építészetben

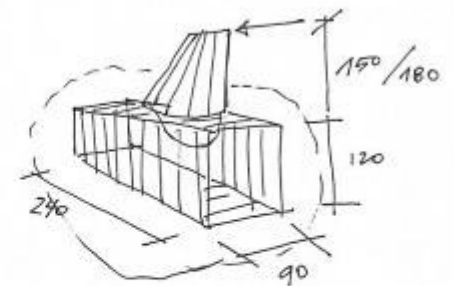
ABSZOLÚT lépték

SOLID STONE GRANITE NATURAL
12 TON. APROX.

HOLE LESS 7,3 TON APROX.
TOTAL WEIGHT 4,7 TON
UNRAPE IN TWO PIECES

NATURAL WOOD CABIN / BOX
CEBRO WOOD = PERUANA
CIPRES DE LAS GUAITECAS
WOOD

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Dunaszekcső, falusias lépék

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Ózd, kisvárosi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Nagyvárosi lépték, New York

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Metropolisz lépték, New York

- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút lépték
- Méretarány
- Lépték az építészetben
- Lépték mint az építészeti karakter kifejezője

L.F. Rosenfelt, Pest és Buda, 1728, Szépiarajz, Bécs, Kriegsarchiv

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút lépték
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője

1854

Görögkeleti templom az alsó Duna soron, Budapest (Jung József, 1794-1801, Ybl Miklós, 1872-1874)

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút lépték
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője

1854

A Rakpiac tér Hild József Pesti Kaszinó épületével (ma Széchenyi tér)

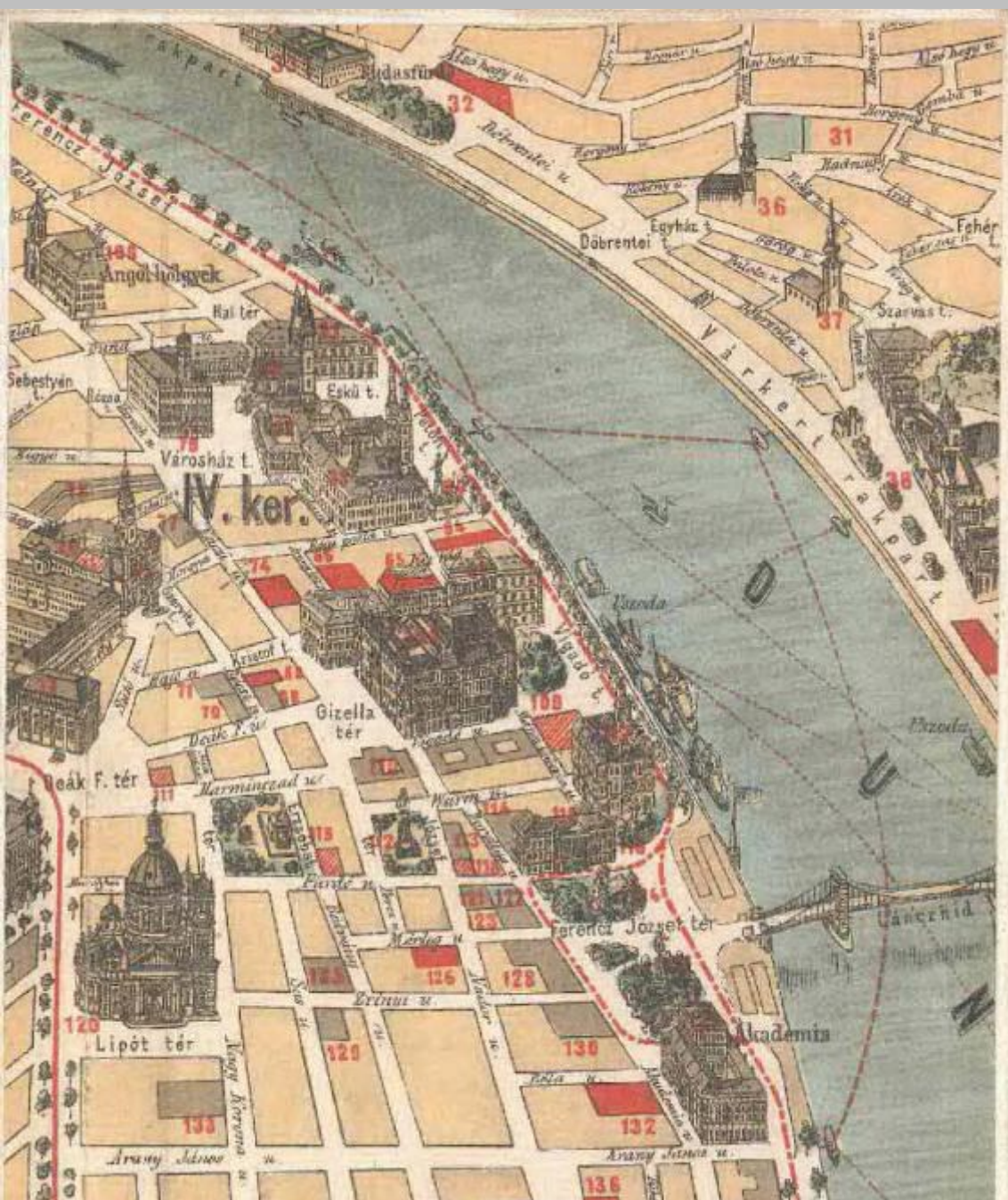

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

1873

Dunakorzó 1890

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút lépték
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Klősz György, A pesti Duna-part, 1890

Lugosi Lugo László, A pesti Duna-part, 2000

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Klősz György: A Ferenc József tér, 1900

Lugosi Lugo László, Széchenyi István tér (Roosevelt tér), 2000

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút lépték
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője

1854

1873

2000

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méterarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti karakter kifejezője

Időkapszula

Mayerhofer András, Péterffy palota, Budapest, 1755

- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút Méretarány
- Méretarány
- Lépték az építészetben
- Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
- Léptékhelyesség, léptéktelenség

Finta Studio, West End City Centre, Budapest, 1997-2000

- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút Méretarány
- Méretarány
- Lépték az építészetben
- Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
- Léptékhelyesség, léptéktelenség

Finta Studio, West End City Centre, Budapest, 1997-2000

- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút Méretarány
- Méretarány
- Lépték az építészetben
- Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
- Léptékhelyesség, léptéktelenség

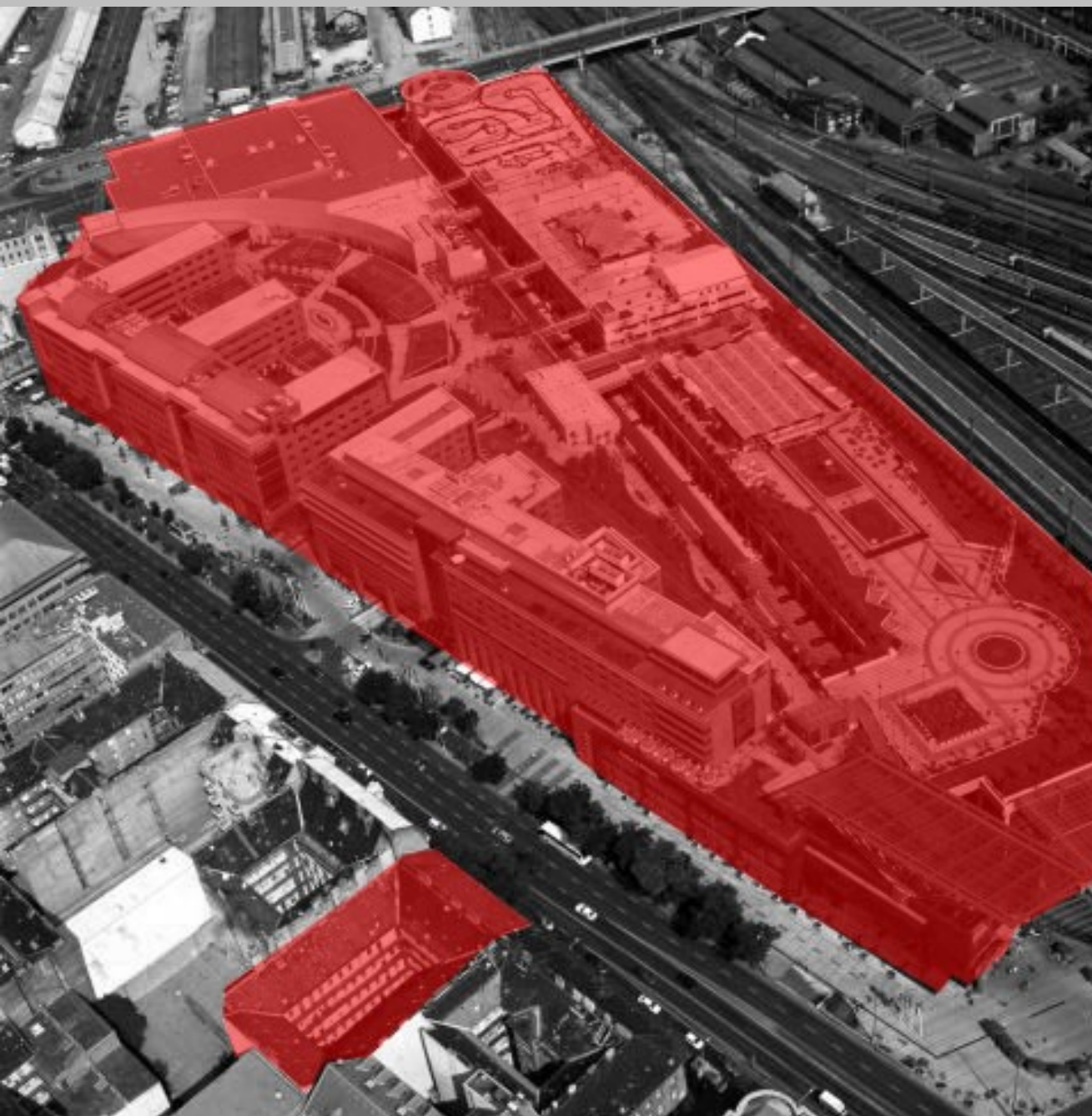
Finta Studio, West End City Centre, Budapest, 1997-2000

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

Abszolút Méretarány

Méretarány

Lépték az építészetben

Lépték mint az építészeti

karakter kifejezője

Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

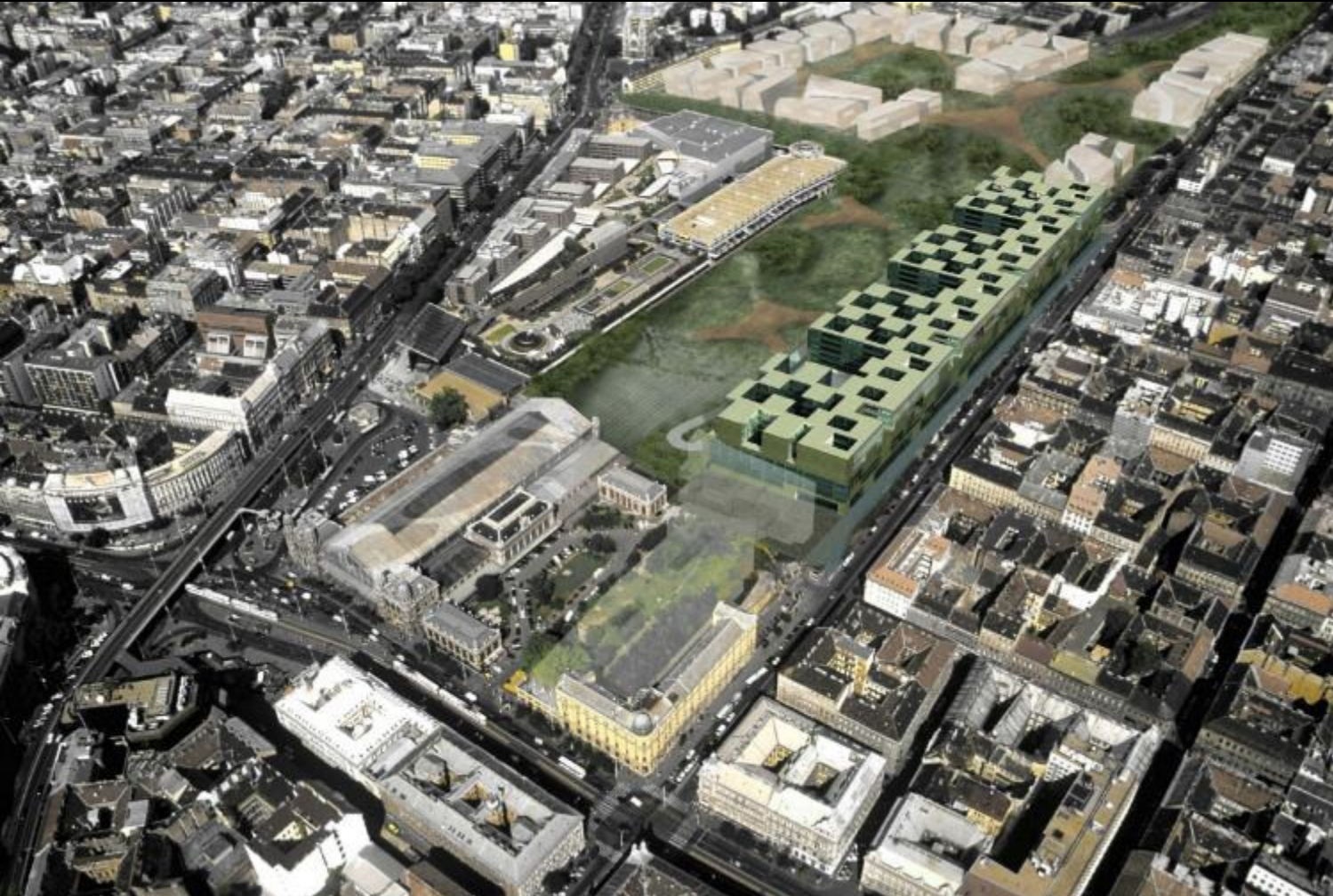
Abszolút Méretarány

Méretarány

Lépték az építészetben

Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

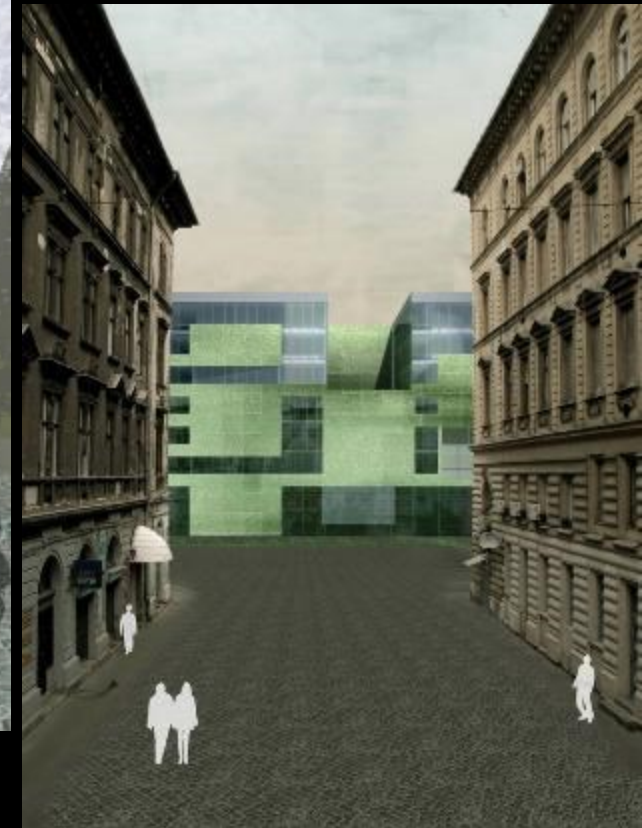
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Jansch Péter, Kengo Kuma, Kormányzati negyed, Budapest, 2007, pályázat I. díj

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Janesch Péter, Kengo Kuma, Kormányzati negyed, Budapest, 2007, pályázat I. díj

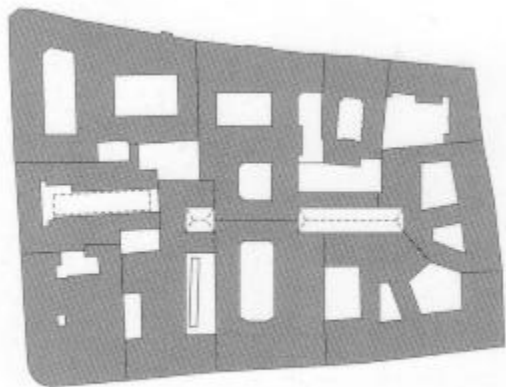
- Időbeli és absztrakt dimenzió
- Térbeli dimenzió
- Antropocentrizmus
- Relatív lépték
- Abszolút Méretarány
- Méretarány
- Lépték az építészetben
- Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
- Léptékhelyesség, léptéktelenség

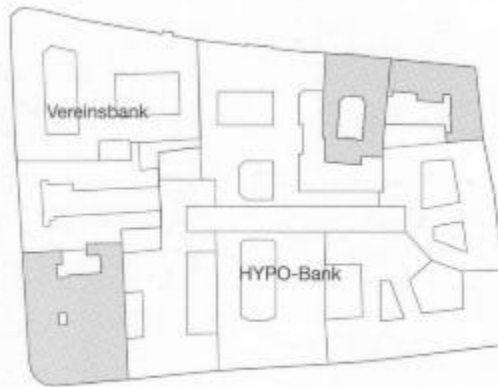
Finta Studio, West End City Centre, Budapest, 1997-2000

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

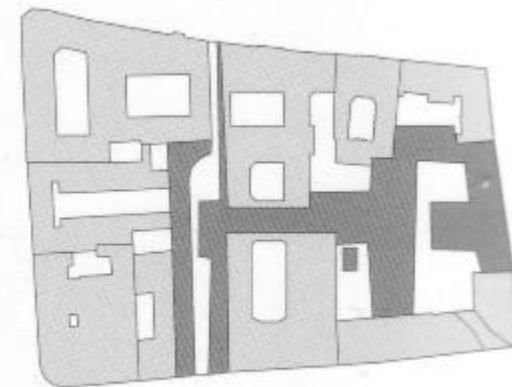
Herzog & de Meuron, Fünf Höfe, München, 1999-2003

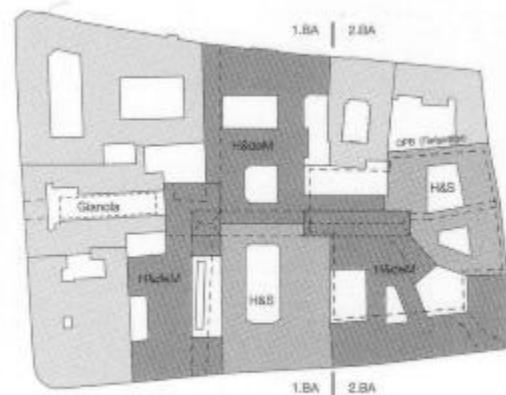
ESTRUCTURA DE BLOQUES / BLOCK STRUCTURE

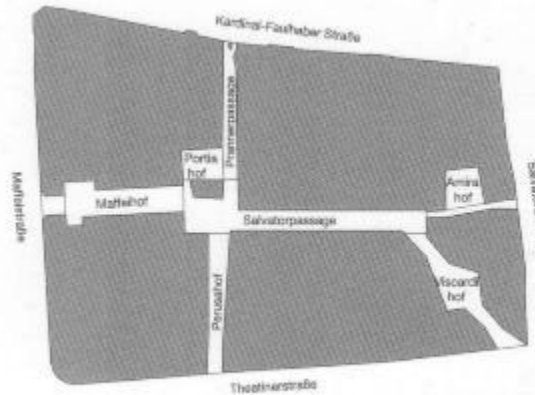
PARCELACIÓN / SITE DISTRIBUTION

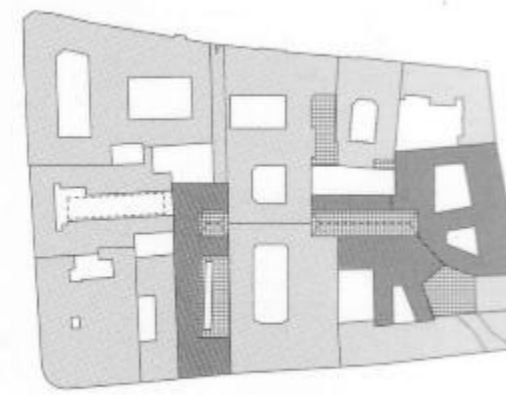
TRABAJOS DE DEMOLICIÓN / DEMOLITION

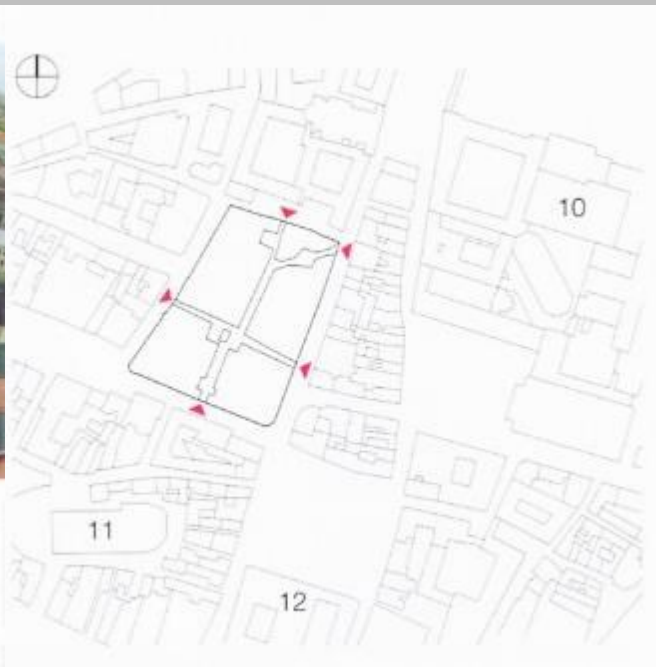
OSI & PLANTELÓN PLANNING AREA

PATIOS Y PASAJES / COURTS AND PASSAGES

NUEVA CONSTRUCCIÓN / NEW BUILDINGS

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Herzog & de Meuron, Fünf Höfe, München, 1999-2003

Prannerpassage

Tita Giese, Függekert, Salvatorpassage

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Herzog & de Meuron, Fünf Höfe, München, 1999-2003

Viscardihof, Ólafur Elíasson, Sphere, Viscardi Hof

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

Piramis, Cholula, Mexico, i. e. 3. sz.- 9. sz. (295x270m, harmadik legnagyobb alapterületű piramis), "Iglesia de Nuestra Señora de los Remedios" templom, 1594

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Lépték helyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

Piramis, Cholula, Mexico, i. e. 3. sz.- 9. sz. (295x270m, harmadik legnagyobb alapterületű piramis), "Iglesia de Nuestra Señora de los Remedios" templom, 1594

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

Abszolút Méretarány

Lépték az építészetben

Lépték mint az építészeti

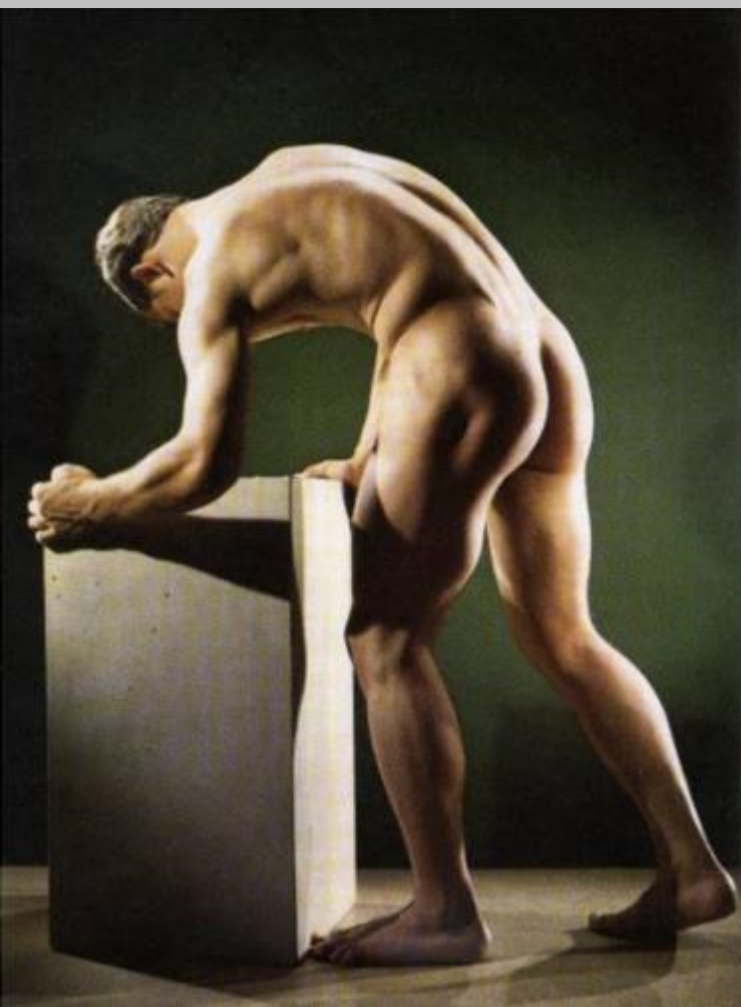
karakter kifejezője

Lépték helyesség, léptéktelenség

Az építészeti nagyság problémája

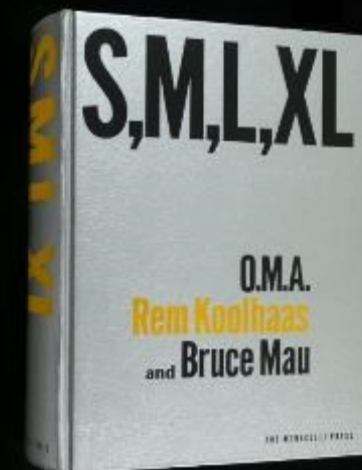

Piramis, Cholula, Mexico, i. e. 3. sz.- 9. sz. (295x270m, harmadik legnagyobb alapterületű piramis), "Iglesia de Nuestra Señora de los Remedios" templom, 1594

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

Bizonyos lépéken túl a NAGYSÁG az építészet jellegzetességévé válik. A legerősebb érv - mellyel a Mont Everest megmászói szolgálták, hogy felvessük a NAGYSÁG problémáját az az, hogy ott van. A NAGYSÁG alapvető építészet.

Rem Koolhaas

1944 Rotterdam

1968 AA London

Cornell University Ithaca, New York (Colin Rowe)

Institute for Architecture and Urbanism, New York

(Peter Eisenman)

1975 OMA/(AMO) (Madelon Vriesendorp, Zorg és Elia Zenghelis)

2000 Pritzker Prize

2005 Volume Magazine (Mark Wigley, Ole Bouman)

2008 Time, Top 100 of The World's Most Influential People

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

Abszolút Méretarány

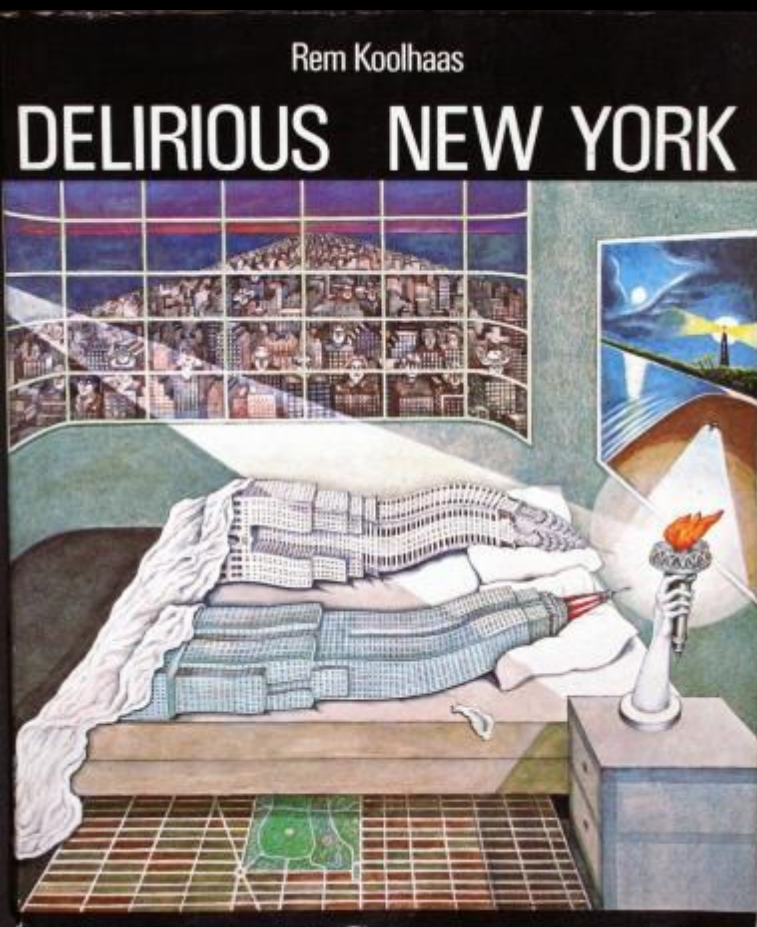
Lépték az építészetben

Lépték mint az építészeti

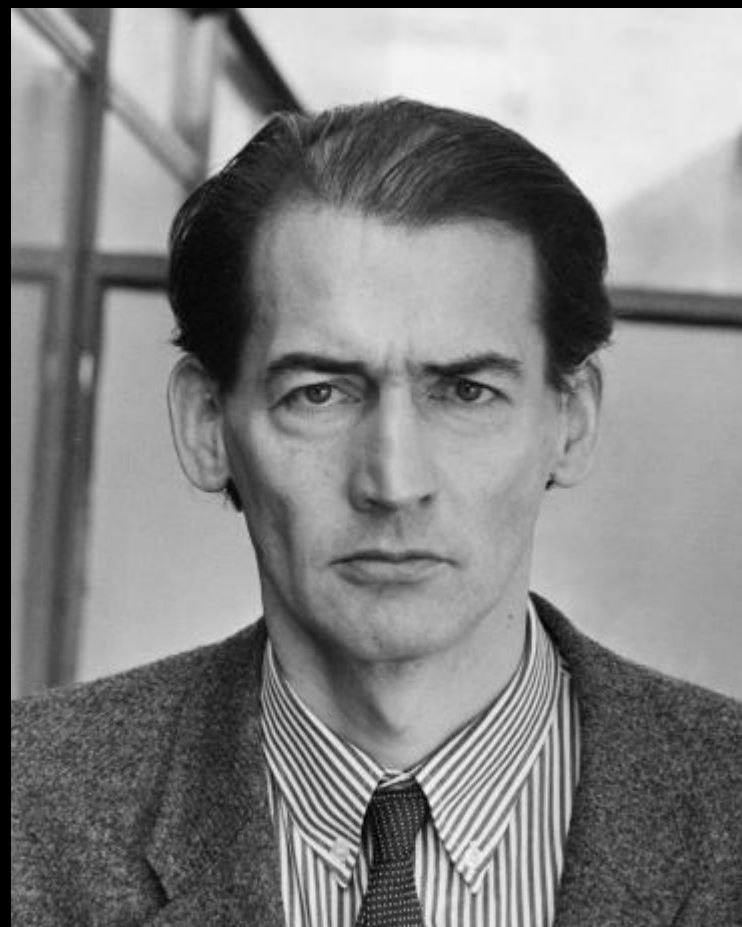
karakter kifejezője

Léptékhelyesség, léptéktelenség

Az építészeti nagyság problémája

Rem Koolhaas, Delirious New York: A Retroactive Manifesto for Manhattan, 1978

Rem Koolhaas 1987

Új paradigma: Culture of Density, Culture of Congestion, **BIGNESS** (A sűrűség, a zsúfoltság kultúrája, nagyság)

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

- Az amerikai és az európai városfejlődési modell különbsége
- Új építészeti forma: a felhőkarcoló
- Feltétele a felgyorsult technológia következményeinek avantgárd programja és a kommersz építészet találkozása.
- Jellegetessége a spontán, ideológia és manifesztumok nélkül létrejött modern
- A modern tényleges arcának felfedése: nagyság, ellenőrizhetetlen bonyolultság, irányíthatatlanság

Zseni nélküli mestermunka. Interdiszciplináris team-munka: építészek, építési vállalkozók, mérnökök, telekszakértők, pénzügyi tanácsadók, jogászok

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

A Rockefeller Centre építészei (Raymond Hood, Wallace K. Harrison, Andrew Reinhard) a La Maison Francaise, British Empire Building modelljével

-több funkció egy épületben

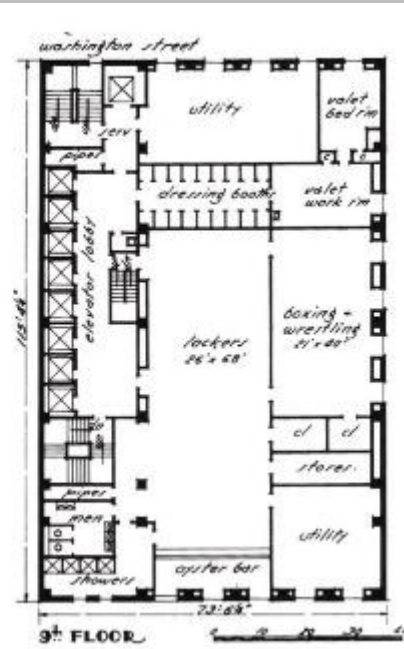
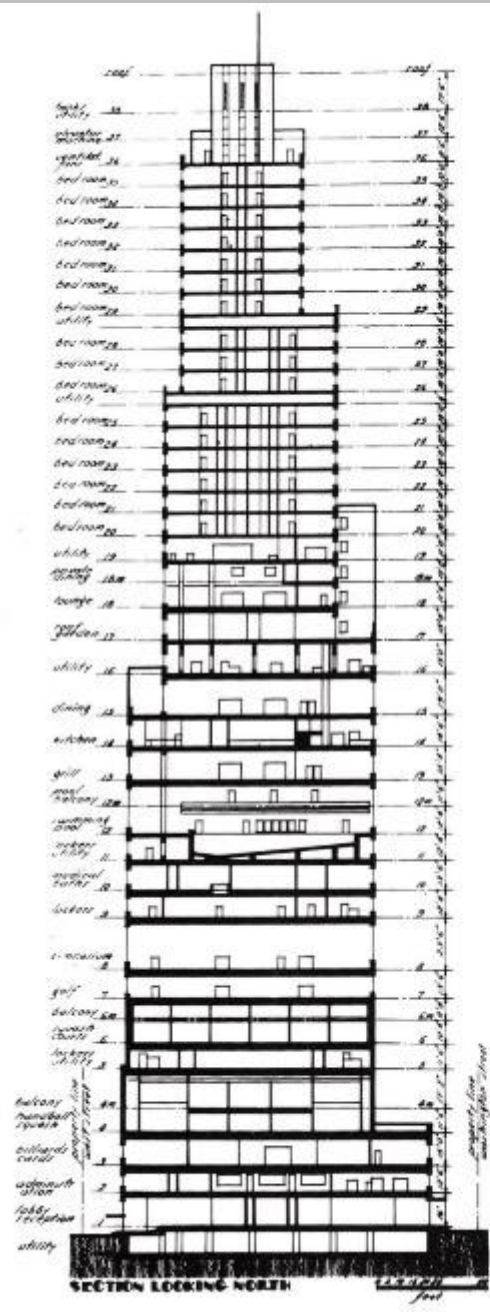

"Ez a fajta mesterségesség kihívást jelent az építészet klasszikus komponálásra épített értelmezése számára. Kiküszöböli az általunk ismert kompozíciót, kiküszöböli a kint és bent kapcsolatát, kiküszöböli a bizonyosságot, és valami teljesen előreláthatatlan szekvenciával helyettesíti, kiküszöböli az építészeti ellentétpárok koherenciáját, és véletlenszerűséggel helyettesíti.,,

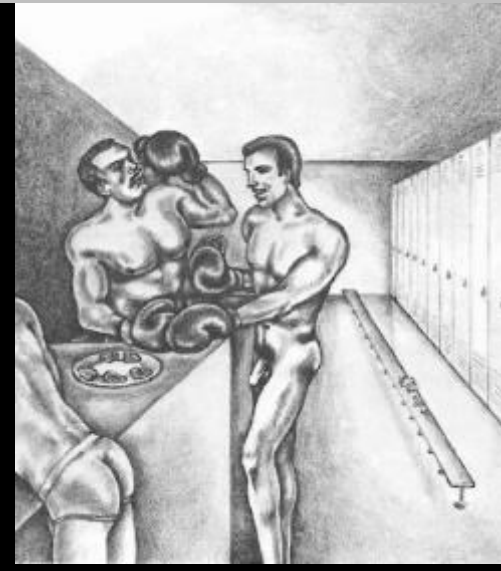
Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

-több funkció egy épületben
-önmaga monumentuma

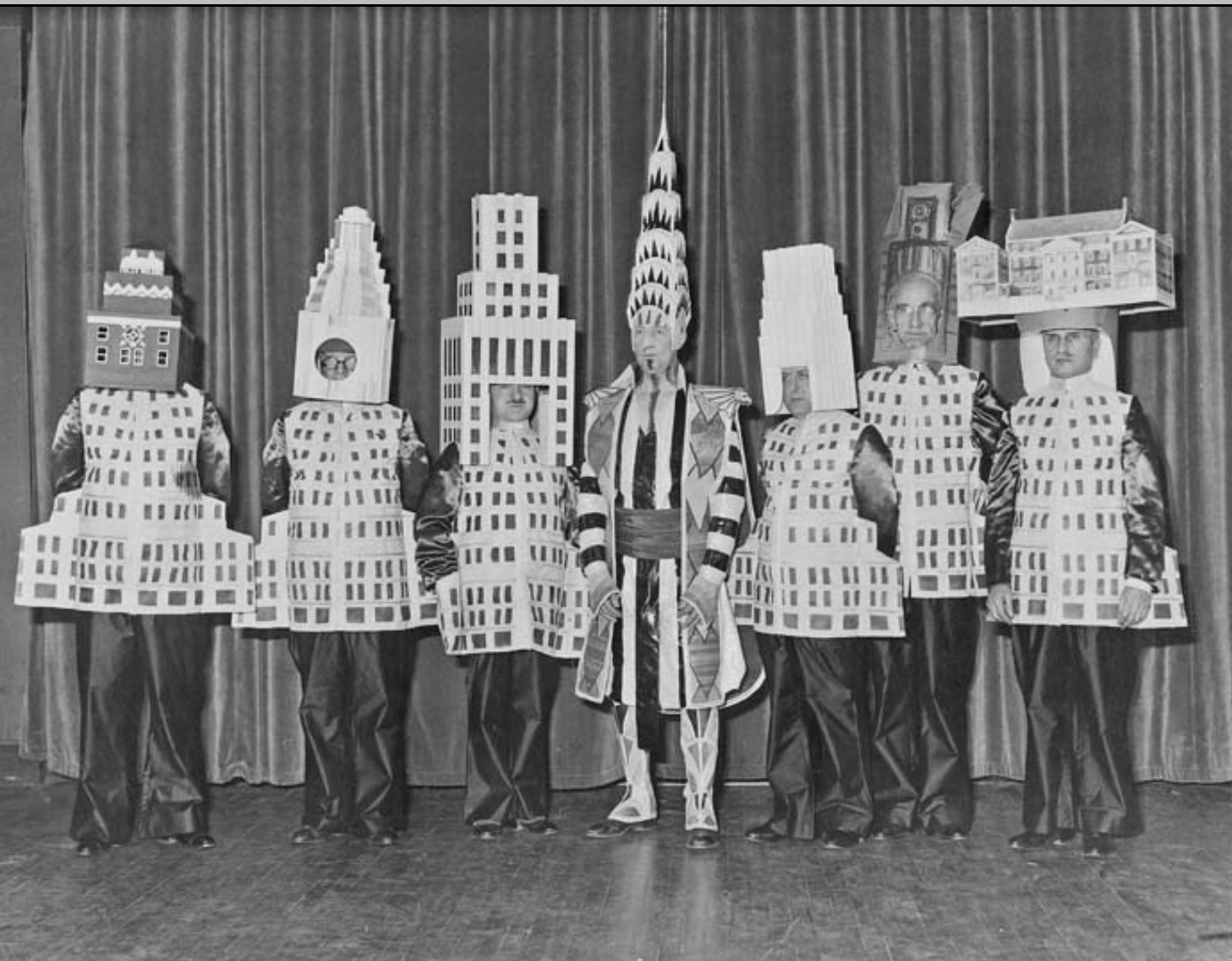
Downtown Athletic Club, plan of ninth floor; "eating oysters with boxing gloves, naked, on the 9th floor..."

Downtown Athletic Club, section.

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

-több funkció egy épületben
 -önmaga monumentuma
 -raszter mint szerkesztési elv: kétdimenziós rend - háromdimenziós anarchia

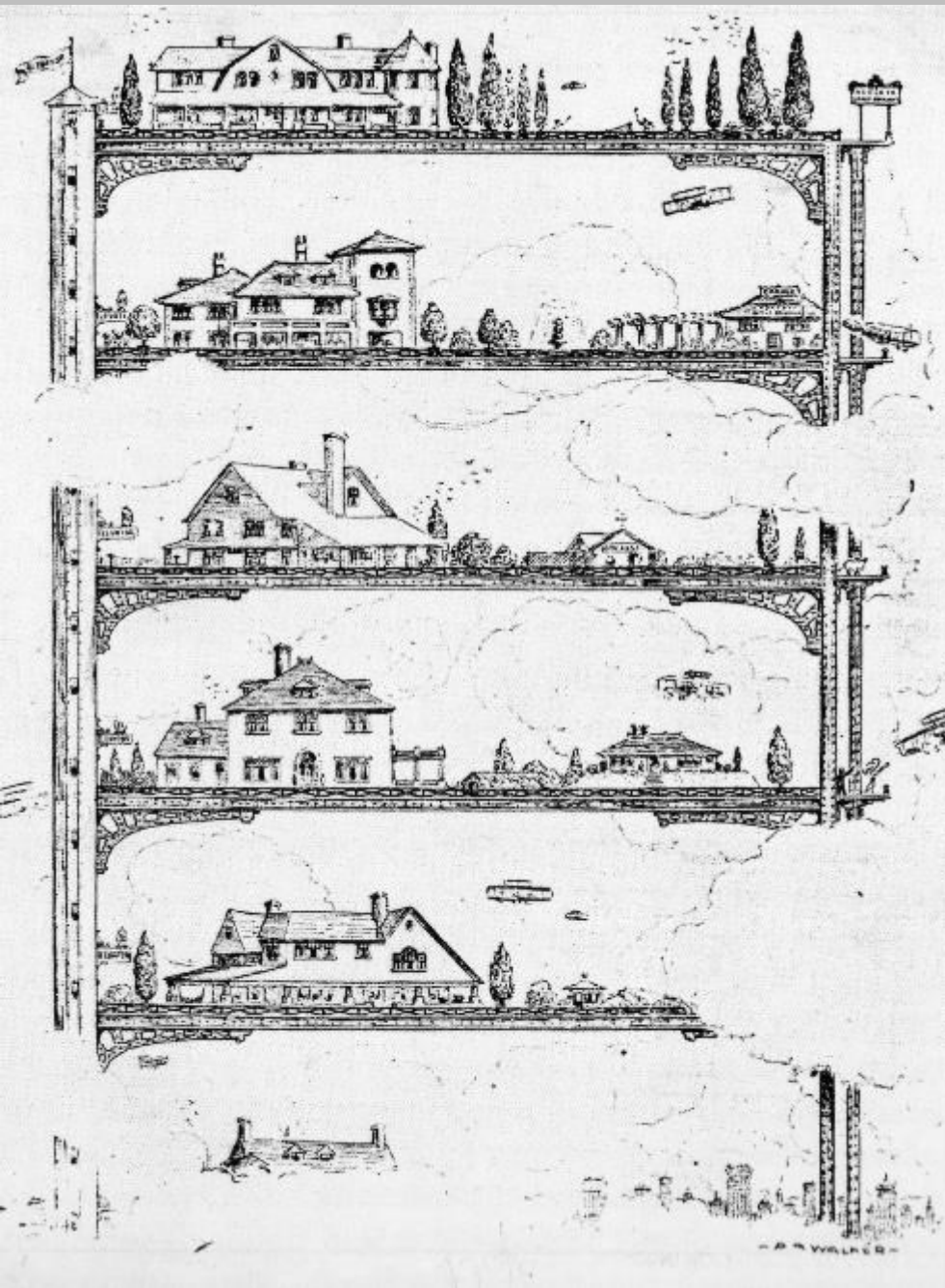

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

-több funkció egy épületben
 -önmaga monumentuma
 -raszter mint szerkesztési
 elv: kétdimenziós rend -
 háromdimenziós anarchia
 -lobotómia, a homlokzat
 függetlenedése az
 épülettől, az épület
 belsejétől

Manhattan építészei előadják: The Skyline of New York

A. Stewart Walker - Fuller Building
 Leonard Schultze - új Waldorf Astoria
 Ely Jacques Kahn - Squibb Building
 William Van Alen - Chrysler Building
 Ralph Walker - One Wall Street
 D. E. Ward - Metropolitan Tower
 Joseph H. Freedlander - Museum Of City of New York

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

-több funkció egy épületben
 -önmaga monumentuma
 -raszter mint szerkesztési
 elv: kétdimenziós rend -
 háromdimenziós anarchia
 -lobotómia, a homlokzat
 függetlenedése az
 épülettől, az épület
 belsejétől
 -„skizma” (szétbontás,
 széttagolás): az épület
 vertikális széttagolása
 független rétegekké, a
 felvonó egyesítő szerepe

1. Egy bizonyos kritikai ponton túl az épület nagy Épületté válik. Egy ekkora tömeget már nem lehet egyetlen építészeti gesztussal vagy akár építészeti gesztusok valamely kombinációjával ellenőrzés alatt tartani. Ennek lehetetlensége kiváltja a részek önállóságát, amely azonban nem fragmentációt, töredezettséget jelent. A részek továbbra is kapcsolódnak az egészhez.

2. A felvonó és hasonló technikai eszközök által teremtett kapcsolatok érvénytelenítik az építészet klasszikus repertoárját, így a kompozíciót, a léptéket, az arányokat vagy a részletek jelentőségét. Az építészet mint „művészet” a Nagyság korában jelentőségét veszti.

3. A belső mag és a külső héj függetlenedik egymástól. A belső és külső építészete önálló projektté válik: az előbbi a programszerű és ikonográfikus igények instabilitásával foglalkozik, míg a másik az épület mint látszólagos szilárd tárgy képét sugallja a város felé. Amit látunk, nem azonos azzal, amit kapunk.

4. A lépték folytán az épület amorális dimenzióba kerül, túl jón és rosszon. Hatása független a minőségétől.

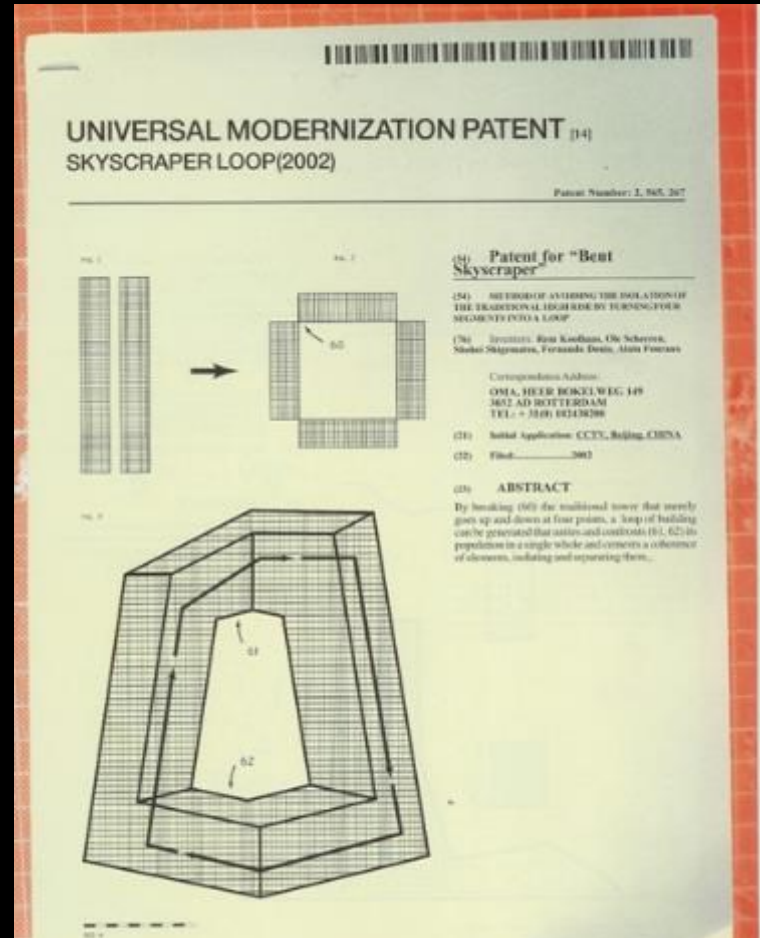
5. Mindezek együttesen végleges és a legradikálisabb szakítást jelentik a léptékekkel, az építészeti kompozícióval, a hagyománnyal, a transzparenciával, az etikával. A Nagyság nem része immár semmilyen városi szövetnek. Létezése legfeljebb egyidejű jelenlét. Felirata pedig hogy a kontextus elmehet a csudába.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
Lépték helyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

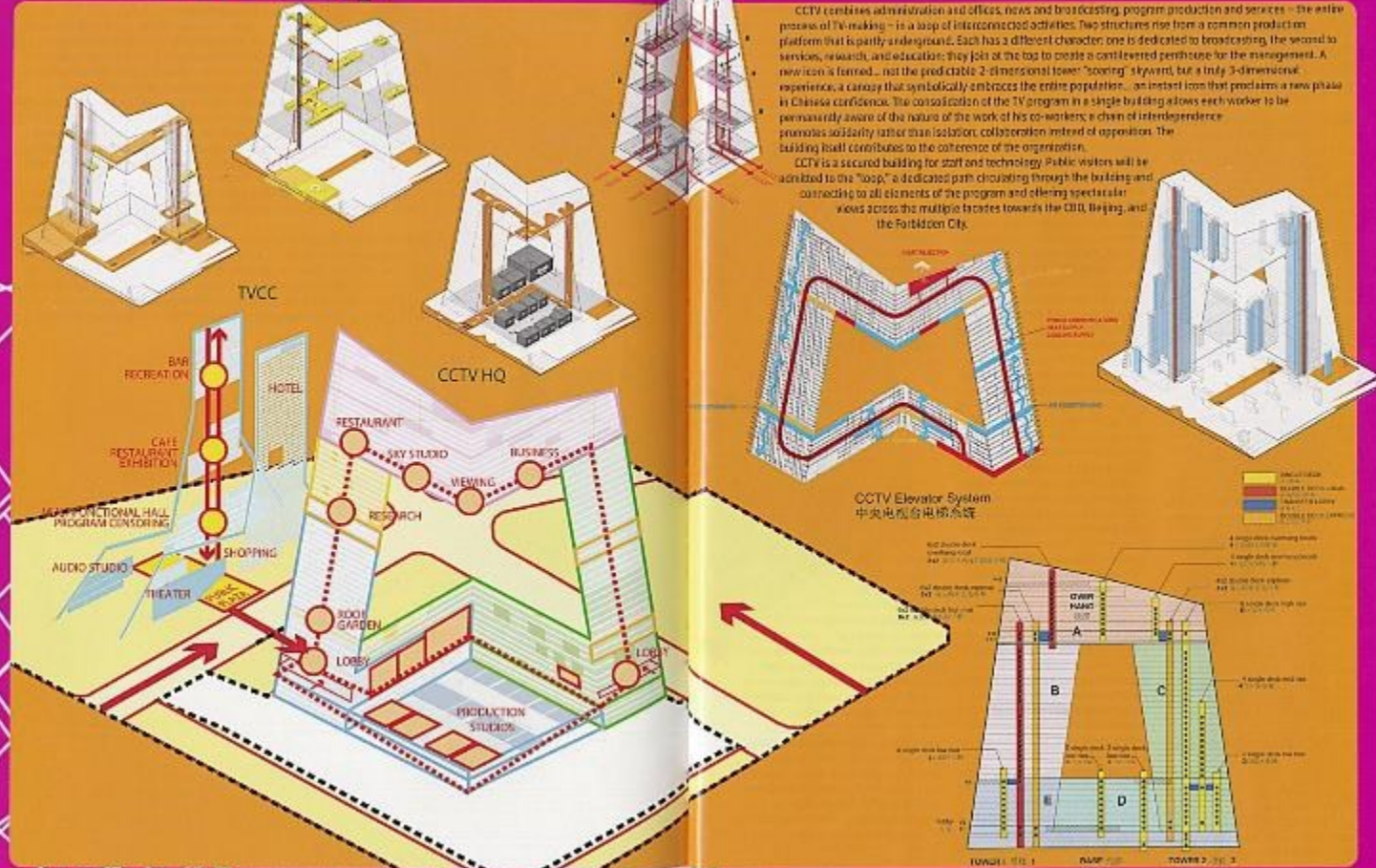
Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

EAST Loop

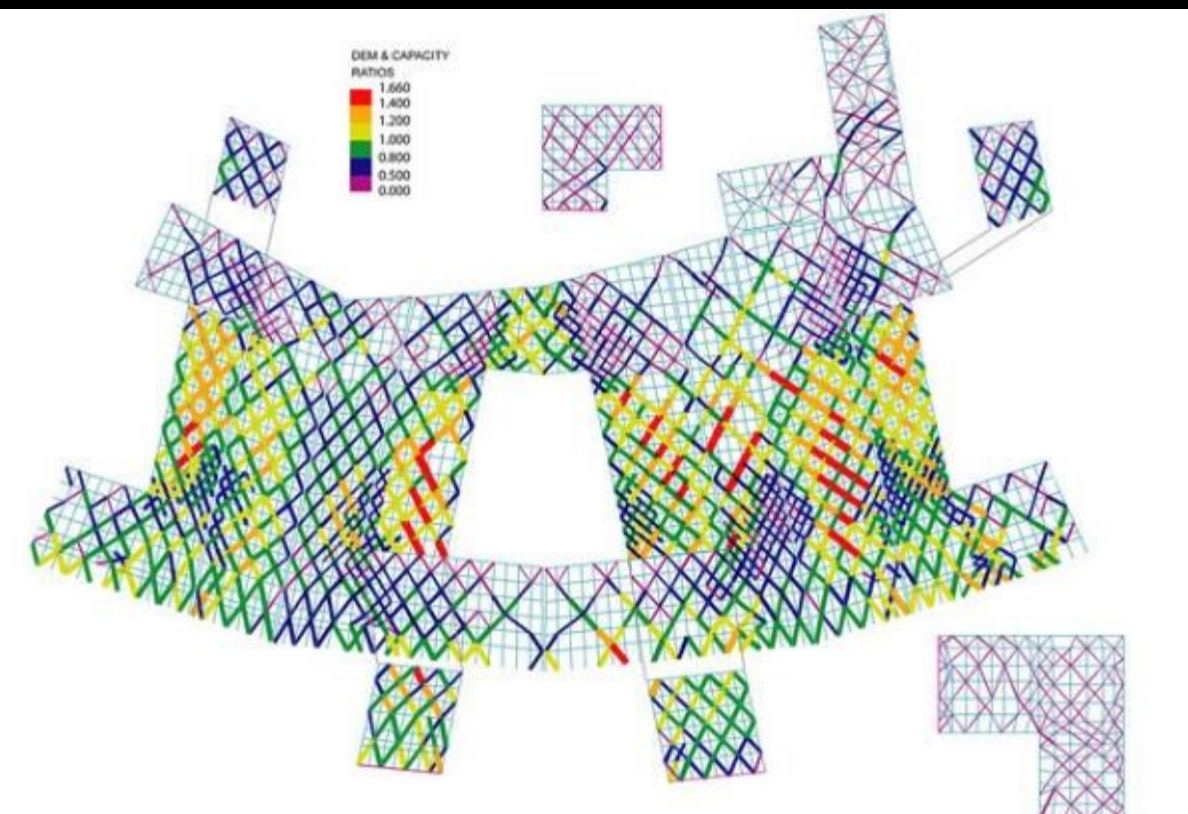

CCTV combines administration and offices, news and broadcasting, program production and services – the entire process of TV-making – in a loop of interconnected activities. Two structures rise from a common production platform that is partly underground. Each has a different character; one is dedicated to broadcasting, the second to services, news, and education; they join at the top to create a cantilevered penthouse for the management. A new vision is formed – not the predictable 2-dimensional tower “soaring” skyward, but a truly 3-dimensional experience, a canopy that symbolically embraces the entire population... an instant icon that proclaims a new pride in Chinese confidence. The consolidation of the TV program in a single building allows each worker to be permanently aware of the nature of the work of his co-workers; a chain of interdependence promotes solidarity rather than isolation, collaboration instead of opposition. The building itself contributes to the coherence of the organization.

CCTV is a secured building for staff and technology. Public visitors will be admitted to the “loop”, a dedicated path circulating through the building and connecting to all elements of the program and offering spectacular views across the multiple facades towards the CBD, Beijing, and the Forbidden City.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Az építészeti nagyság problémája

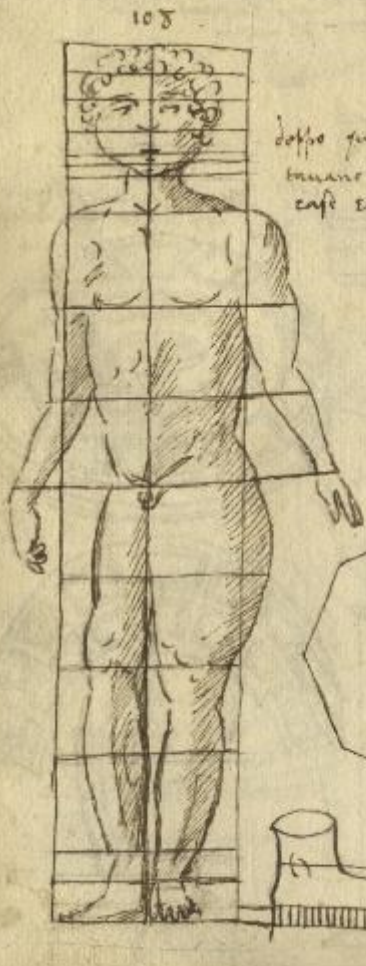
Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Léptékhelyesség, léptéktelenség
 Az építészeti nagyság problémája

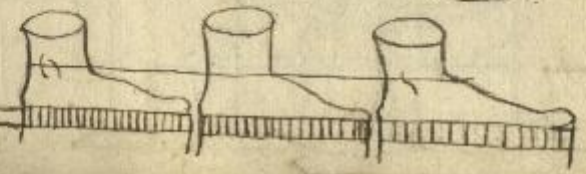
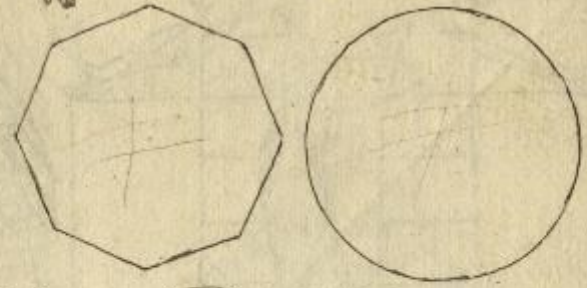
gala in due quadrati in base

107

doppio quadrato sopra
 termino piante de
 casti et palazzi.

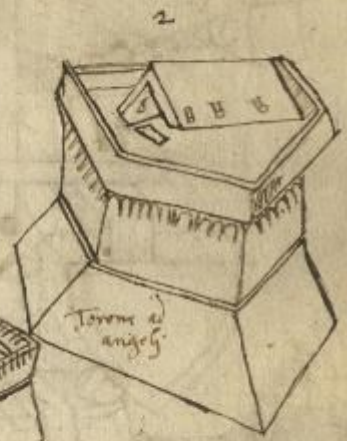
torrani

torrani

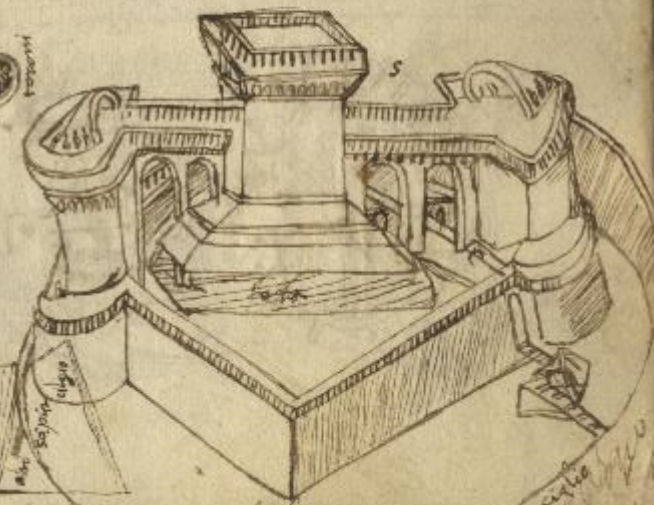
torrani

torrone rondo

Torroni di
 aniggi

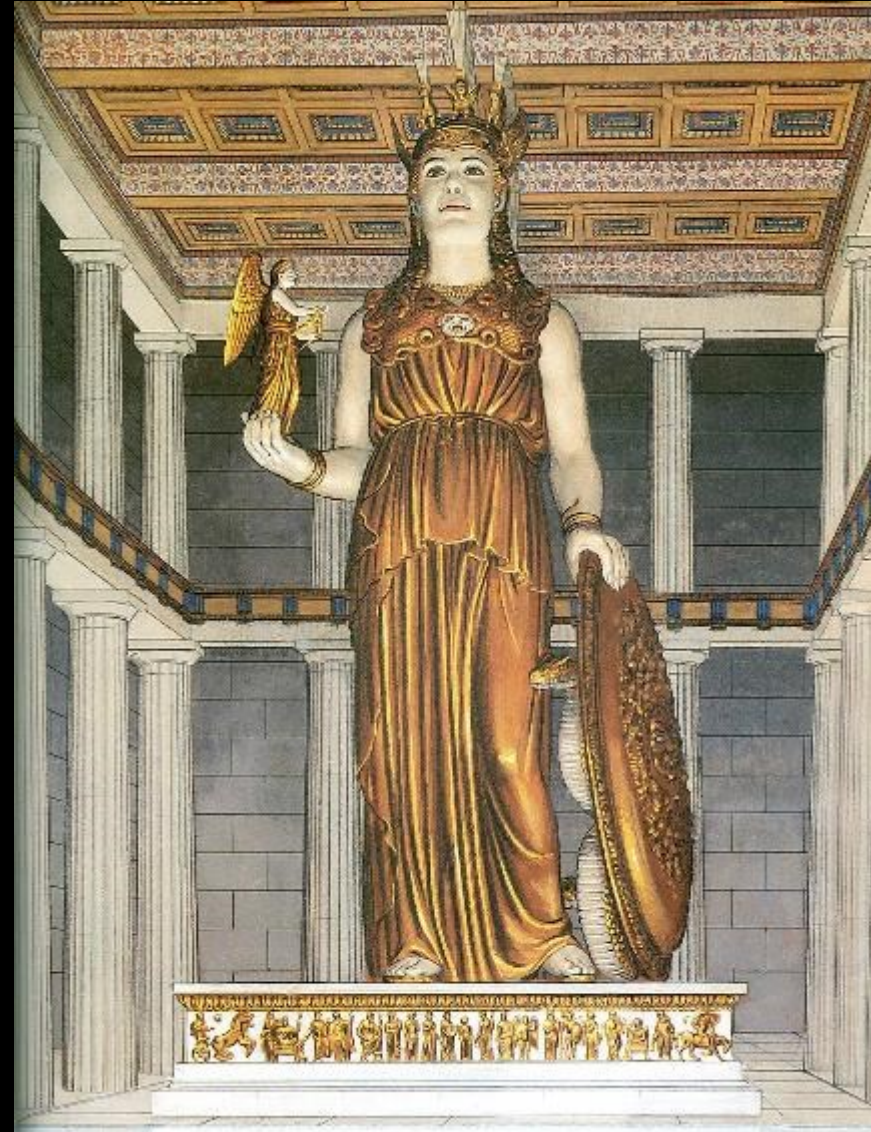
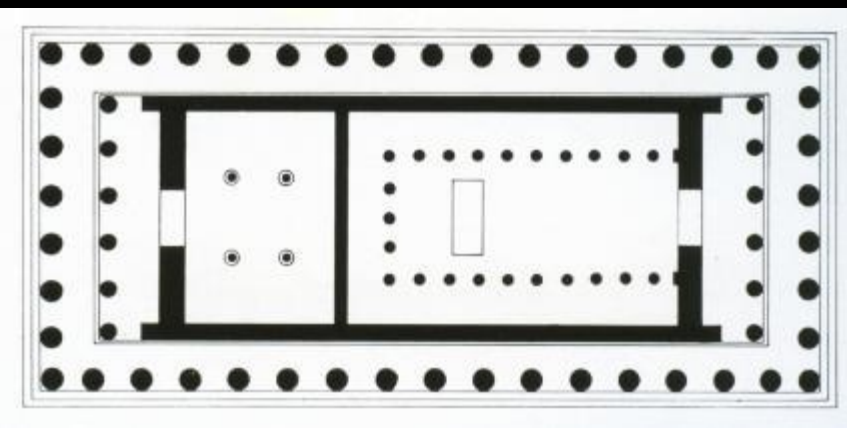
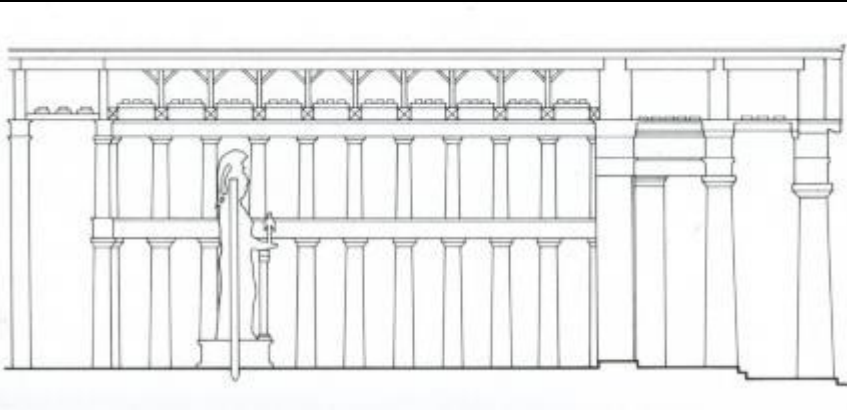

fos a

Arány

Az ARÁNY művészeti eszközként egy mű méreteinek egymáshoz való és az egészhez való viszonya, belső viszonyrendszer.

Arányosságról általában

Kallikratész, Iktinosz, Pheidiasz, Anaxagorasz, Parthenón, Akropolisz, Athén, Kr.e. 430

Pheidiasz, Athéné Parthenosz (A szűz Athéna) Kr.e. 447, Parthenon, Athén

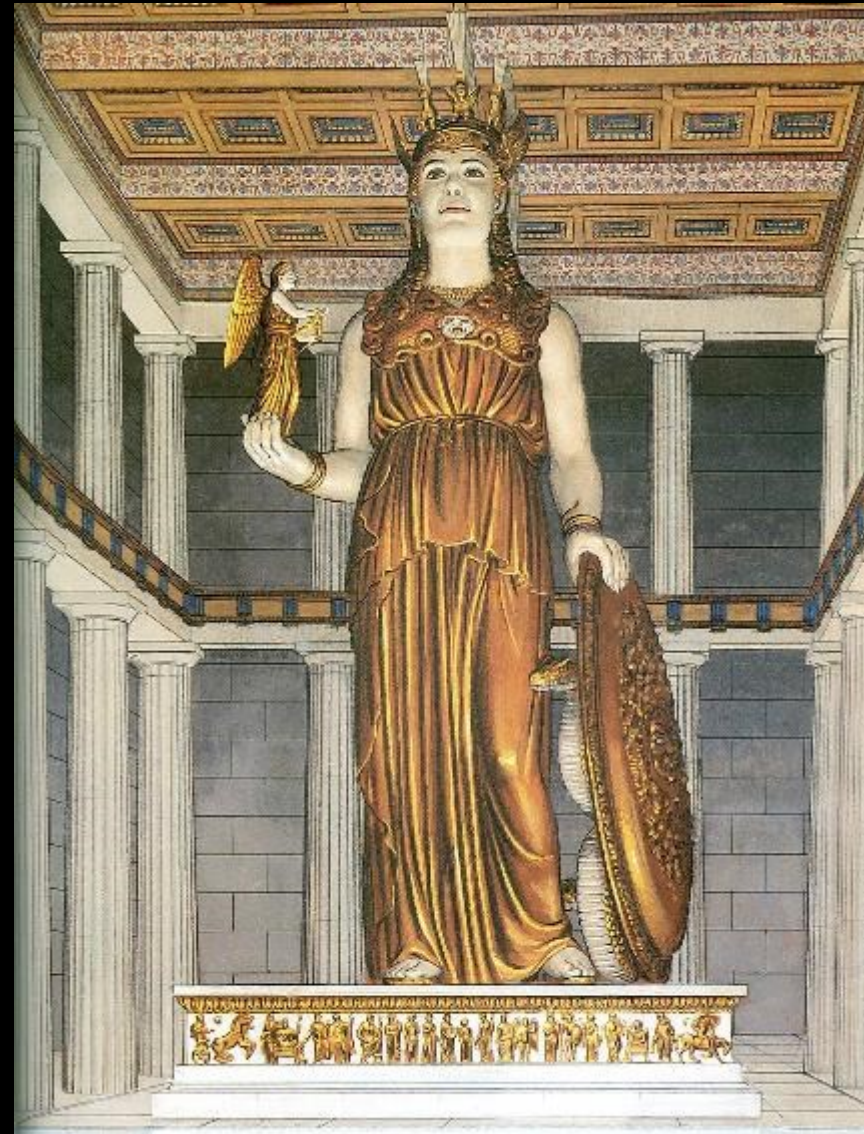
Az ARÁNY művészeti eszközként egy mű méreteinek egymáshoz való és az egészhez való viszonya, belső viszonyrendszer.

a LÉPTÉK a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Arányosságról általában

Varvakioni Athéné, Kr.e. 2.sz. római másolat

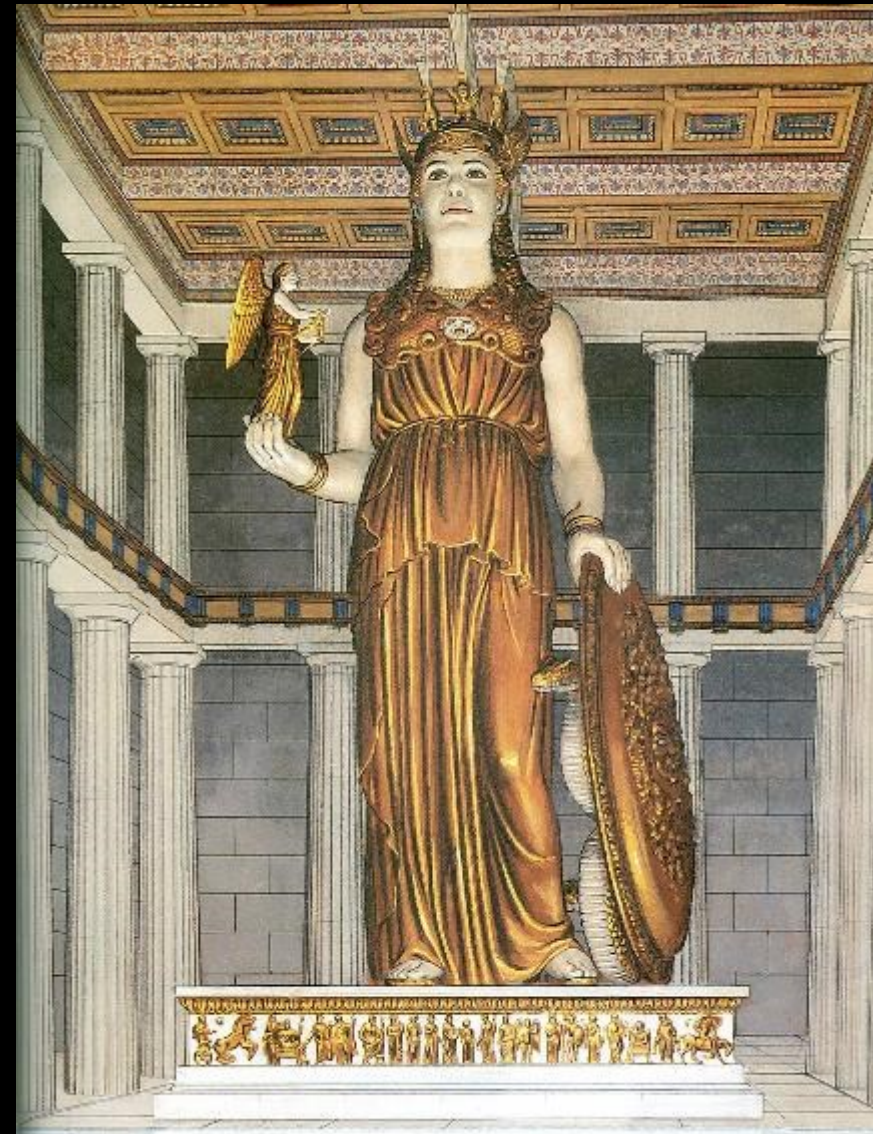

Phidiasz, Athéné Parthenosz (A szűz Athéné) Kr.e. 447, Parthenon, Athén

Az ARÁNY művészeti eszközként egy mű méreteinek egymáshoz való és az egészhez való viszonya, belső viszonyrendszer.

a LÉPTÉK a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Arányosságról általában

Varvakioni Athéné, Kr.e. 2.sz. római másolat

Phidiasz, Athéné Parthenosz (A szűz Athéné) Kr.e. 447, Parthenon, Athén

Az ARÁNY művészeti eszközként egy mű méreteinek egymáshoz való és az egészhez való viszonya, belső viszonyrendszer.

a LÉPTÉK a mű méreteinek viszonya egy külső viszonyítási alaphoz.

Arányosságról általában

Aránytalanság, karikatúra, groteszk

Arányosságról általában

Europress / Getty

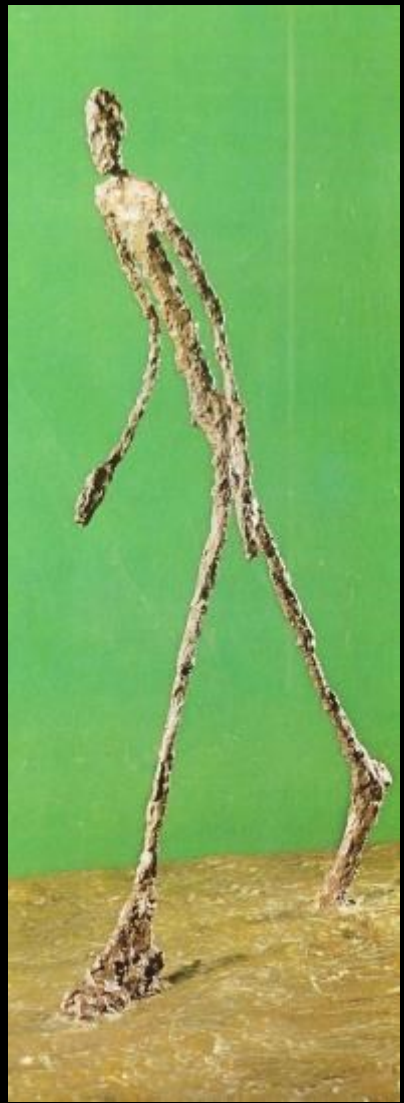
Weegee (Arthur Fellig), Audrey Hepburn

Aránytalanság, mint művészi kifejezőeszköz

Arányosságról általában

Etruszk szobrocskák, Volterra, Kr.e. 2.-3. sz.

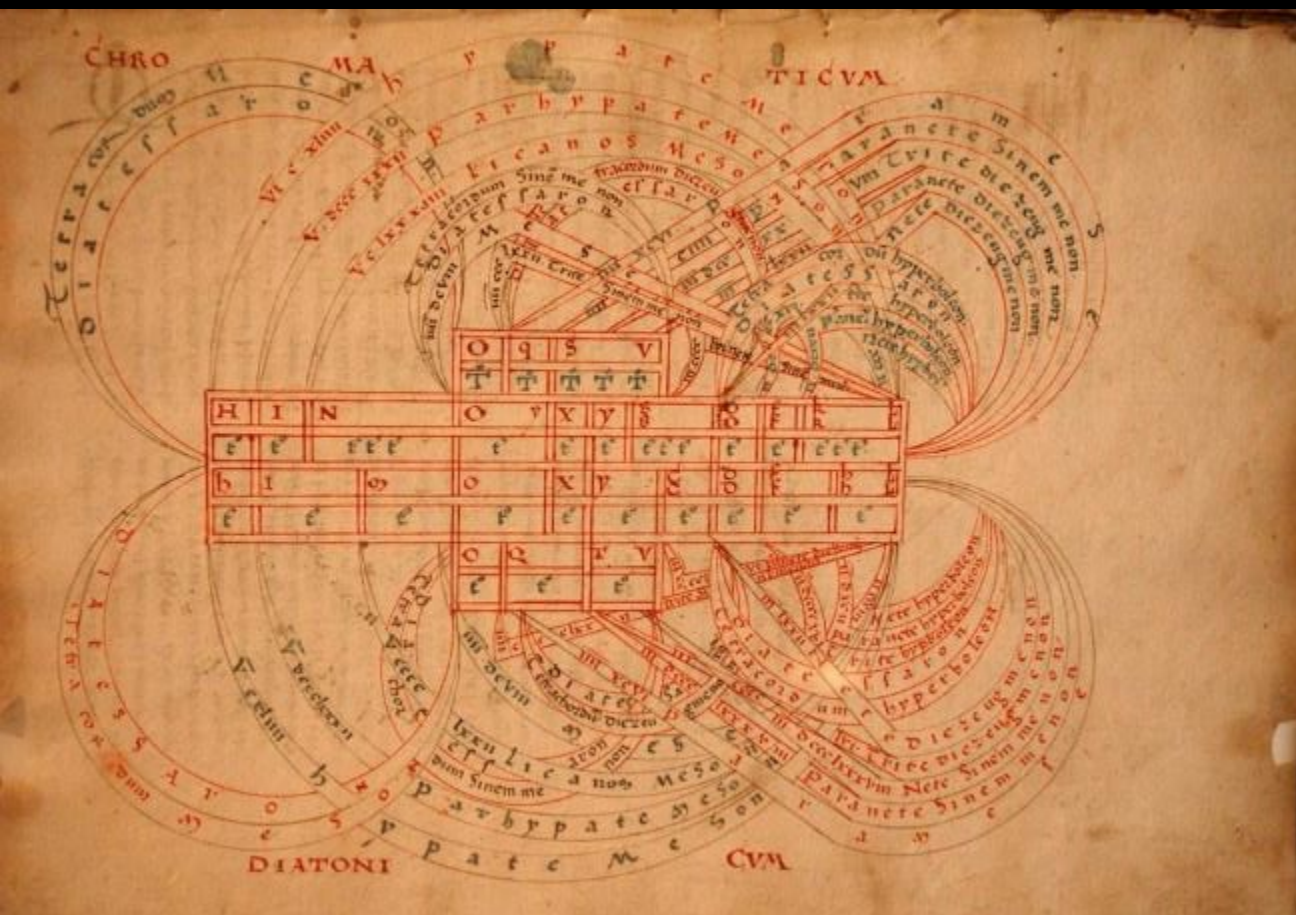
Alberto Giacometti, Járó ember, 1949

Alberto Giacometti, Indiai ember, 1947

- Preszokratikus filozófia Kr. e. 7-6 sz. Thalesz, Anaximandrosz és Anaximenész világképe: egyetlen törvény által kormányozott, rendezett egész. A világot formának képzelték.
- A látható formákra alkalmazták a „szépség” (*kalon*) ama meghatározását, miszerint „az, ami gyönyörködtet és vonz” szemben a zenével.
- Püthagorsz Kr.e. 6. sz. A világegyetem új, esztétikai, matematikai, természettudományi felfogása
- A számokban látták a valóság lényegét és princípiumát, velük azonosították az érzékelhető világ összetevőit.
- A számokra valóságnak korlátokat állító s azt renddel és értelemmel megtöltő szabályra tekintettek.
- Minden dolog azért létezik, mert a rendet tükrözi; s rendezettségükben ama matematikai törvényeknek engedelmeskednek, amelyek egyszerre feltételei és létezési formái a Szépségnek.

Arányosságról általában

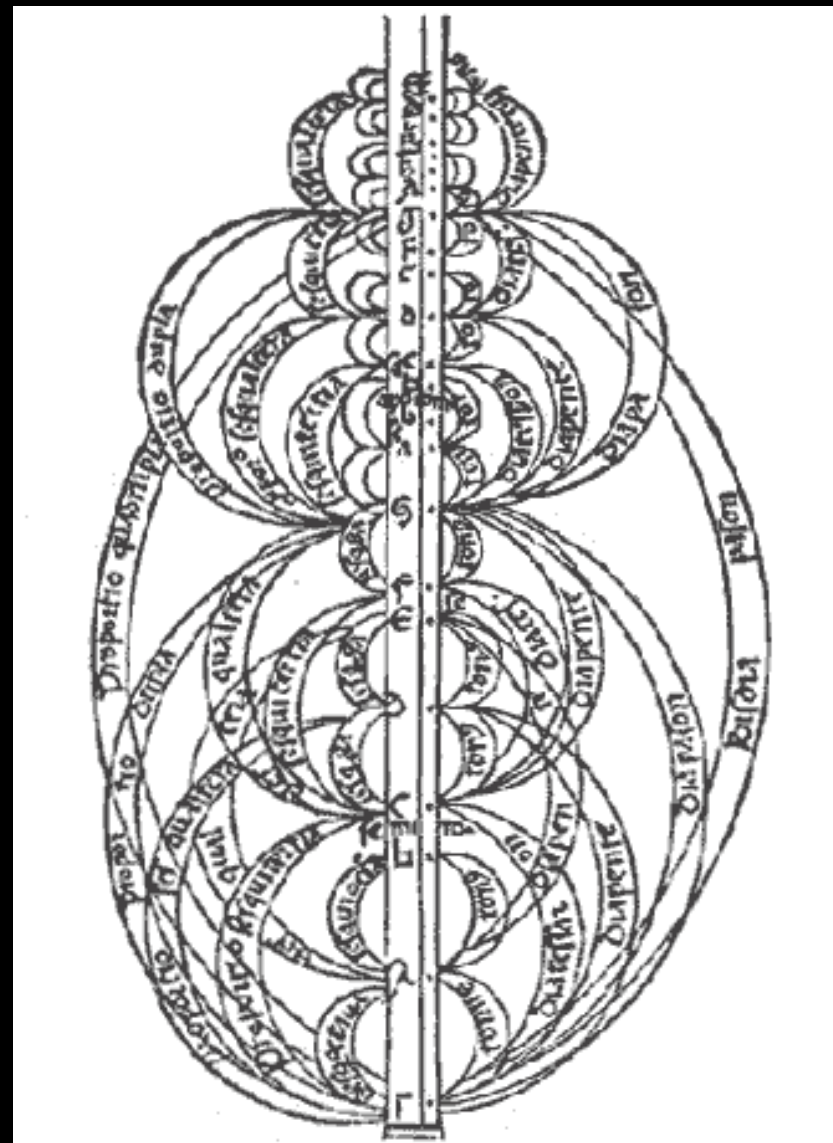

Égi hárfa, középkori kódexillusztráció

Pythagoras az aritmetika feltalálója, Filippo Calandri, *De arithmetica*, 1492

- A püthagoreusok tanulmányozták elsőként a zenei hangokat szabályozó matematikai összefüggéseket, a hangközök arányosságait s a húr hossza és a hang magassága közötti viszonyokat.
- Boethius (Kr.u. 480-526) A zenéről c. művének közvetítésével a középkorra is áthagyományozódik.

Arányosságról általában

Franchino Gaffurio, Diagram Therica musicae, 1492
Milano, Biblioteca Nazionale, Braidense

Platón (Kr. e. 427– 347)

Timaios

-Az alkotórészek harmóniája és arányossága

-A világ négy őanyagból keletkezett, ezek: tűz, víz, föld, levegő. Ezeket az elemeket kapcsolta Isten össze arányosan, létrehozva a jelen létező világot.

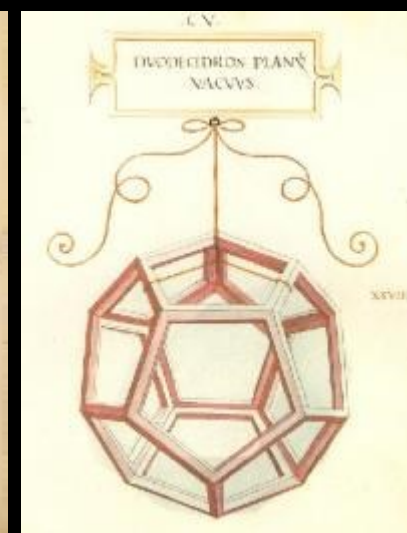
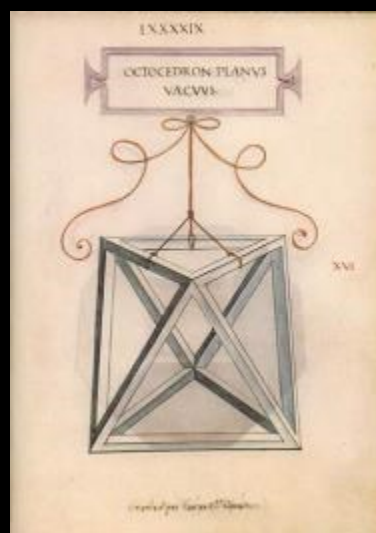
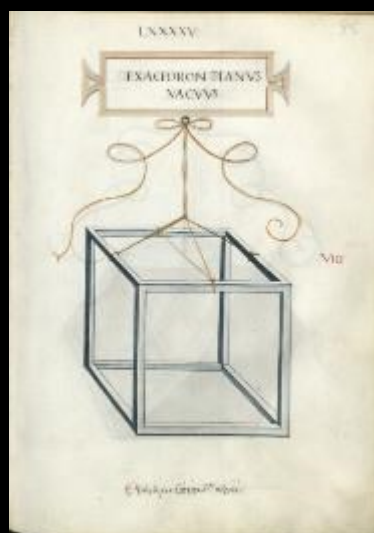
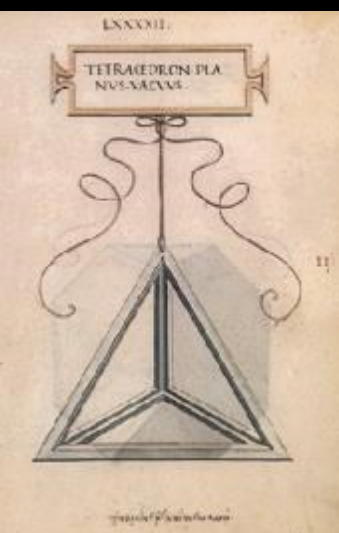
-tűz:levegő=levegő : víz=víz : föld haladvány; tűz, tetraéder; levegő, oktaéder; víz, ikozaéder; föld, kocka; mindezek a foglalata a dodekaéder alakú mindenség.

-A geometriai formák szépsége, Platóni testek (55e-56c9)

Az arányosság az elgondolt tökéletes világ, mind az érzékelhető (másodlagos) világ létezési törvénye. Nem a helyes arányok összességéként felfogott arányosság, mely egyetlen matematikai formula. Nem valamiféle egyazon (mindenre vonatkozó és mindig érvényes) arány folyamatossága, hanem az olyan tagolódás, amely tökéletesen felel az eszmei világ és az eszményi test funkcióinak.

Phaidón

Szókratész, "igazi" (a mennybolt alatt elhelyezkedő, és csak emelkedett gondolkodással megismerhető) Földről. Ezen a csodálatos tájon "meghatározott arány szerint teremnek a növények, a fák és a virágok és a gyümölcsök, s ugyanígy a hegyeknek és a köveknek is ugyanazon arány (= törvény) szerint tulajdonuk a simaság, az áttetszőség és a színek különös szépsége" (110 D).

Antropomorf arányokról beszélünk, ha az építészetben az emberi test arányait közvetlen módon alkalmazzuk. Ez a használhatóság előfeltétele

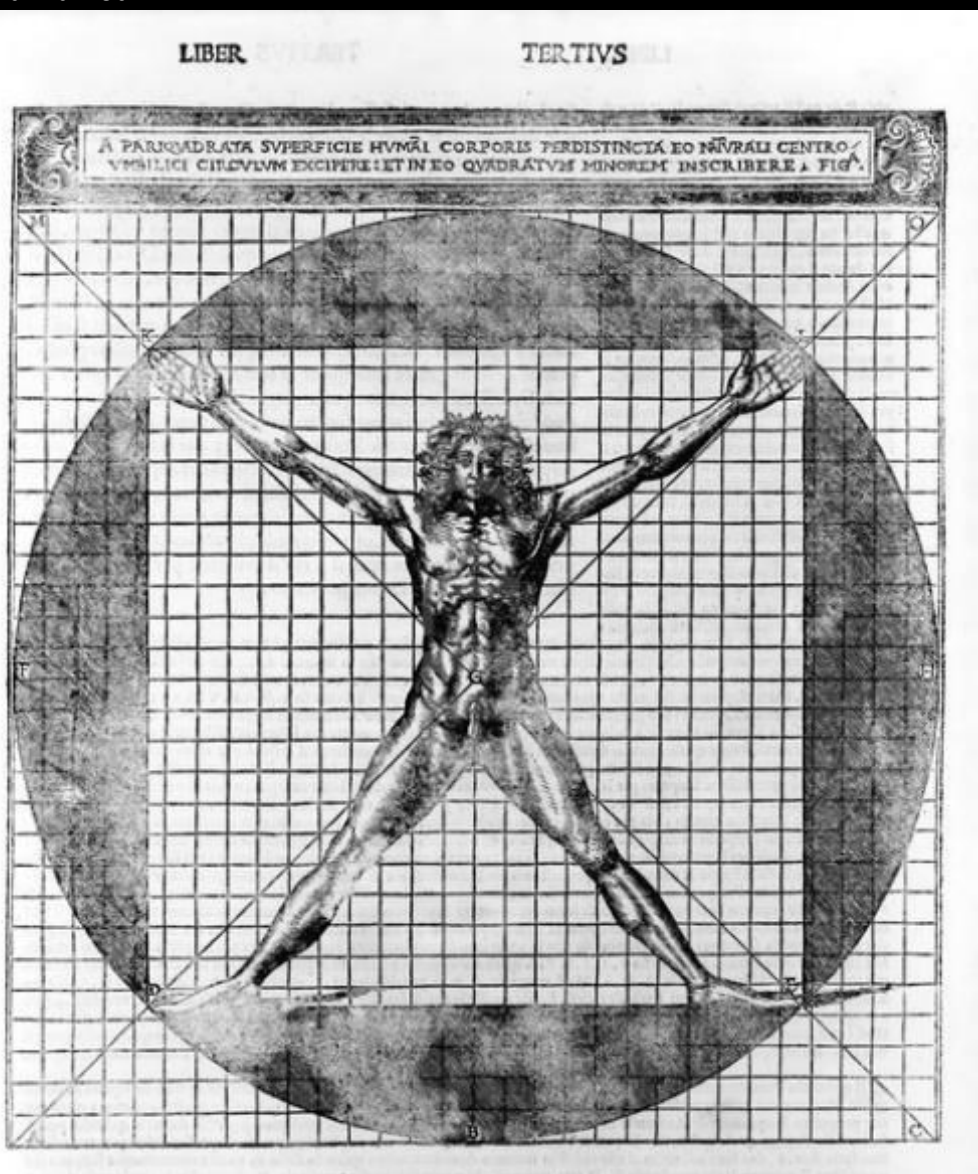
Arányosságról általában
Antropomorf arány

Vitruvius, Tíz könyv az építészetéről

Az emberi test arányosságát az egésznek, a nagyobb és kisebb részeknek számszerűen pontos méretviszonya határozza meg, s hogy az épületek megtervezésében is ehhez a törvényhez kell alkalmazkodni.

Arányosságról általában
Antropomorf arány

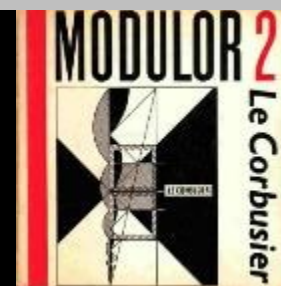
A természet pedig úgy alkotta meg az ember testét, hogy a koponya az állcsúctól a homlok tetejéig és a haj eredetének aljáig egy tizedrész legyen, a tenyér a csuklótól a középső ujj hegyéig ugyanannyi. A fej az álltól a koponya tetejéig egy nyolcadrész, a nyak alsó részével együtt a haj eredetének aljáig a mellkas tetejétől egy hatodrész, a mellkas közepétől a koponya tetejéig egy negyedrészt. Az arc magasságának egy harmada az áll aljától az orrlyukak aljáig tart, az orr az orrlyuk aljától a szemöldökök vonalának közepéig ugyanennyi, s inntől a haj eredetének aljáig a homlok szintén egyharmad résznyi. A lábfej pedig a test magasságának egy hatoda, az alkar meg egy negyede, a mellkas is egy negyed. A többi tagoknak szintén megvan az általános mérték szerinti saját arányosságuk és azokat használva a régi neves festők és szobrászok is nagy és végtelen dicsőséget szereztek.

...Továbbá a testnek természetes középpontja a köldök. Mert ha az embert kitárt karokkal és lábakkal hanyatt fektetjük, s a körző középpontját a köldökébe helyezzük, köré kört húzva, a vonalat mind a kéz, mind a láb ujjai érinteni fogják. Ugyanúgy, ahogyan a testen kör alakzat jön létre, négyzet idom is található benne. Mert ha a talpaktól a koponya tetejéig terjedő távolságot lemérjük, s ezt a mértéket átvisszük a kitárt karokra, úgy találjuk, hogy szélessége ugyanakkora, mint a magassága, mint az olyan négyzeté, amelyeket zsinórmértékkel szerkesztenek.

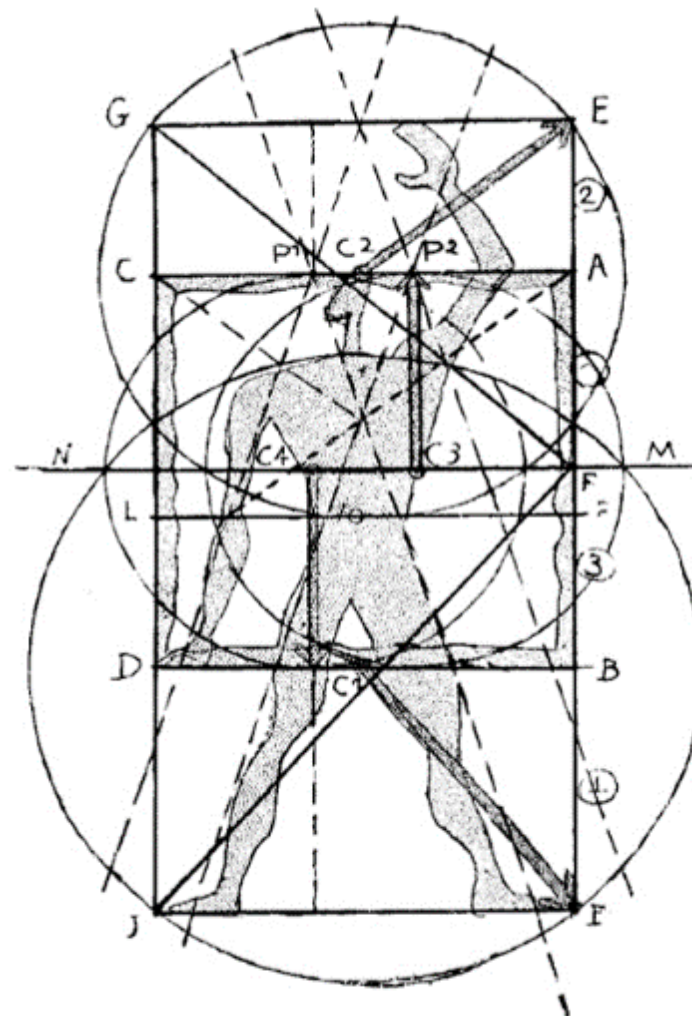
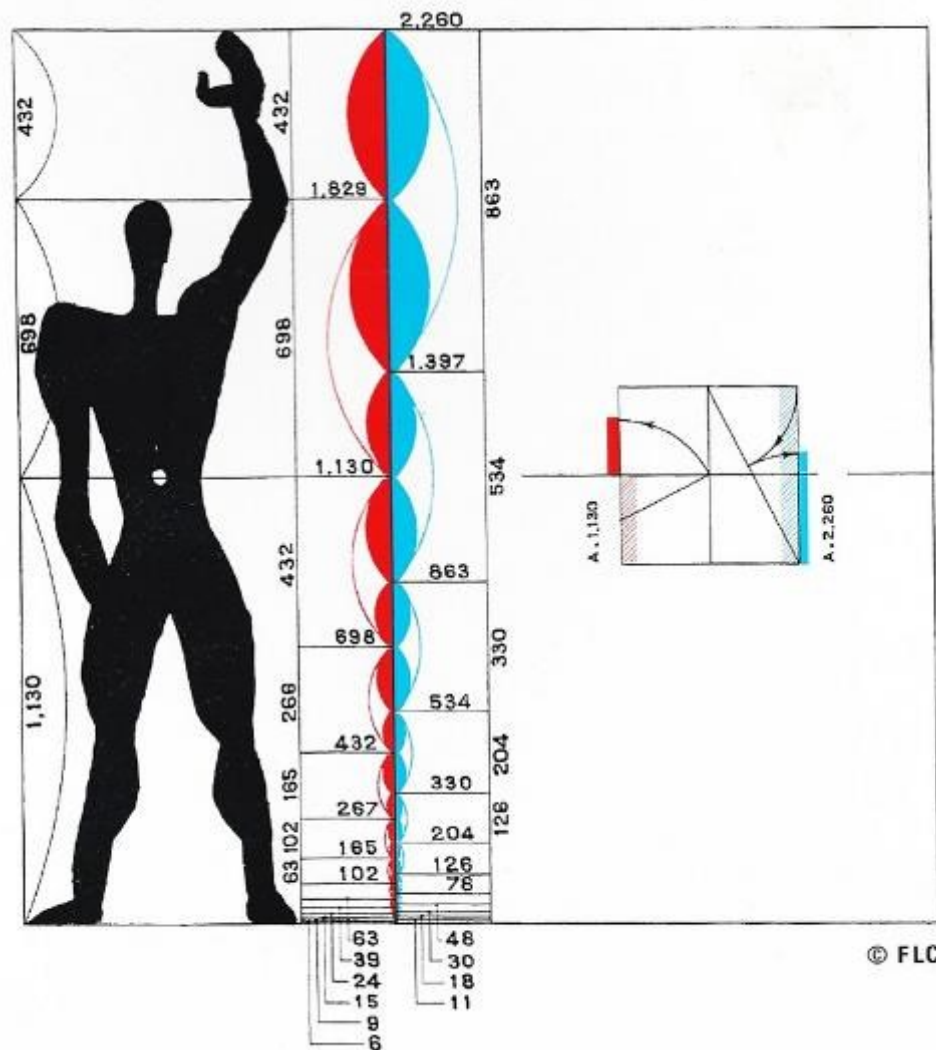
(3. Könyv 1. fejezet)

Le Corbusier, Modulor, 1948

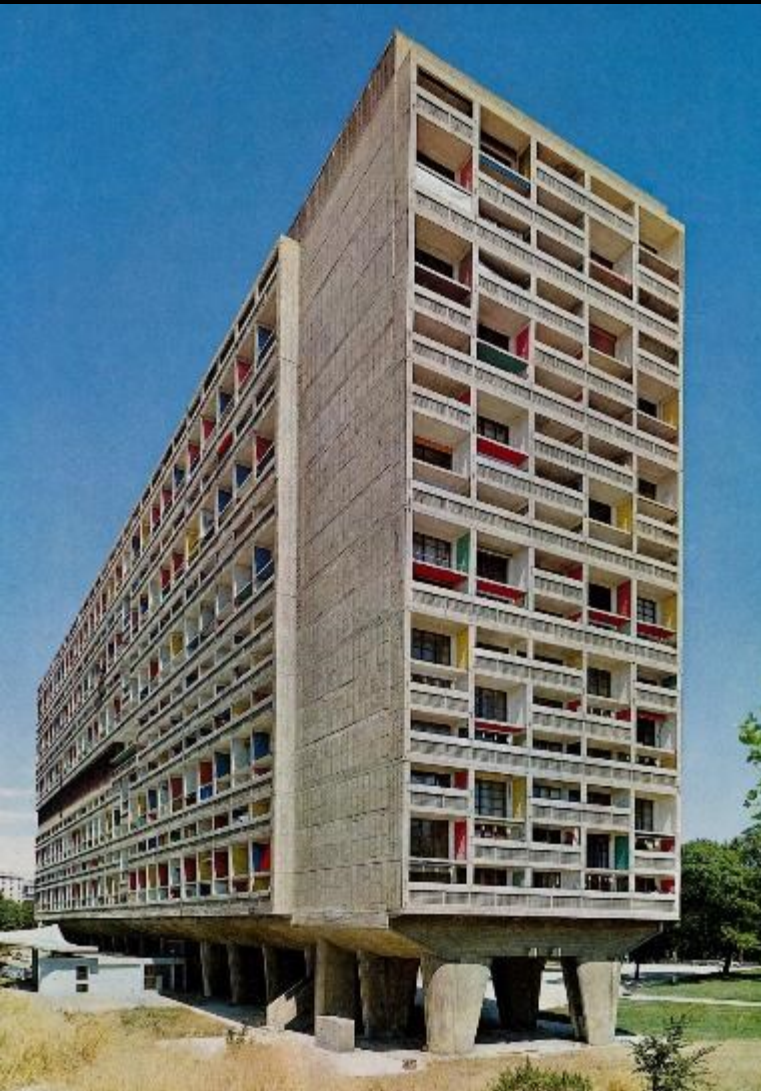
- Intuitív alapú kánon
- A felnőtt karú ember („hat láb magas rendőrdetektív”) alakját a köldök felezi, a testrészek arányát viszont - akár alulról felfelé, akár fordítva mérjük - aranymetszés szerinti sorba lehet foglalni.
- egységesülő, szabványosított modern világ (metrikus és angolszász mértékrendszer)
- szigorúan emberi léptékű humanizmus

Arányosságról általában
Antropomorf arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány

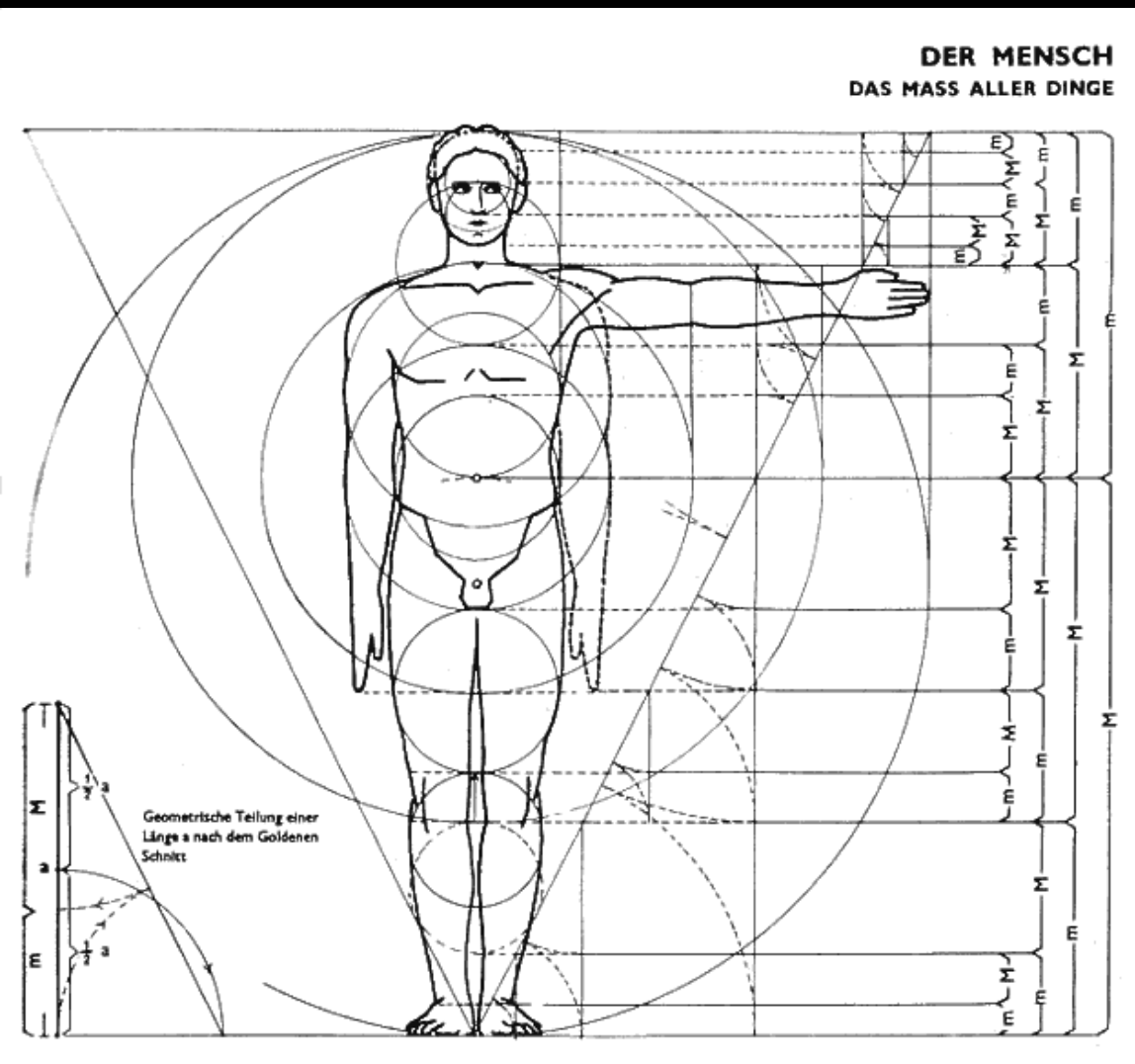

Le Corbusier, Unité d'habitation, Marseille, Franciaország, 1947-1952

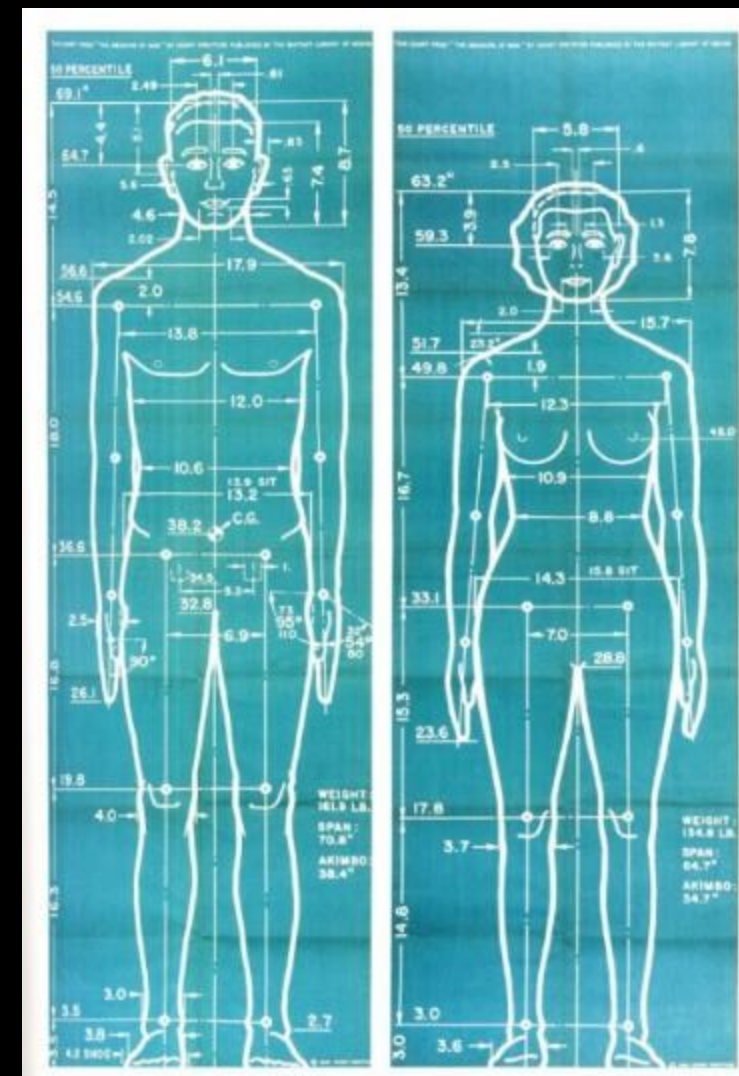

A normatív test
A férfi test racionalizálása

Arányosságról általában
Antropomorf arány

Ernst Neufert, Bauentwurfslehre, 1936

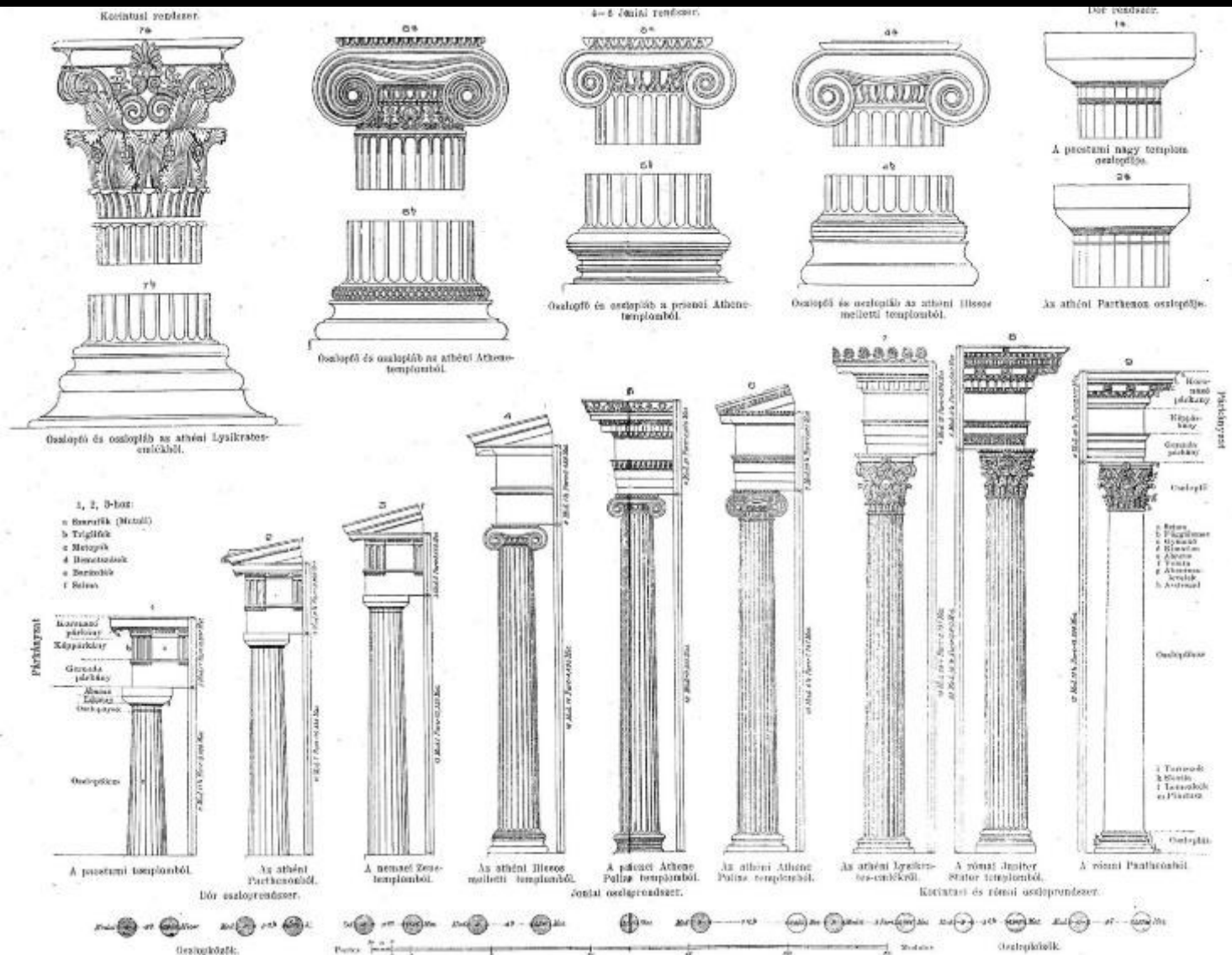

American Graphic Standard

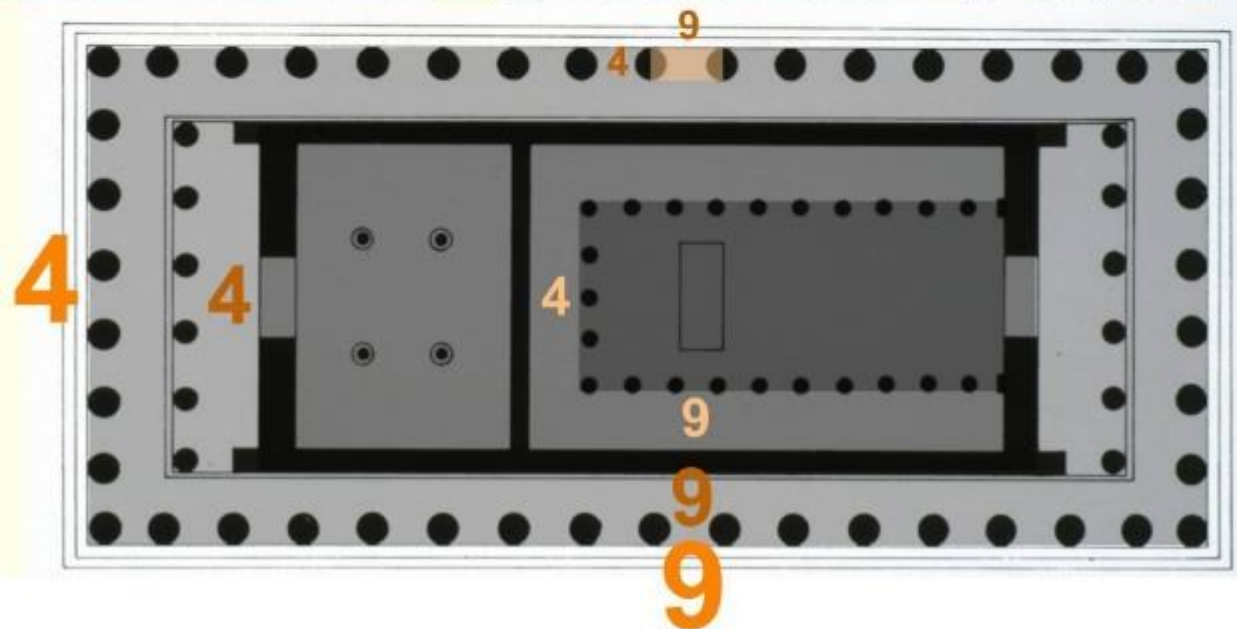
Vitruvius, Tíz könyv az építészetről

Az emberi test arányosságát az egésznek, a nagyobb és kisebb részeknek számszerűen pontos méretviszonya határozza meg, s hogy az épületek megtervezésében is ehhez a törvényhez kell alkalmazkodni.

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

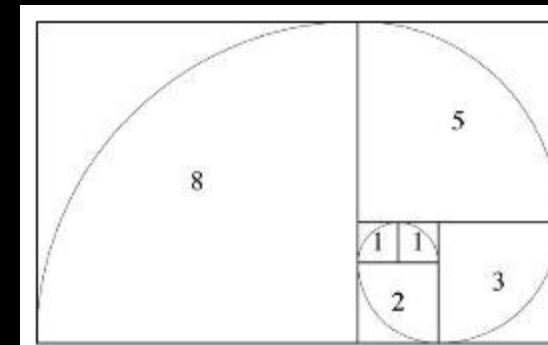
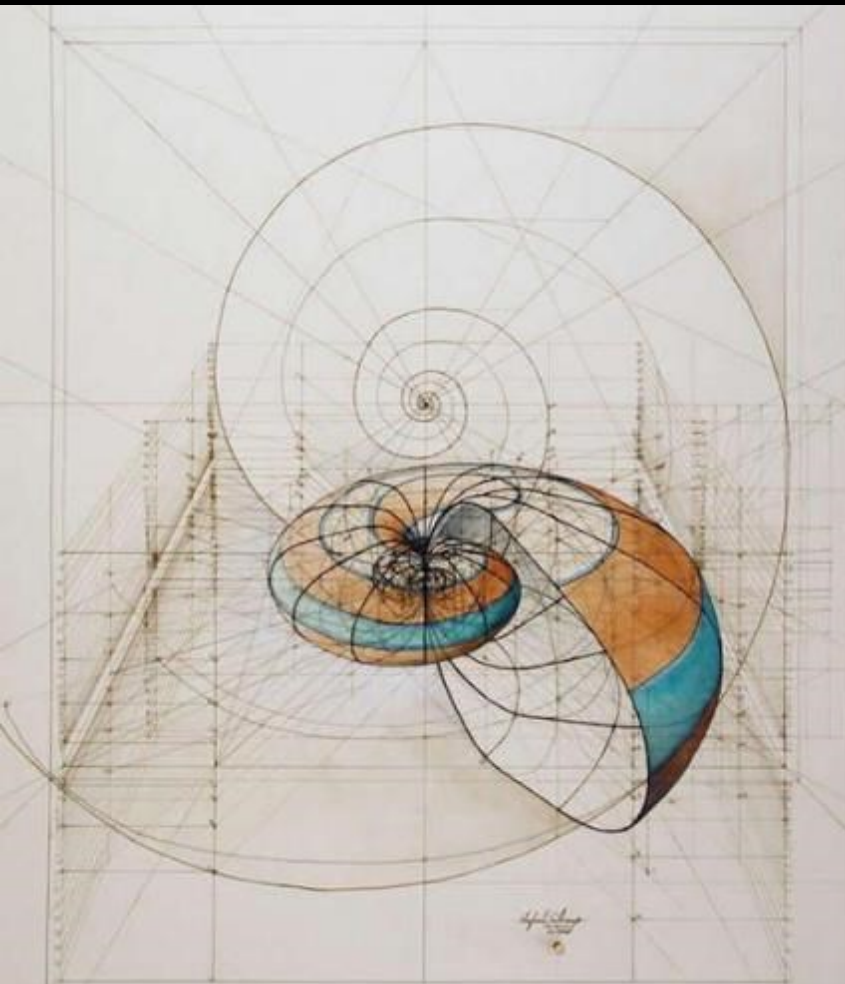
Arányosságról általában
 Antropomorf arány
 Metrikus arány

-Fibonacci számsor, Fibonacci (1170-1250) matematikus, *Liber Abaci*, 1228
 -0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89
 -A számsor egymást követő tagjainak hányadosa, egyre nagyobb pontossággal adja ki az aranymetszés számtani értékét, a Φ -t 1,6180339887...). Számtani sorból mértani haladvány $(\sqrt{5}+1)/2$
 -1753 Robert Simon, botanikus, számos levél növekedési mintázata a Fibonacci számsor szerint alakul

Arányosságról általában
 Antropomorf arány
 Metrikus arány

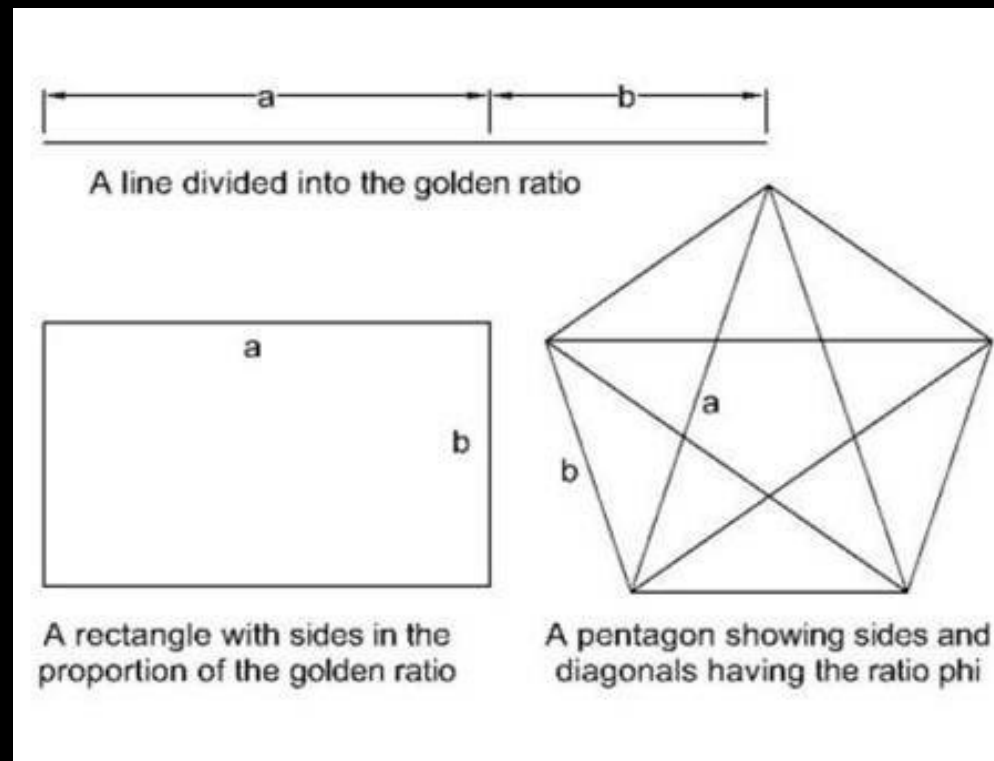
Aranymetszés arány két méret viszonya, melyben a kisebbik méret úgy viszonyul a nagyobbikhoz, mint a nagyobbik a kettő összegéhez. ($a/b = a + b/a$)

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

- Euklidész, Elemek, Kr.e. 300, első írásos megjelenése, nincs kitüntetett szerepe
- Szélső és közbülső arány (secundum proportionem habentem medium et duo extrema dividere)
- Gerhard de Cremona (kb. 1114-1187) Elemek fordítója
- Campanus de Novara (1220 – 1296) Csodálatos, „legracionálisabban teremt irracionális összhangot” fordítás 1270
- Isteni arány, Luca Pacioli, De Divina Proportione, 1509
- Sectio Aurea, Leonardo da Vinci?
- Sectio Divina*, isteni metszet, Kepler (1571-1630)
- "Ez a mértani arány lehetett, úgy vélem, a Teremtő ideája a hasonlónak hasonlóból való nemződésének bevezetésére."
- 1835, M. Ohm, Goldener Schnitt, sectio aurea visszalatinosítva

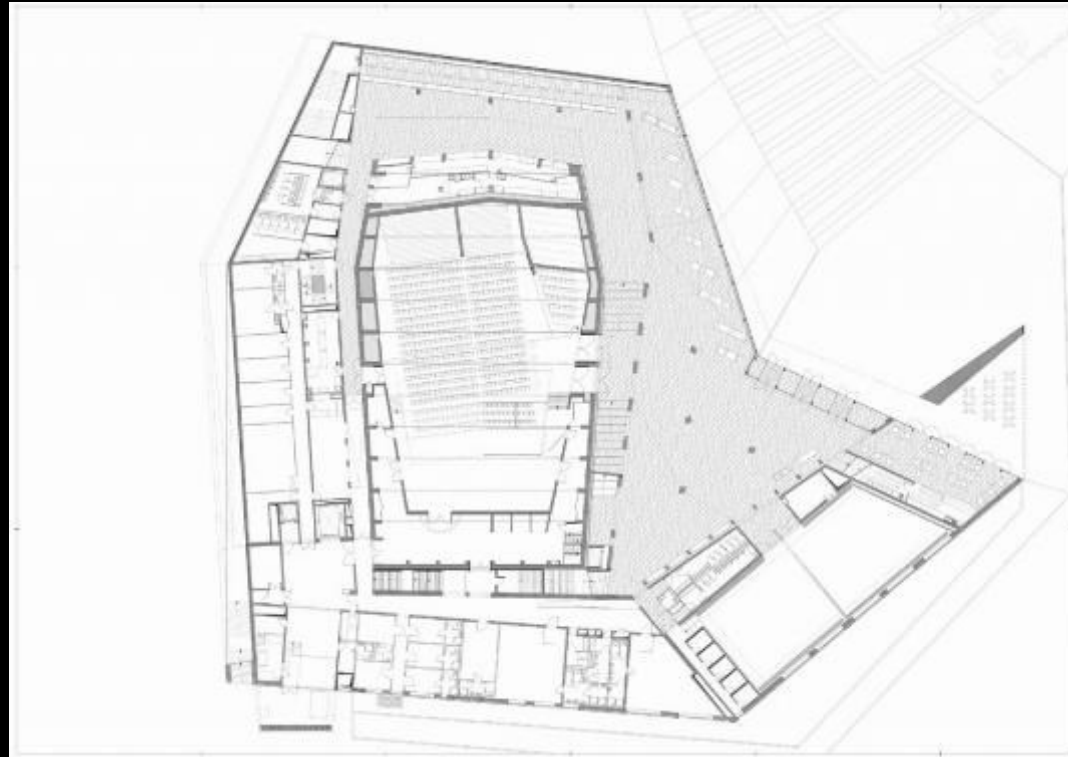
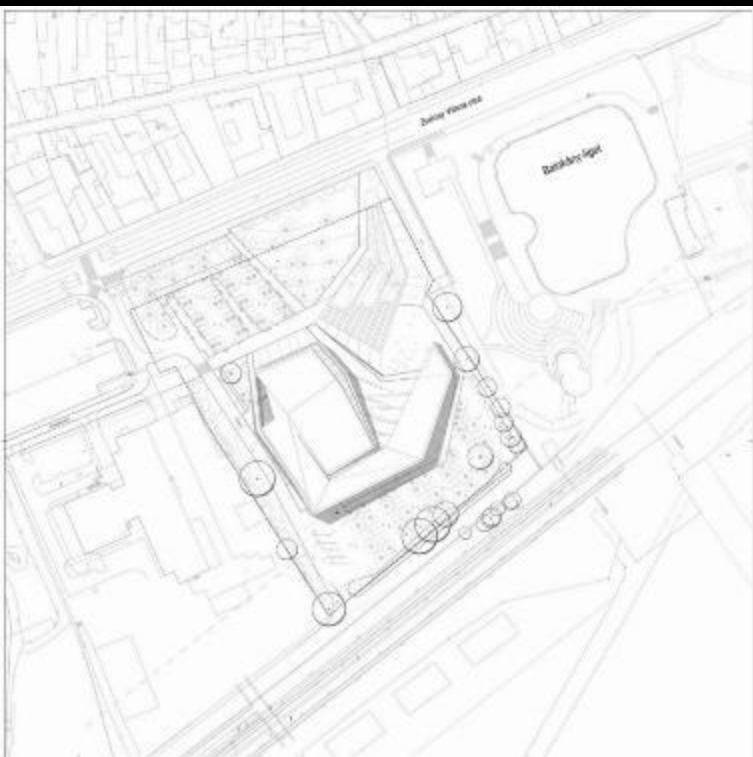
Jacopo de' Barbari, Luca Pacioli, 1495

De Divina proportione, 1509, Milano, Biblioteca Ambrosiana

Bartók és Kodály tudatosan alkalmazták az aranymetszésben rejlő lehetőségeket. Bartók kézzongorás-ütőhangszeres szonátájában a reprízbelépés pontja aranymetszésben van, a 443-ütemes mű 274. ütemében történik. Kodály Psalmus Hungaricus 395 ütemből áll. A 245.-ben, az aranymetszet helyén kezdődik a mű eszmei mondanivalójának kibontása: „Istenben vessed bizalmadat”

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Plasztikus szám

Hans van der Laan, bencés szerzetes, építész, 1904-1991

-Bosch-i Iskola

Az Építészeti tér (De Architectonische Ruimte) Leiden, 1977, Tizenöt előadás az emberi lakás diszpozíciójáról

Az építészet időtlen feladatát – a természet és az ember közötti közvetítő szerepét – vizsgálja: a tér, forma, méret, kint és bent, tömeg és űr, vonal, sík, tömeg, szimmetria és eurytmia.

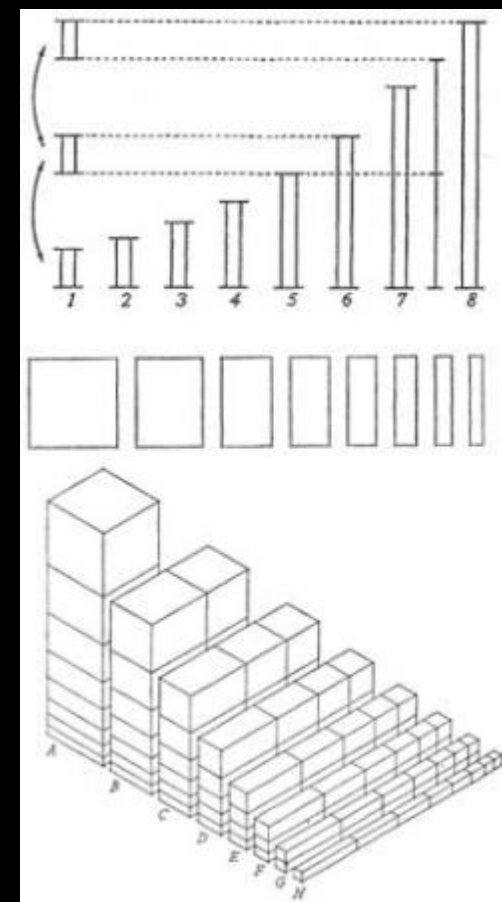
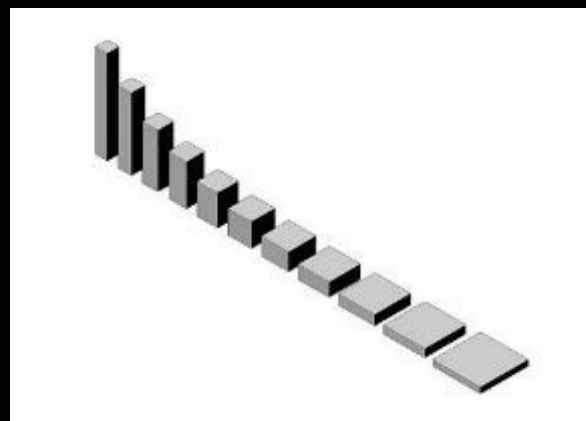
1928, A számsor minden eleme a kettővel és hárommal előtte álló szám összegéből adódik, kezdve az eggyel.

1, 1, 1, 2, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 13, 16, 22, stb.

Arányosságról általában

Antropomorf arány

Metrikus arány

formabank

Plasztikus szám

Hans van der Laan, bencés szerzetes, építész, 1904-1991

-Bosch-i Iskola

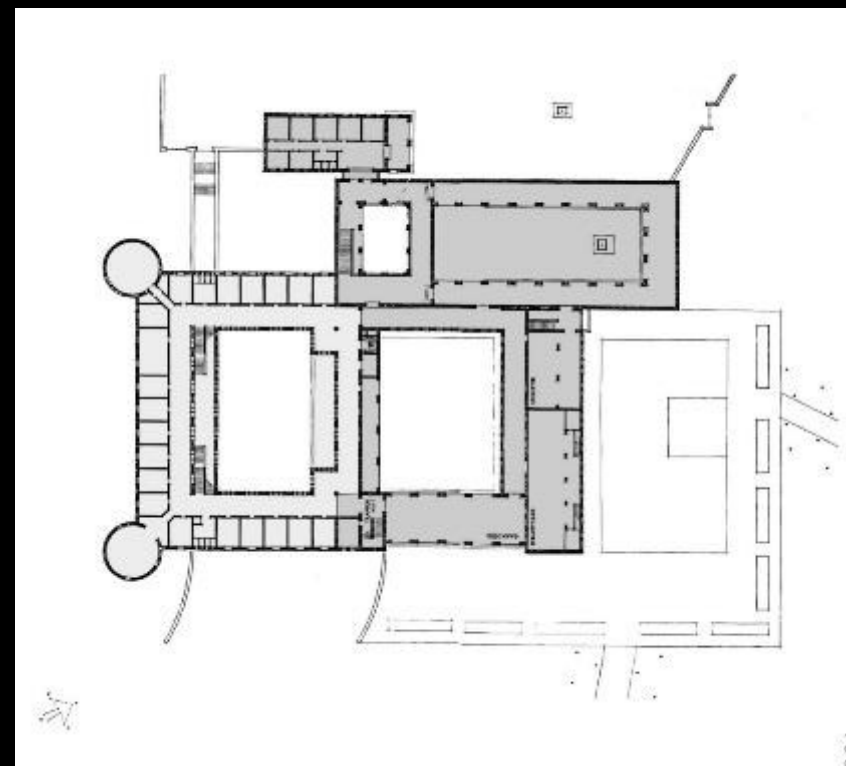
Az Építészeti tér (De Architectonische Ruimte) Leiden, 1977, Tizenöt előadás az emberi lakás diszpozíciójáról

Az építészet időtlen feladatát – a természet és az ember közötti közvetítő szerepét – vizsgálja: a tér, forma, méret, kint és bent, tömeg és űr, vonal, sík, tömeg, szimmetria és eurytmia.

1928, A számsor minden eleme a kettővel és hárommal előtte álló szám összegéből adódik, kezdve az eggyel.

1, 1, 1, 2, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 13, 16, 22, stb.

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Hans van der Laan, Bencés kolostor bővítése, Vaals, Hollandia, 1956-1986

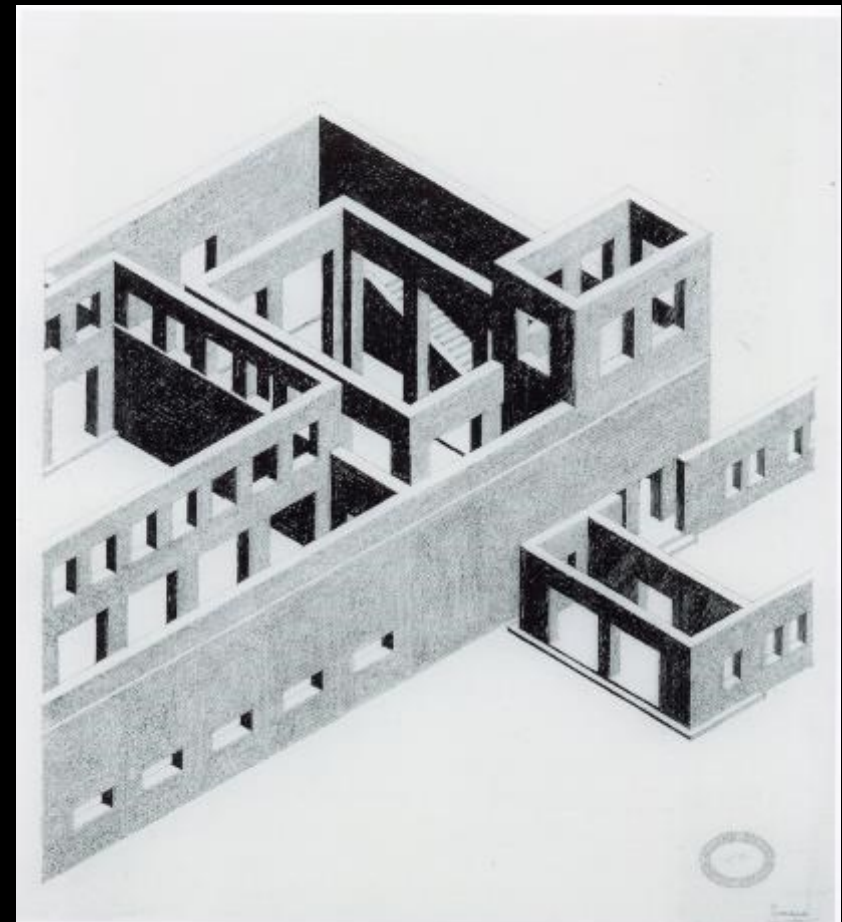

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

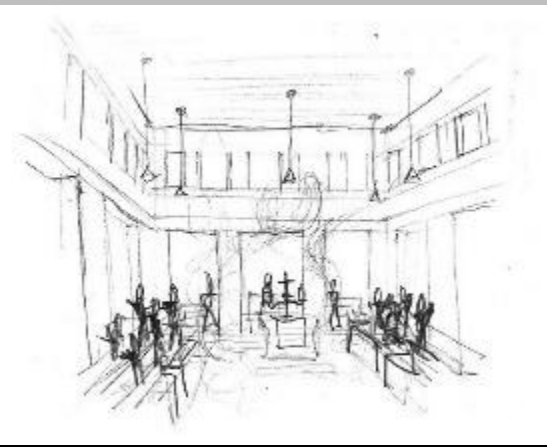

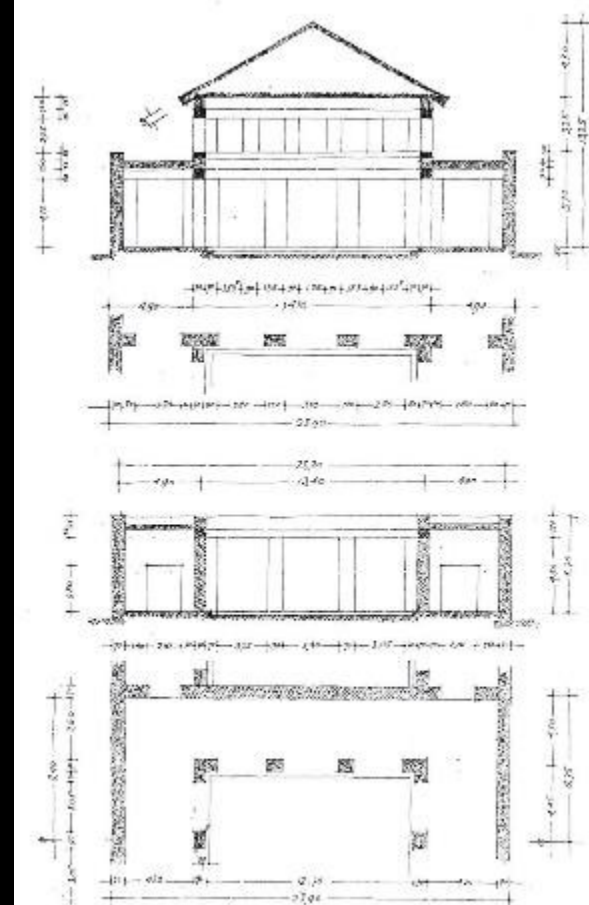
Hans van der Laan, Bencés kolostor bővítése, Vaals, Hollandia, 1956-1986

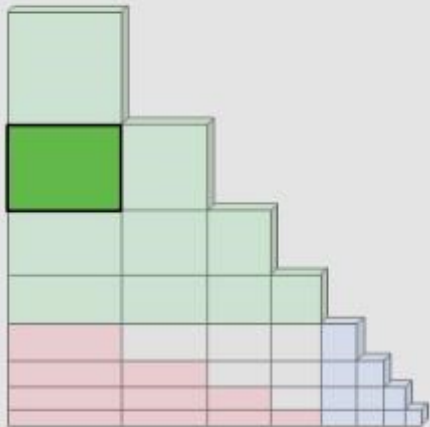
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

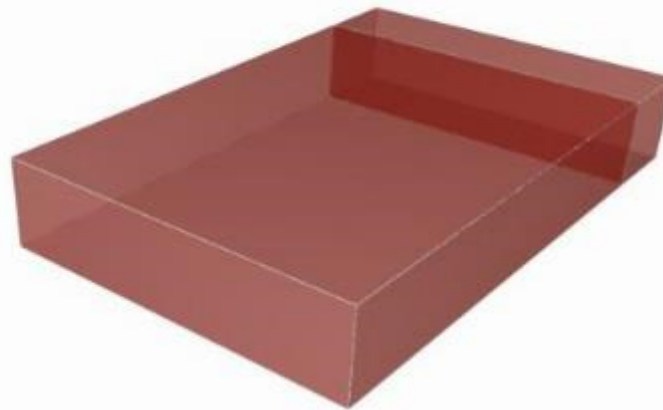
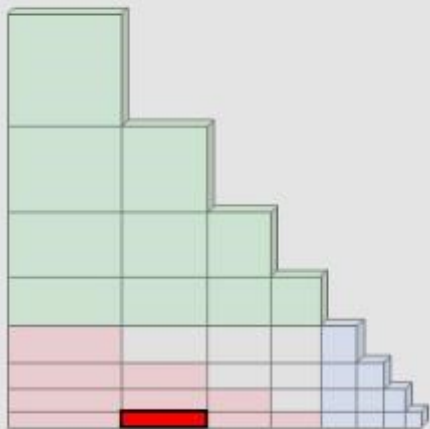
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

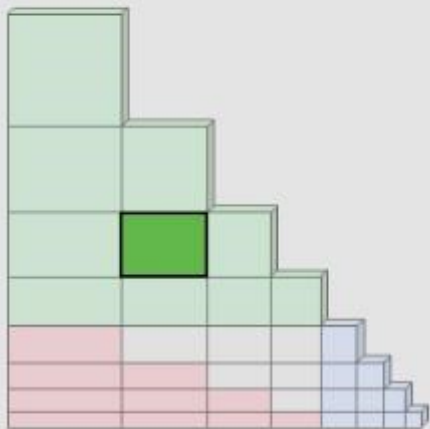
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

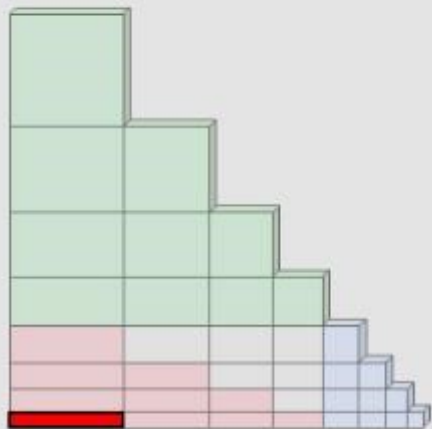
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

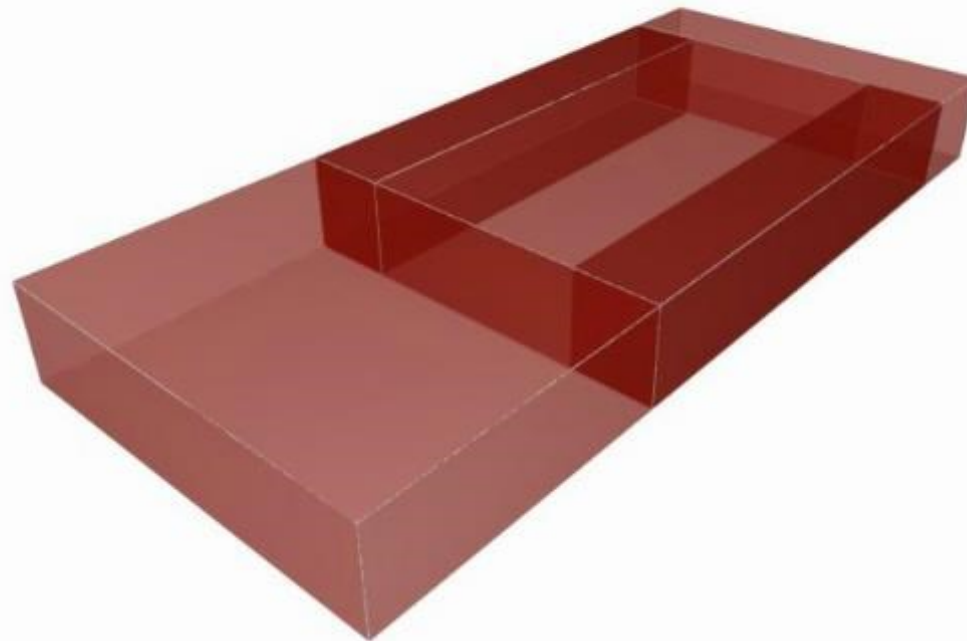
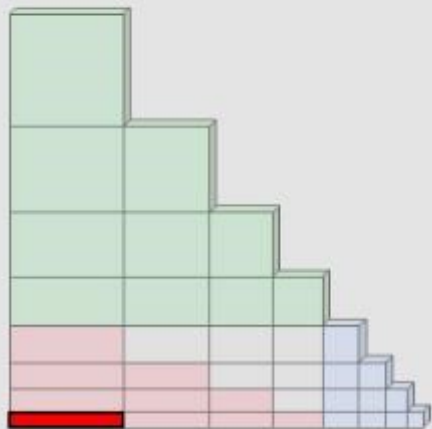
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

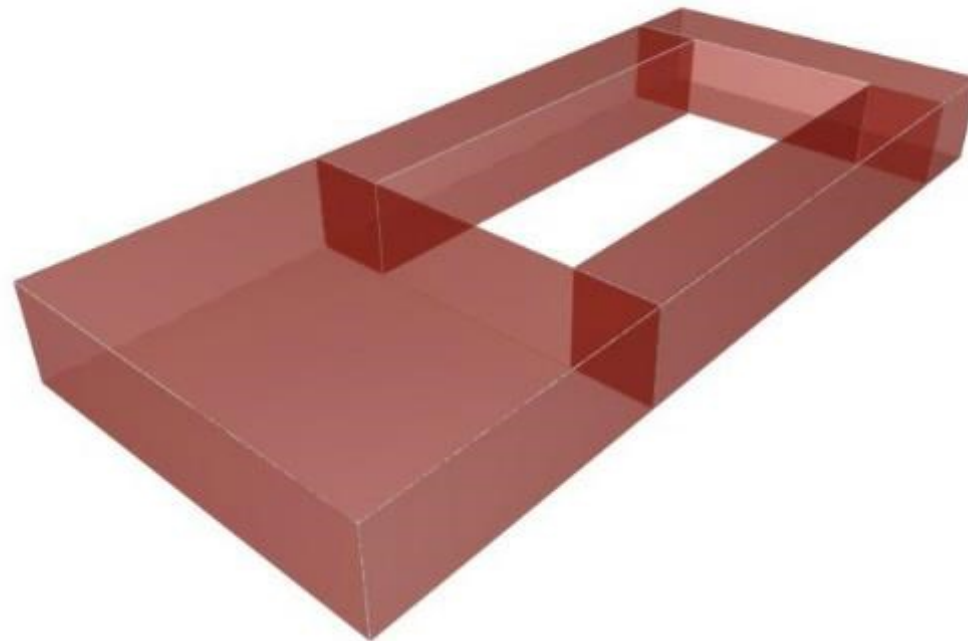
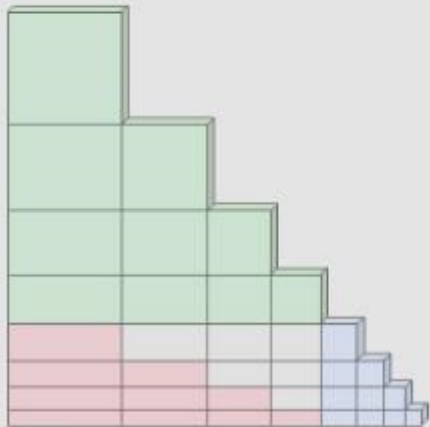
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

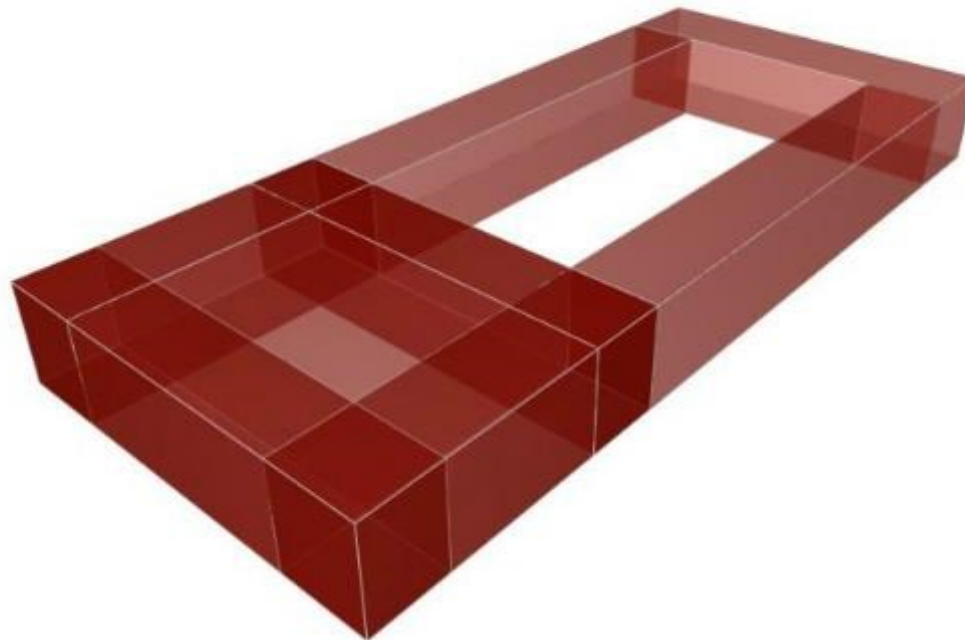
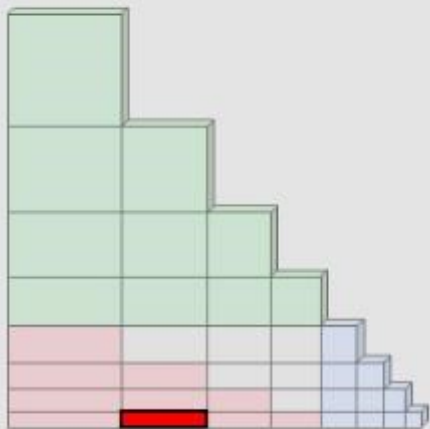
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

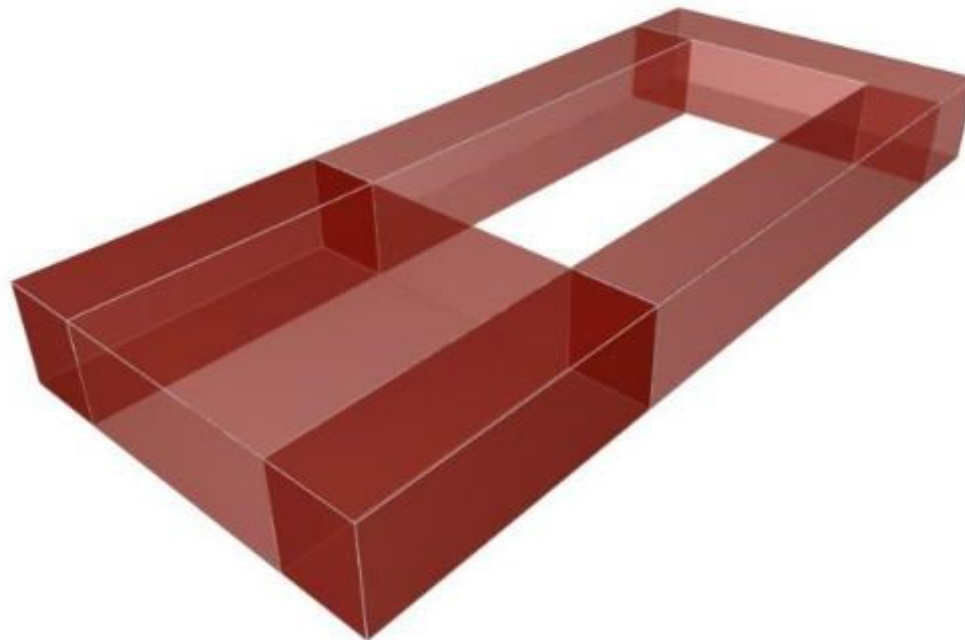
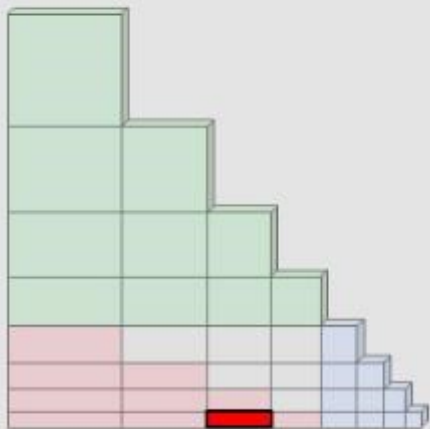
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

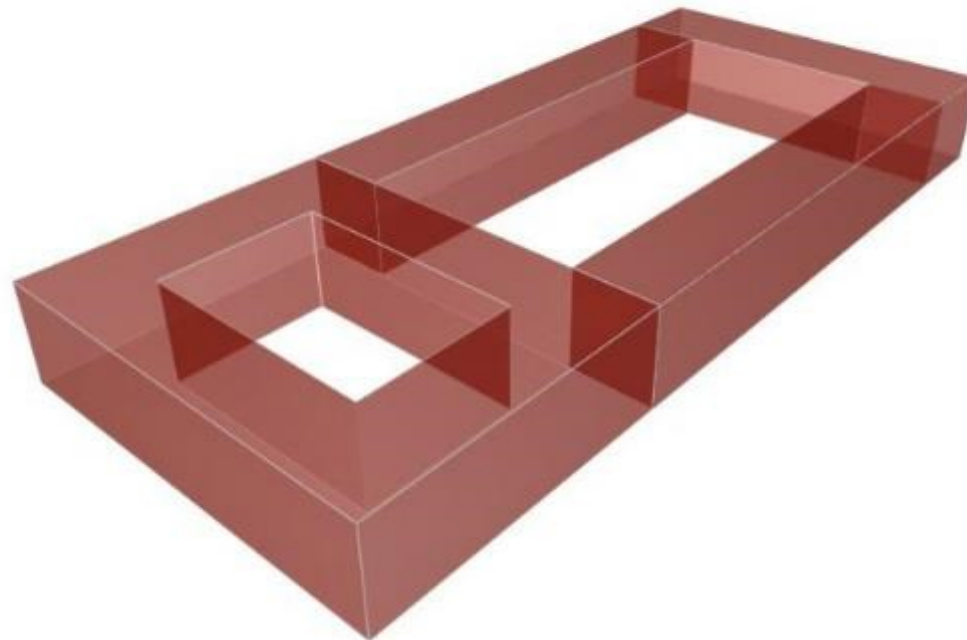
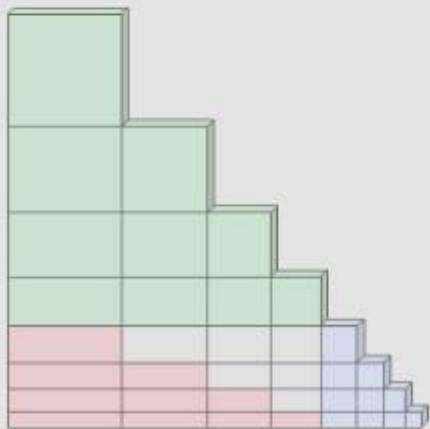
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

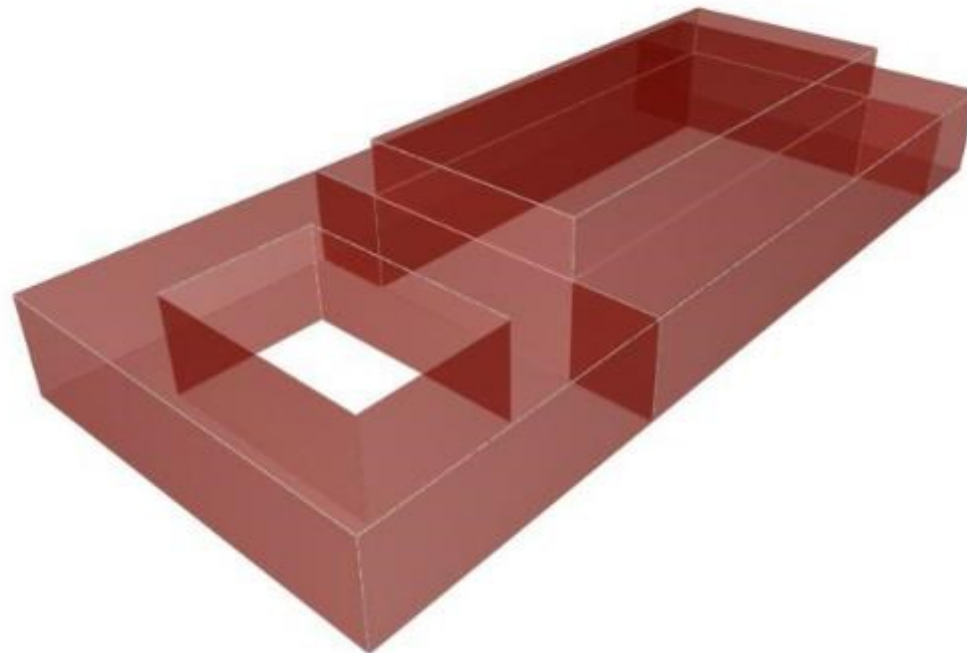
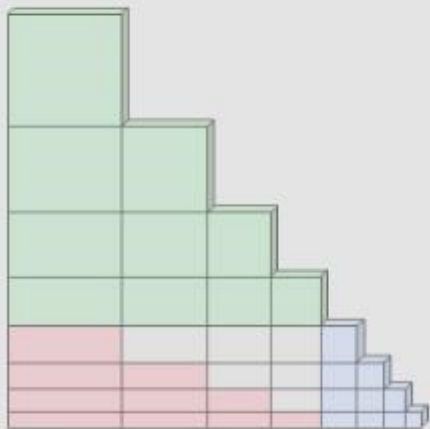
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

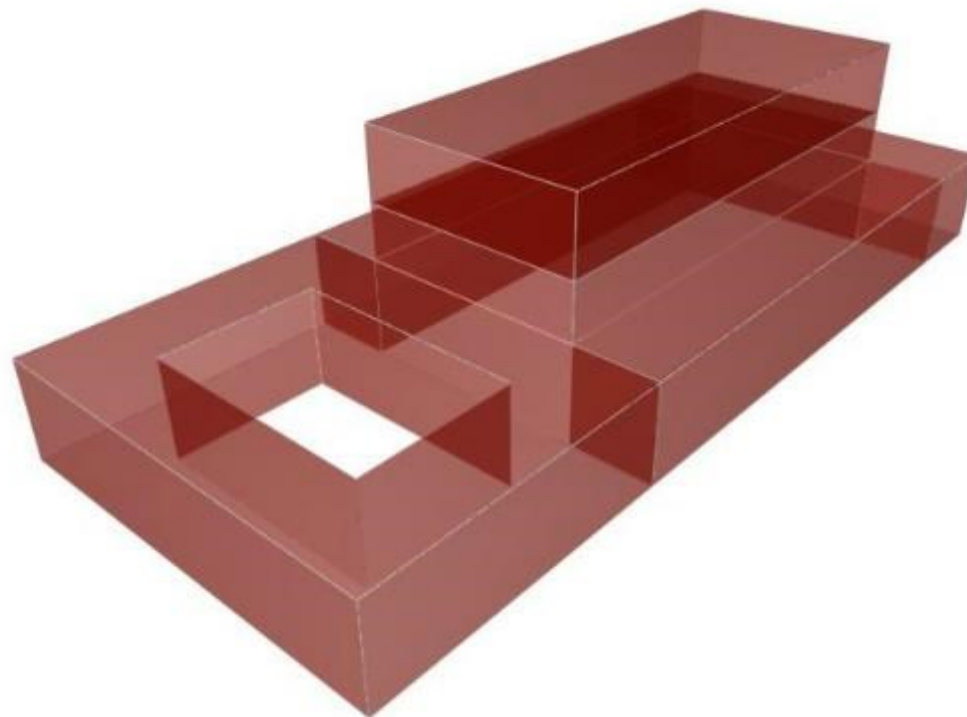
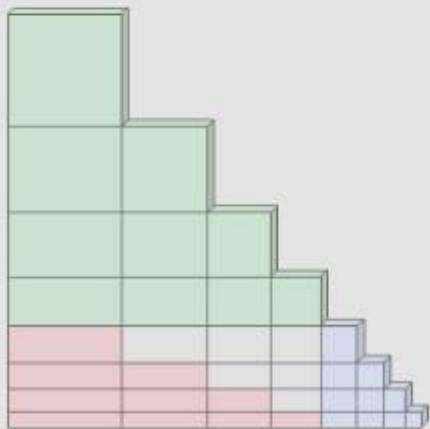
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

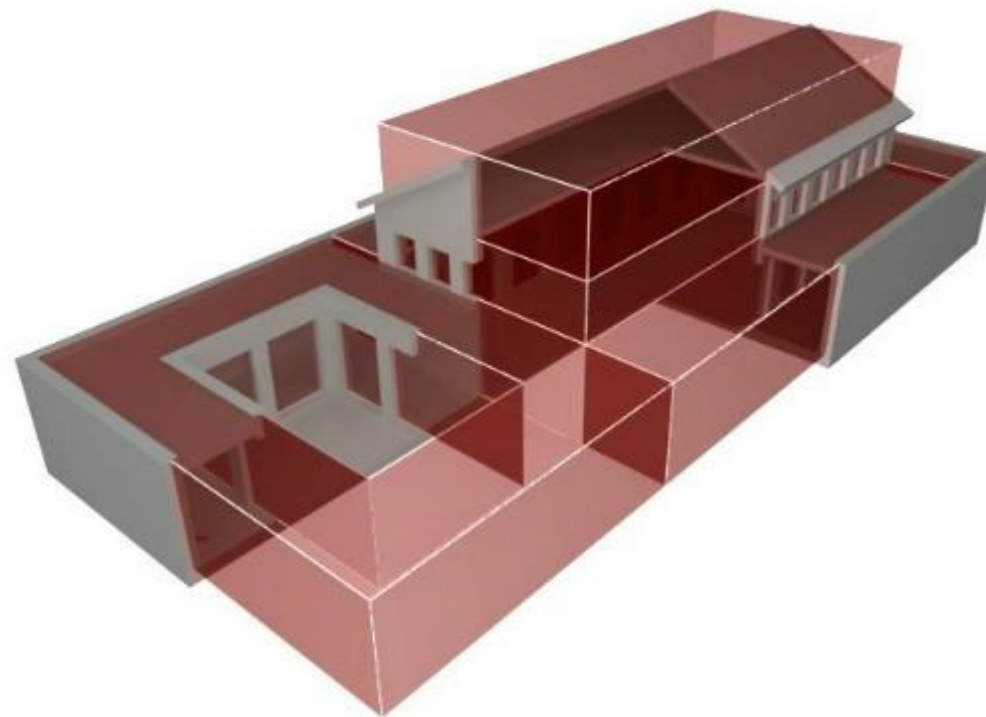
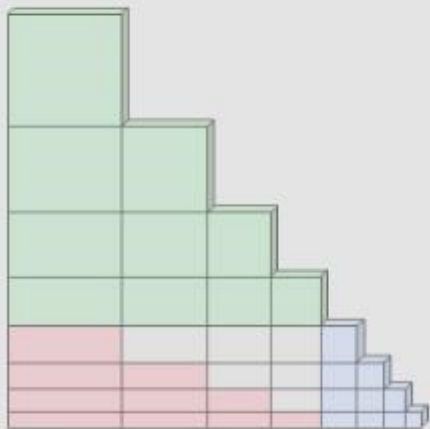
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

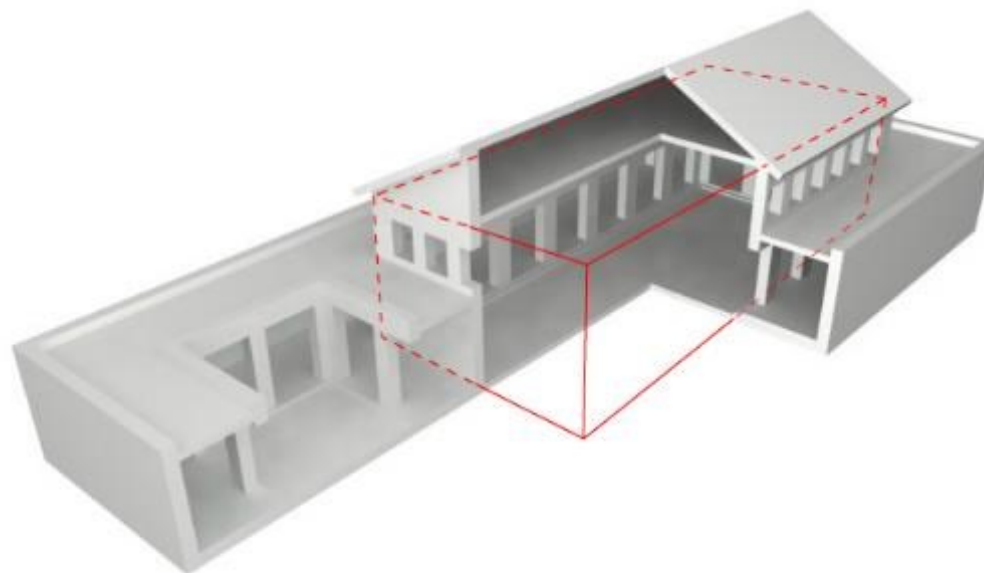
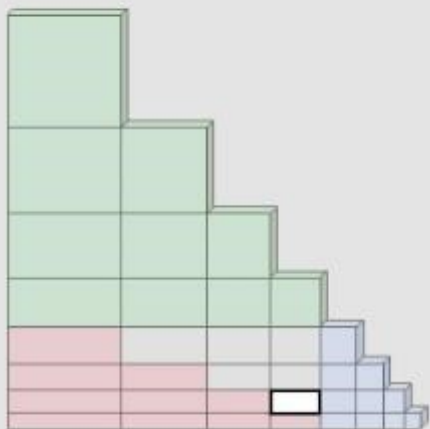
Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

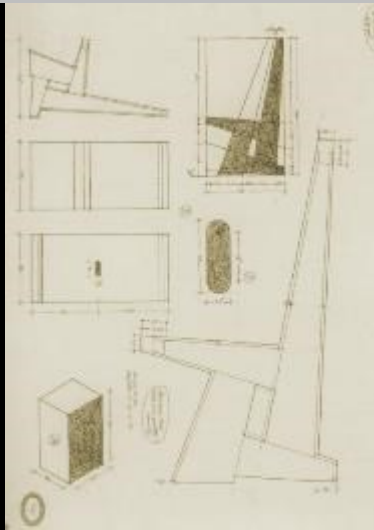
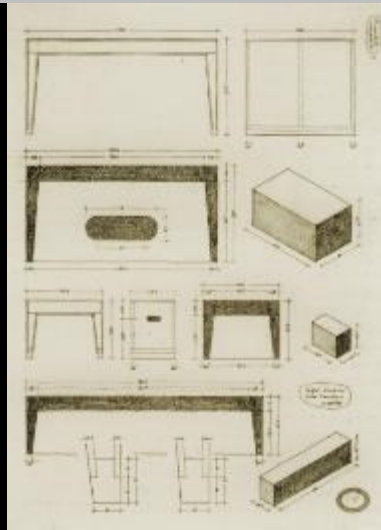

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

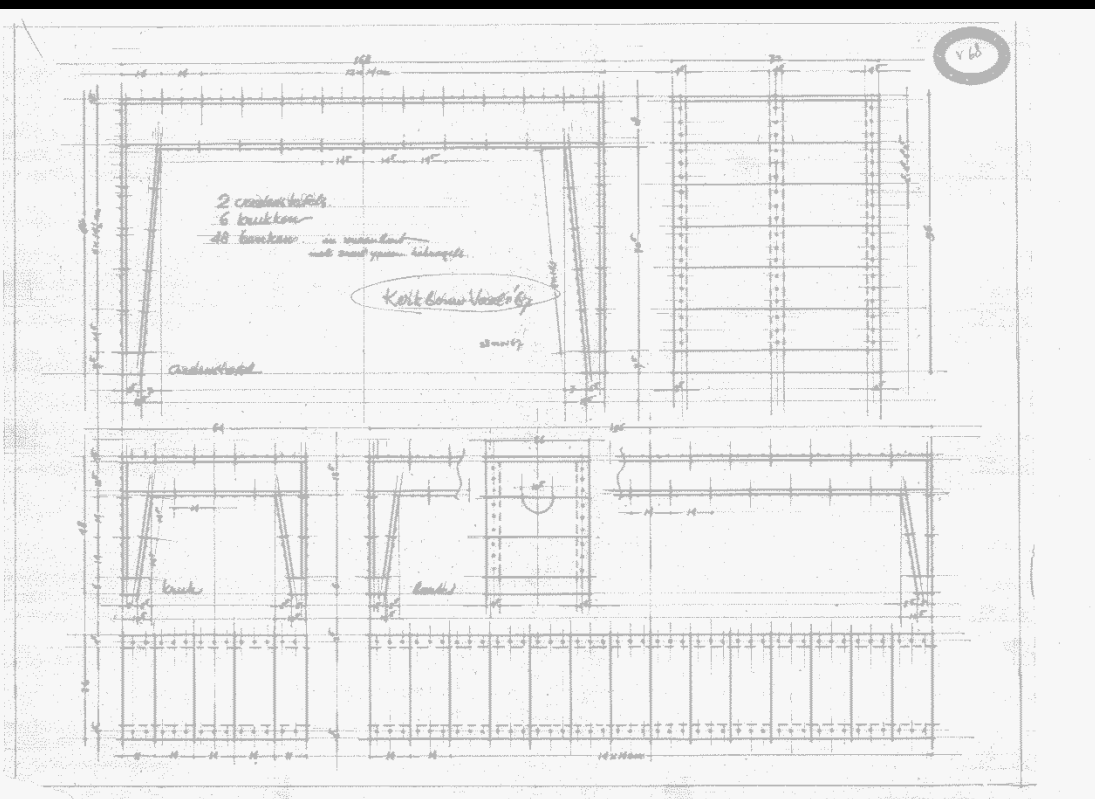

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány

Tömegarány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

Claus en Kaan Architecten, Iroda, Iljburg, Amsterdam, Hollandia, 2007

Caruso St. John, New Art Gallery, Walsall, Nagy-Britannia, 1995-2000

Tömegarány, Térarány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

Claus en Kaan Architecten, Iroda, Iljburg, Amsterdam, Hollandia, 2007

Caruso St. John, New Art Gallery, Walsall, Nagy-Britannia, 1995-2000

Tömegarány, Térarány, Fal nyílás arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

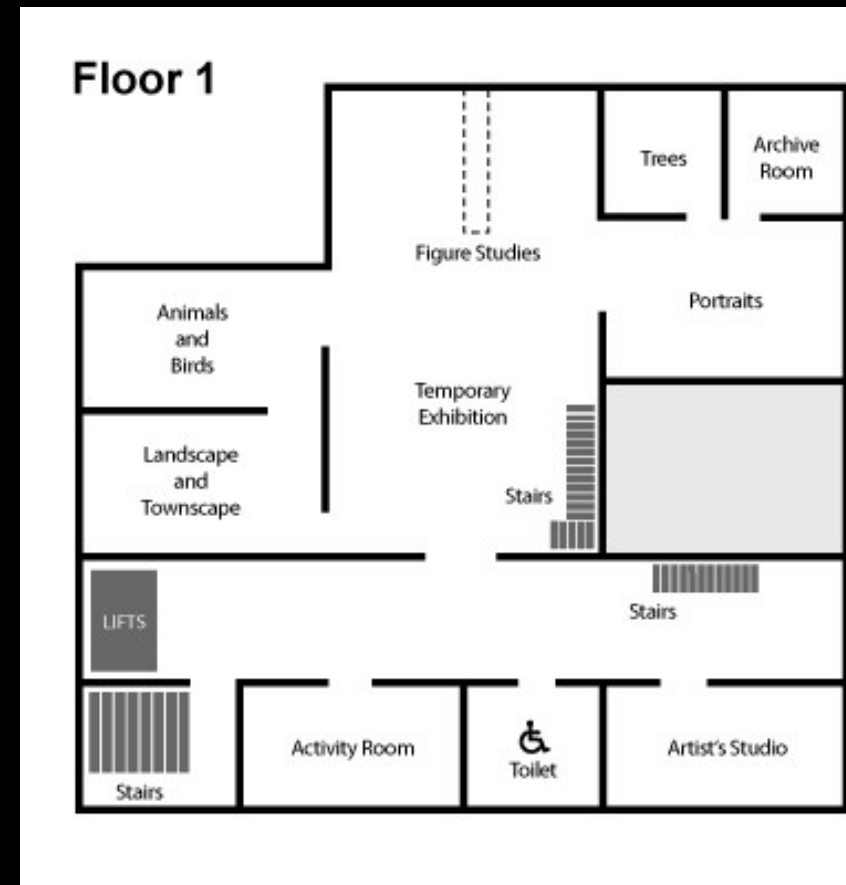
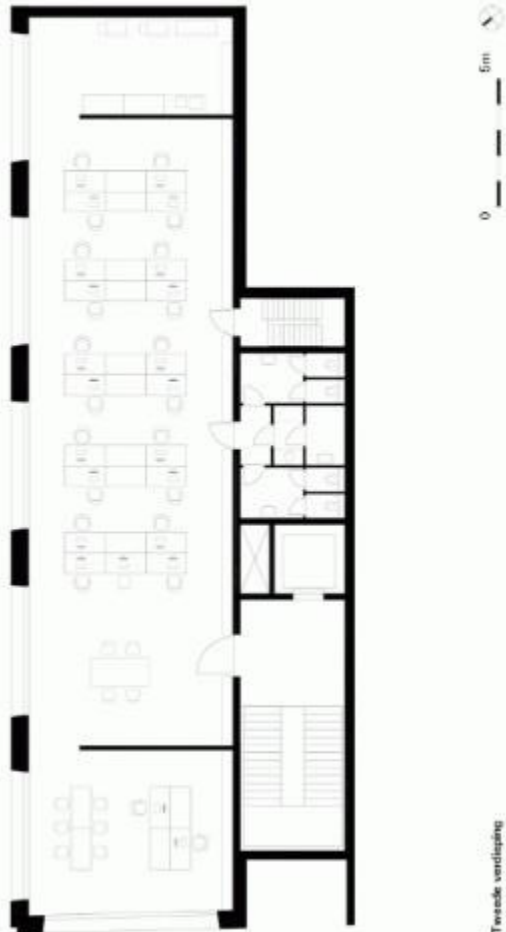
Claus en Kaan Architecten, Iroda, Iljburg, Amsterdam, Hollandia, 2007

Caruso St. John, New Art Gallery, Walsall, Nagy-Britannia, 1995-2000

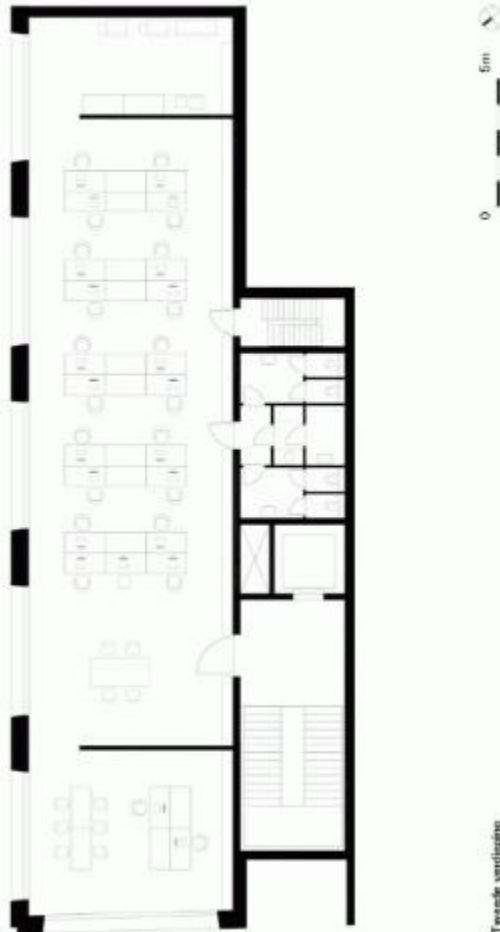
Tömegarány, Térarány, Fal nyílás arány, Homlokzati arány, alaprajzi arány

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

A dinamikus arány folyamatot, mozgást, dinamikát fejez ki, és ez a méretek (arányok) drámai különbségén alapul.

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

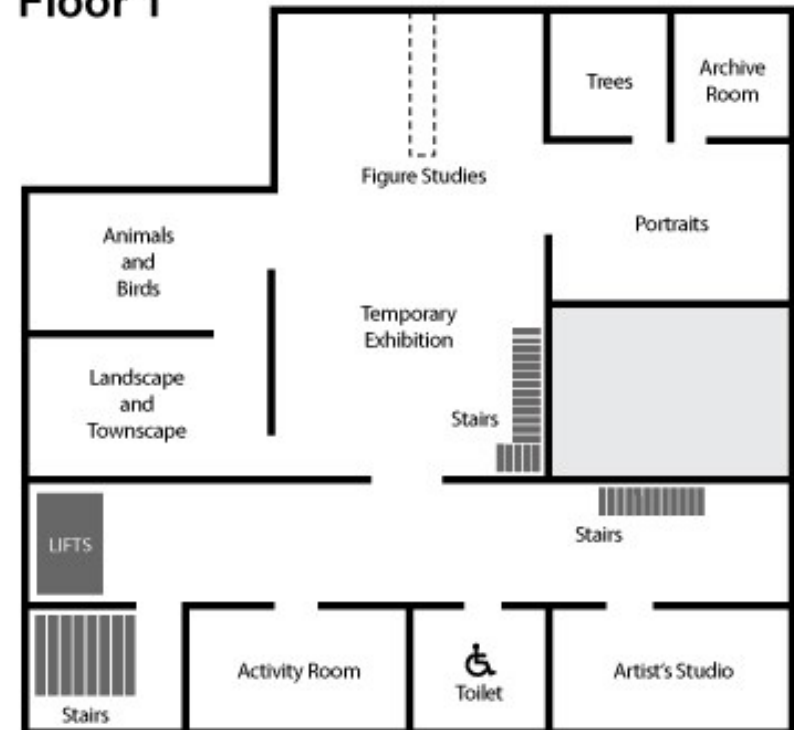

Statikus arány: Állandóságot stabilitást fejez ki, ezt a méretek egyenlőségével vagy hasonlóságával éri el.

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus arány
Építészeti arányfogalmak

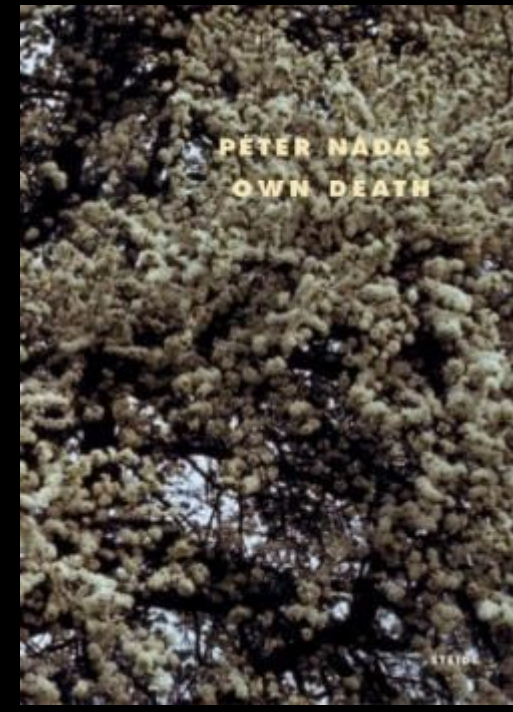
Floor 1

Az idő ritmusa (napszakok, évszakok, a szívverés), az ütemes munka, a mozgás, a zene, a költészet ritmusa

A ritmusról

Nádas Péter, A fa, 2000–2001, polaroid-sorozat, 504 kép 6 képtáblán, egyenként 84 kép, Kunsthaus Zug

-A ritmus mint a költészet része emlékeztetőtechnikai eszköz is, a görögök az írásbeliség hajnalán a törvényeket verses formában fogalmazzák meg, hogy könnyen megjegyezhetővé tegyék.

A ritmusról

Attalosz sztoája az athéni agórán

“Egy gyerek, akit félelem tölt el a sötétben, énekelni kezd és ezáltal megnyugszik. Dalolásával egybehangzóan továbbmegy vagy megáll. Ha eltévedt, amennyire csak lehet elrejtőzik a dal mögött, vagy megpróbál dalocskája alapján jól-rosszul tájékozódni. A káosz közepette ez a dal egy szilárd és nyugodt, egy megszilárdító és megnyugtató centrum kialakításának kezdeménye. Lehet, hogy a gyerek éneklés közben ugrándozik, hogy gyorsabban vagy lassabban megy, ám a dal már maga is egy ugrás: a káoszból a káosz közepette a rend kezdetébe ugrik, és mindig veszélyezteti a széthullás. Ariadné fonala mindig hangokat kelt. Vagy Orpheusz énekel. Giles Deleuze és Felix Guattari, Ezer fennsík

A ritmusról

Peter Grennaway, Maconi gyermek

A ritmus több (min. három) szabályosan ismétlődő elem egymáshoz való viszonya.

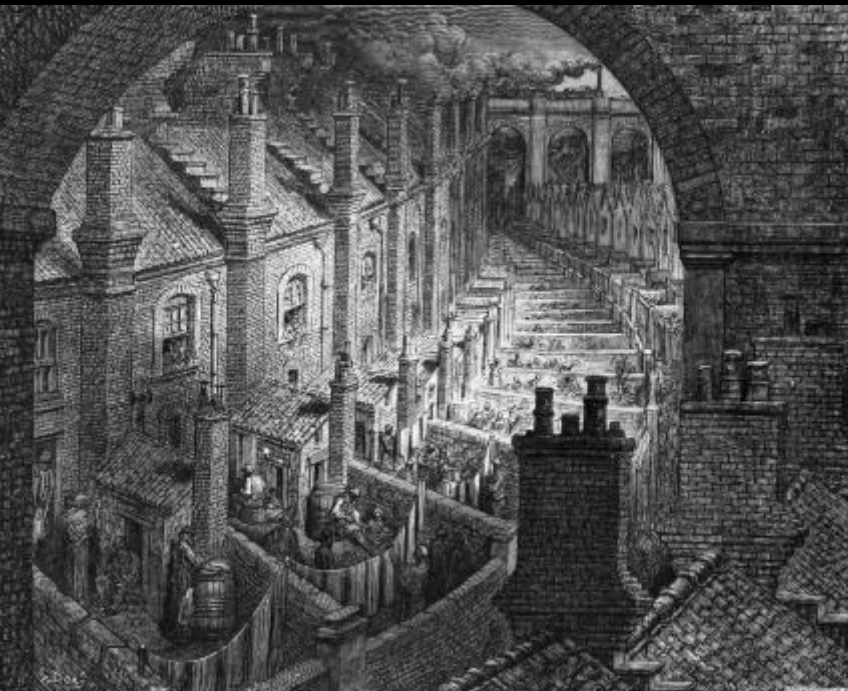
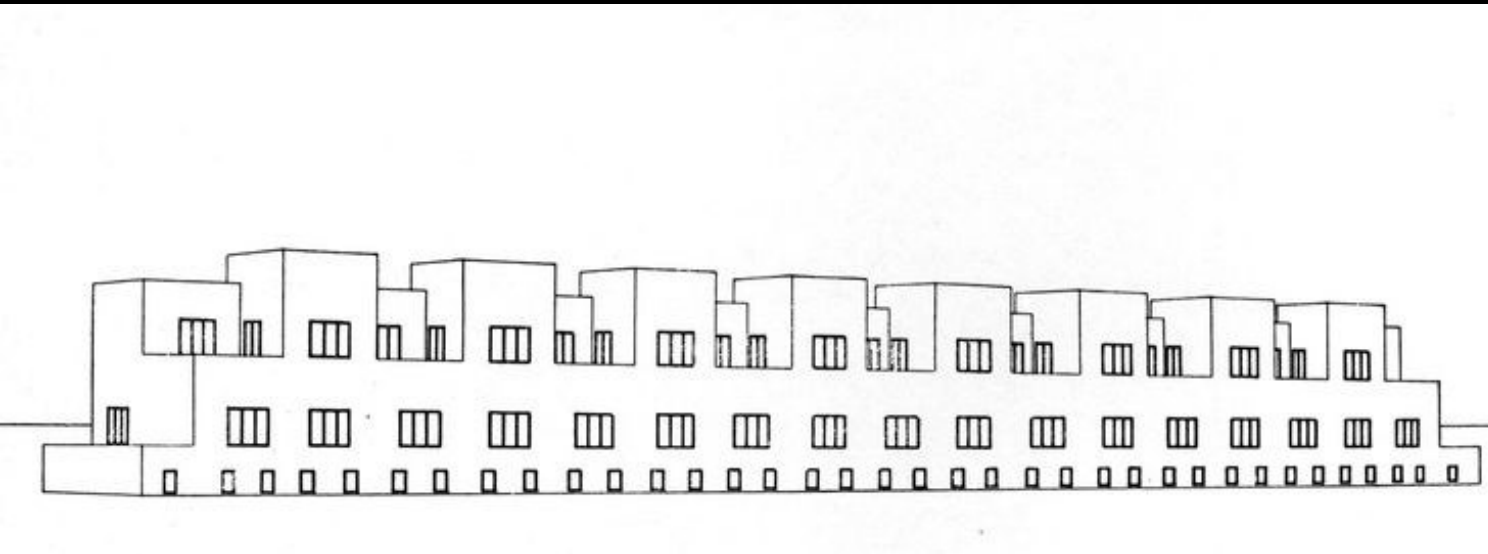
A ritmusról

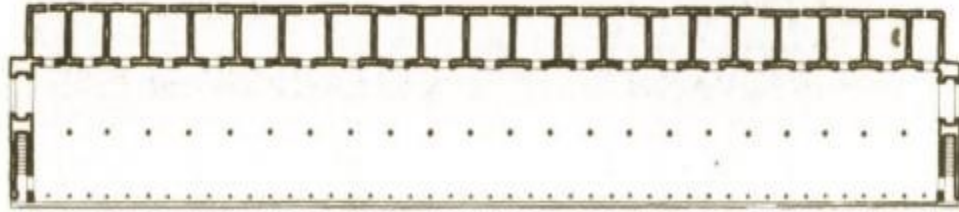
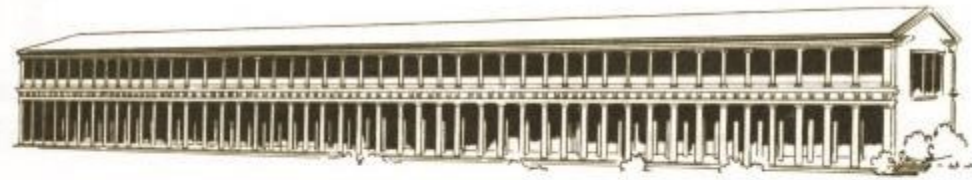
Villánykövesd, pincesor

A ritmusról

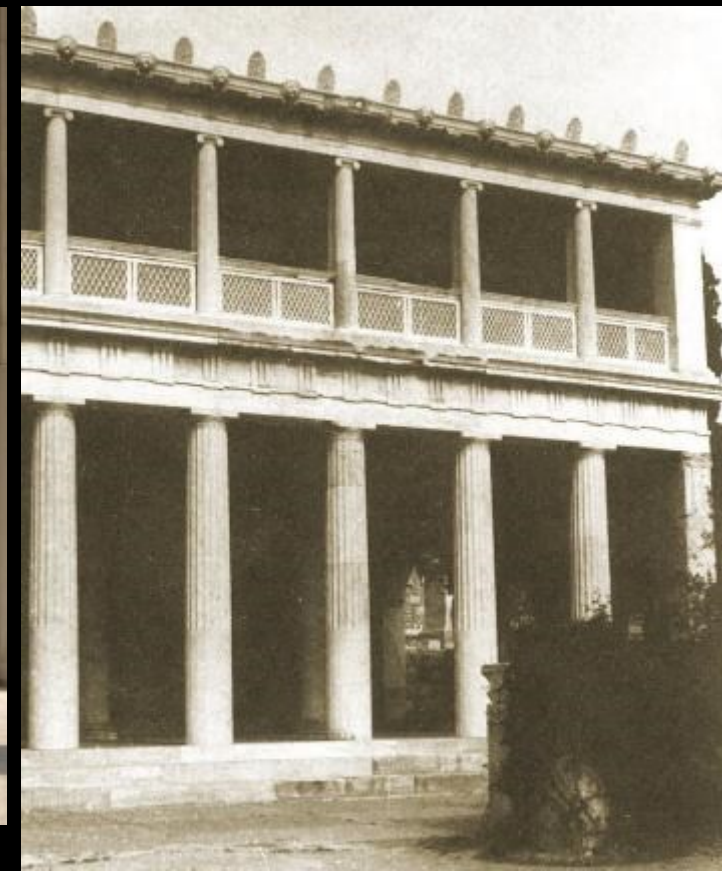
Monoton ritmus

Gustav Doré, Vonattal London fölött, 1872

A ritmusról
Monoton ritmus
Összetett ritmus

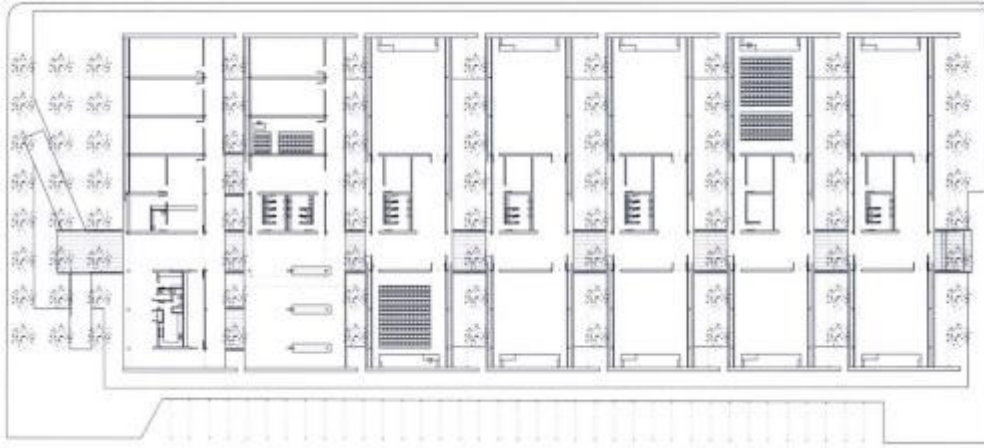
Attalosz sztoája az athéni agórán

A ritmusról
Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa

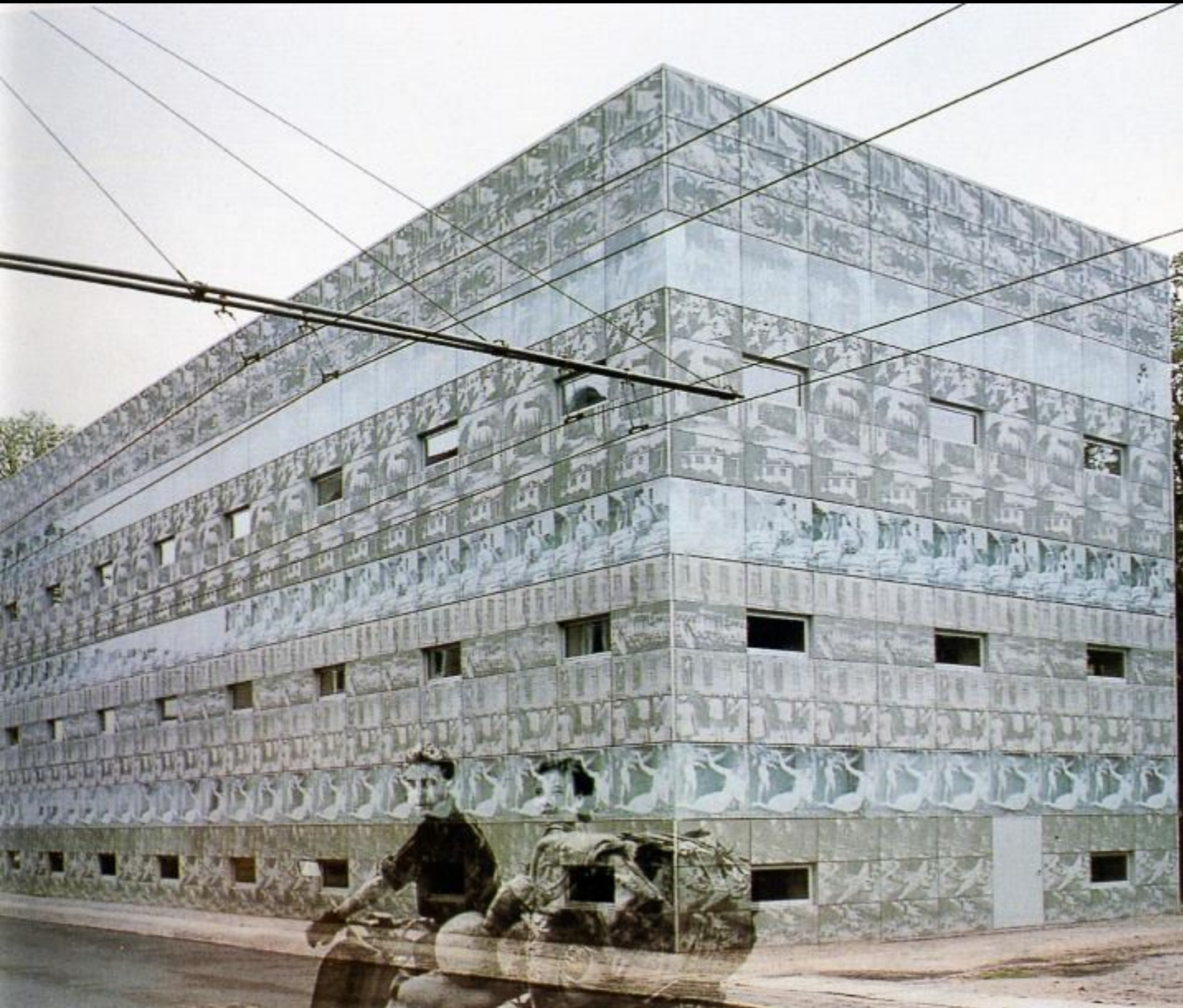

Javier García Solera, Az alicantei egyetem 3-as tanulmányi épülete, 2000

A ritmusról
Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa

A ritmusról
Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa
Épületelemek ritmusa

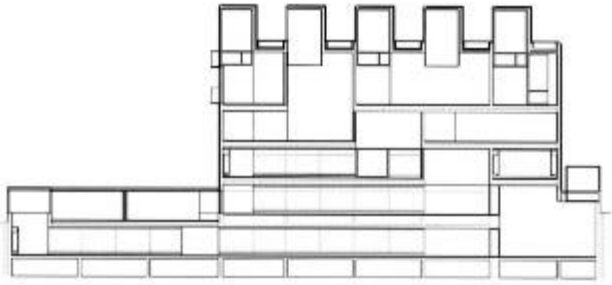

H&de M, 105, Eberswalde Egyetem Könyvtára, Eberswalde, Németország, 1997-1999

A ritmusról
Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa
Épületelemek ritmusa

David Chipperfield, America's Cup épület, Valencia, 2005-2006

Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa
Épületelemek ritmusa

Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa
Épületelemek ritmusa

Mansilla+Tunón, Szépművészeti Múzeum, Castellón, 1996-2000

Monoton ritmus
Összetett ritmus
Épületek ritmusa
Épületelemek ritmusa

Mansilla+Tunón, Szépművészeti Múzeum, Castellón, 1996-2000

Arányosságról általában
Antropomorf arány
Metrikus Arány
Építészeti arányfogalmak

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút lépték
Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

1893 A MONDAY WASHING, NEW YORK CITY

COPYRIGHT, 1911
BY DETROIT PHOTOGRAPHIC CO.

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Lady Gaga, Telephone

Bora, Férfiavatási szertartás, Ausztrália

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió

Térbeli dimenzió

Antropocentrizmus

Relatív lépték

Abszolút Méretarány

Méretarány

Lépték az építészetben

Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője

Léptékhelyesség, léptéktelenség

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Léptékhelyesség, léptéktelenség
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
Térbeli dimenzió
Antropocentrizmus
Relatív lépték
Abszolút Méretarány
Lépték az építészetben
Lépték mint az építészeti
karakter kifejezője
Emberi lépték

Időbeli és absztrakt dimenzió
 Térbeli dimenzió
 Antropocentrizmus
 Relatív lépték
 Abszolút Méretarány
 Lépték az építészetben
 Lépték mint az építészeti
 karakter kifejezője
 Emberi lépték

